

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI

ÖNKORMÁNYZAT KÖZLÖNYE

A JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

Szám	Tárgy	Oldal
<p>I. JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS RENDELETE</p>		
7/2023. (XII.14.) önkormányzati rendelet	a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2023. évi költségvetésének megállapításáról szóló 2/2023. (II. 20.) önkormányzati rendelet módosításáról	3
<p>II. JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS HATÁROZATAI</p>		
53/2023. (XII.8.) számú határozat	a Vármegyei Közgyűlés 2023. december 8-i ülése napirendi pontjainak megállapításáról	5
54/2023. (XII.8.) számú határozat	Jász-Nagykun-Szolnok vármegye mezőgazdaságának helyzetéről	6
55/2023. (XII.8.) számú határozat	Jász-Nagykun-Szolnok vármegye állami közúthálózatának állapotáról és felújítási lehetőségeiről	6
56/2023. (XII.8.) számú határozat	a 2024. évi költségvetés megalapozásáról	7

57/2023. (XII.8.) számú határozat	a karcagi ipari park kiemelt beruházáshoz kapcsolódó ingatlan adásvételéről	7
58/2023. (XII.8.) számú határozat	a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2024. évi belső ellenőrzési tervének jóváhagyásáról	8
59/2023. (XII.8.) számú határozat	a Tisza-tavi Sporthorgász Közhasznú Nonprofit Kft. tevékenységéről szóló beszámolóról, a horgászati-halászati hasznosítás támogatásáról	8
60/2023. (XII.8.) számú határozat	a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat és az MBH Bank Nyrt. közötti stratégiai együttműködési megállapodás megkötéséről	9

III MELLÉKLETEK

7/2023. (XII.14.) önkormányzati rendelet melléklete	10
54/2023. (XII.8.) számú határozat melléklete	15
55/2023. (XII.8.) számú határozat melléklete	51
58/2023. (XII.8.) számú határozat melléklete	77
59/2023. (XII.8.) számú határozat melléklete	81
60/2023. (XII.8.) számú határozat melléklete	87

I.
JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS
RENDELETE

**Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat Közgyűlésének 7/2023. (XII. 14.)
önkormányzati rendelete**
a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2023. évi költségvetésének
megállapításáról szóló 2/2023. (II. 20.) önkormányzati rendelet módosításáról

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés f.) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, az Államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 34. §-a, az államháztartási törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet 42. §-a alapján a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2023. évi költségvetésének megállapításáról szóló 2/2023. (II. 20.) önkormányzati rendeletét (továbbiakban: rendelet) az alábbiak szerint módosítja:

1. §

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2023. évi költségvetésének megállapításáról szóló 2/2023. (II. 20.) önkormányzati rendelet 2. § (1)–(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A Vármegyei Közgyűlés a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2023. évi költségvetése

bevételi főösszegét 3.373.326.553 Ft

kiadási főösszegét 3.373.326.553 Ft

összegeben állapítja meg az 1. melléklet szerint.

(2) Az (1) bekezdésben megállapított 3.373.326.553 bevételi főösszeg jogcímenkénti előirányzatait az 1. melléklet és 2. melléklet tartalmazza az alábbiak szerint:

Önkormányzatok működési támogatásai 291.200.000 Ft

Működési célú támogatások áh-on belülről 116.547.176 Ft

Működési bevételek 43.099.068 Ft

Átvett pénzeszköz 135.000 Ft

Felhalmozási célú támogatások áh-on belülről 349.824.783 Ft

Felhalmozási célú visszatérítendő kölcsönök áh-on kívülről 546.408 Ft

Előző évi költségvetési maradványának igénybevétele 2.571.974.118 Ft

(3) Az (1) bekezdésben megállapított 3.373.326.553 Ft kiadási főösszeg feladatonkénti kötelező előirányzatait az 1. melléklet és 2. melléklet tartalmazza az alábbiak szerint:

Személyi juttatások 446.196.639 Ft

Munkaadókat terhelő járulékok 57.040.686 Ft

Dologi kiadások 831.669.698 Ft

Egyéb működési célú kiadások 38.571.962 Ft

Beruházási kiadások 1.981.509.160 Ft

Felújítások 4.711.014 Ft

Egyéb felhalmozási célú kiadások 2.619.394 Ft

Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése 11.008.000 Ft”

2. §

(1) A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2023. évi költségvetésének megállapításáról szóló 2/2023. (II. 20.) önkormányzati rendelet 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.

(2) A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2023. évi költségvetésének megállapításáról szóló 2/2023. (II. 20.) önkormányzati rendelet 2. melléklete helyébe a 2. melléklet lép.

(3) A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2023. évi költségvetésének megállapításáról szóló 2/2023. (II. 20.) önkormányzati rendelet 6. melléklete helyébe a 3. melléklet lép.

3. §

Ez a rendelet 2023. december 15-én lép hatályba, és 2023. december 16-án hatályát veszti.

Hubai Imre sk.
a vármegyei közgyűlés elnöke

Rentzné Dr Bezdán Edit sk.
vármegyei címzetes főjegyző

Végső előterjesztői indokolás

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 34. §-a szerint a helyi önkormányzat költségvetési rendeletében megjelenő bevételek és kiadások módosításáról a képviselő-testület dönt.

II.
JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS
HATÁROZATAI

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés

53/2023. (XII.8.) számú határozata

a Vármegyei Közgyűlés 2023. december 8-i ülése napirendi pontjainak megállapításáról

A Vármegyei Közgyűlés a 2023. december 8-i ülésének napirendi pontjait az alábbiak szerint fogadja el:

Közmeghallgatás

1. Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok vármegye mezőgazdaságának helyzetéről
Előadók:
 - Hubai Imre Csaba, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Elnöke
 - Juhász Rita, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály vezetője
2. Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok vármegye állami közúthálózatának állapotáról és felújítási lehetőségeiről
Előadó: Kovács Péter igazgató, Magyar Közút Nonprofit Zrt. Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Igazgatóság
3. Előterjesztés a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2023. évi költségvetésének megállapításáról szóló 2/2023. (II.20.) önkormányzati rendelet módosítására
Előadó: Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke
4. Előterjesztés a karcagi ipari park kiemelt beruházáshoz kapcsolódó ingatlan adásvételéről
Előadó: Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke
5. Előterjesztés a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2024. évi belső ellenőrzési tervének jóváhagyására
Előadó: Rentzné Dr. Bezdán Edit vármegyei címzetes főjegyző
6. Előterjesztés a Tisza-tavi Sporthorgász Közhasznú Nonprofit Kft. tevékenységéről, a horgászati-halászati hasznosítás támogatásáról
Előadó: Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke
7. Előterjesztés a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat és az MBH Bank Nyrt. közötti stratégiai együttműködési megállapodás megkötésére
Előadó: Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés

54/2023. (XII.8.) számú határozata

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye mezőgazdaságának helyzetéről

1. A Vármegyei Közgyűlés a vármegye mezőgazdaságának helyzetéről szóló tájékoztatókat a melléklet szerinti tartalommal megtárgyalta és az azokban foglaltakat tudomásul veszi.
2. A Vármegyei Közgyűlés megköszöni a tájékoztató elkészítését a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Igazgatóságának és a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztályának.

Erről:

1. vármegyei közgyűlés tisztségviselői
 2. vármegyei címzetes főjegyző
 3. irodavezetők
 4. Dr. Berkó Attila főispán, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal
 5. Hubai Imre Csaba vármegyei elnök, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Igazgatóság
 6. Kiss Róbert vármegyei igazgató, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Igazgatóság
 7. Juhász Rita, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal
Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály vezetője
- értesülnek.**

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés

55/2023. (XII.8.) számú határozata

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye állami közúthálózatának állapotáról és felújítási lehetőségeiről

1. A Vármegyei Közgyűlés „Jász-Nagykun-Szolnok vármegye állami közúthálózatának állapotáról és felújítási lehetőségeiről” című tájékoztatót a melléklet szerinti tartalommal megtárgyalta és az abban foglaltakat tudomásul veszi.
2. A Vármegyei Közgyűlés megköszöni a tájékoztató elkészítését a Magyar Közút Nonprofit Zrt Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Igazgatóságának.

Erről:

- 1) vármegyei közgyűlés tisztségviselői
 - 2) vármegyei címzetes főjegyző
 - 3) irodavezetők
 - 4) Kovács Péter vármegyei igazgató, Magyar Közút Nonprofit Zrt
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Igazgatóság
- értesülnek.**

**Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés
56/2023. (XII.8.) számú határozata
a 2024. évi költségvetés megalapozásáról**

A vármegyei közgyűlés az önkormányzat 2024. évi költségvetése megalkotásáig a folyamatos működés érdekében az alábbiakat rendeli el:

- 1) A költségvetés egyensúlyának megőrzése és a hatékonyabb feladatellátás érdekében az önkormányzatot megillető bevételek beszedésére, illetve a többletbevételek megszerzésére kiemelt figyelmet kell fordítani 2024. évben is.
- 2) A meglévő, illetve az újonnan megnyíló pályázati lehetőségek maximális kihasználására kell törekedni.
- 3) A szakmai hatékonyságot és gazdaságosságot, a vagyon rendeltetésszerű használata követelményének érvényesítését szigorú gazdálkodással, a számviteli előírások betartásával biztosítani kell.
- 4) A Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény 62. § (6) bekezdése alapján a köztisztviselői illetményalapot a vármegyei közgyűlés 2024. évben 50.000 Ft-ban határozza meg.
- 5) A vármegyei közgyűlés felhatalmazza elnökét a 2024. évi költségvetés elfogadásáig a 2023. évi előirányzatoknak megfelelő összegű előirányzatok időarányos felhasználására, az önkormányzat költségvetését megillető bevételeknek a hatályos jogszabályok szerinti beszedésére és a 2023. évi előirányzatoknak megfelelő összegű kiadási előirányzatok időarányos teljesítésére.

Erről: 1. vármegyei közgyűlés elnöke
2. vármegyei közgyűlés alelnöke
3. vármegyei címzetes főjegyző
értesülnek.

**Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés
57/2023. (XII.8.) számú határozata
a karcagi ipari park kiemelt beruházáshoz kapcsolódó ingatlan adásvételéről**

1. A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés felhatalmazza elnökét, hogy a karcagi ipari park kiemelt beruházáshoz kapcsolódóan a 35/2023.(VI.16.) sz. határozattal megvásárolt 539/5 hrsz-ú 2 ha 2830 m² területű ingatlan kiegészítéseként Karcag Város Önkormányzatának jelezze a vételi szándékot - a telekmegosztást követően létrejövő - 539/7 hrsz-ú, 3.643 m² terület nagyságú ingatlanra, az ingatlan értékbecslése szerinti 330 Ft/m²+ ÁFA összegben.
2. Az ingatlan vételárának nettó összege (a projekt értékének 2%-áig) elszámolható.

3. A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés felhatalmazza elnökét az adásvételi szerződés megkötésére.

Felelős: Hubai Imre, a vármegyei közgyűlés elnöke

Határidő: 2023. december 31.

Erről:

1. Szepesi Tibor polgármester, Karcag
 2. a Vármegyei Közgyűlés tagjai
 3. Rentzné dr. Bezdán Edit vármegyei címzetes főjegyző
- értesülnek.**

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés

58/2023. (XII.8.) számú határozata

a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2024. évi belső ellenőrzési tervének jóváhagyásáról

A Vármegyei Közgyűlés a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2024. évi belső ellenőrzési tervét az 1., 2., valamint a kockázatelemzés eredményének rövid bemutatását a 3. sz. melléklet szerint jóváhagyja.

Erről:

1. Vármegyei közgyűlés tisztségviselői
 2. Vármegyei címzetes főjegyző
 3. Irodavezetők
- értesülnek.**

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés

59/2023. (XII.8.) számú határozata

a Tisza-tavi Sporthorgász Közhasznú Nonprofit Kft. tevékenységéről szóló beszámolóról, a horgászati-halászati hasznosítás támogatásáról

1. A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés a Tisza-tavi Sporthorgász Közhasznú Nonprofit Kft. tevékenységéről szóló beszámolót tudomásul veszi, megköszöni a cég munkatársainak a kiemelkedő munkáját.
2. A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés kinyilvánítja, hogy a Tisza-tó horgászati-halászati hasznosítását a továbbiakban is a Tisza-tavi Sporthorgász Közhasznú Nonprofit Kft. (székhelye: 5350 Tiszafüred, 1442/54 hrsz., a Szolnoki Törvényszék cégbírósága által a Cg. 16-09011159 cégjegyzékszámom nyilvántartva) közreműködésével látja biztosítottnak, tekintettel arra, hogy ez szakmailag, a horgászérdekek védelme és a Tisza-tó térségének fejlődése szempontjából is egy kipróbált és bevált rendszer, a térség jövőjét biztosító, a Tisza-tóhoz és területéhez köthető közvagyon felelős hasznosítása.

Erről:

1. Hegedűs Gábor ügyvezető, Tisza-tavi Sporthorgász Közhasznú Nonprofit Kft.
 2. a Vármegyei Közgyűlés tagjai
 3. Rentzné dr. Bezdán Edit vármegyei címzetes főjegyző
- értesülnek.**

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés**60/2023. (XII.8.) számú határozata****a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat és az MBH Bank Nyrt. közötti stratégiai együttműködési megállapodás megkötéséről**

1. A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés a határozat melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja az MBH Bank Nyrt.-vel kötendő stratégiai együttműködési megállapodást.
2. Felhatalmazza elnökét a stratégiai együttműködési megállapodás aláírására, az abban foglaltak végrehajtásához szükséges intézkedések megtételére.

Felelős: Hubai Imre, a vármegyei közgyűlés elnöke**Határidő:** folyamatos**Erről:**

1. MBH Bank Nyrt.
2. Vármegyei Közgyűlés tagjai
értesülnek.

2023. évi költségvetés
Működési és felhalmozási bevételek és kiadások, finanszírozási műveletek összevont mérlege

Adatok Forintban

S.sz.	Bevételek	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Javasolt módosítás	Módosított előirányzat	S.sz.	Kiadások	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Javasolt módosítás	Módosított előirányzat
1.	Önkormányzatok működési támogatásai összesen	275 200 000	275 200 000	16 000 000	291 200 000	1.	Személyi juttatások	242 109 084	428 985 534	17 211 105	446 196 639
3.	Egyéb működési célú támogatások bevételei államháztartáson belülről	-	30 100 000	86 447 176	116 547 176	2.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	30 377 953	54 792 363	2 248 323	57 040 686
4.	Működési bevételek	-	1 225 159	41 873 909	43 099 068	3.	Dologi kiadások	86 724 400	725 083 692	106 586 006	831 669 698
5.	átvett pénzeszközök	-	-	135 000	135 000	4.	Egyéb működési célú kiadások	8 850 000	20 161 311	18 410 651	38 571 962
I.	Működési bevételek összesen	275 200 000	306 525 159	144 456 085	450 981 244	I.	Működési kiadások összesen	368 061 437	1 229 022 900	144 456 085	1 373 478 985
1.	Felhalmozási célú önkormányzati támogatás	-	-	-	-						
2.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	-	-	349 824 783	349 824 783						
3.	Felhalmozási célú támogatások, kölcsönk visszatérülése államháztartáson kívülről	-	193 342	353 066	546 408	1.	Beruházások	-	1 631 684 377	349 824 783	1 981 509 160
4.	Felhalmozási bevételek	-	-	-	-	2.	Felújítások	6 784 000	6 784 000	2 072 986	4 711 014
5.	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	-	-	-	-	3.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	-	193 342	2 426 052	2 619 394
II.	Felhalmozási bevételek összesen	-	193 342	350 177 849	350 371 191	II.	Felhalmozási kiadások összesen	6 784 000	1 638 661 719	350 177 849	1 988 839 568
1.	Előző év költségvetési maradványának igénybevétele	110 653 437	2 571 974 118	-	2 571 974 118	1.	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	11 008 000	11 008 000	-	11 008 000
2.	Államháztartáson belüli megelőlegezések	-	-	-	-						
III.	Finanszírozási bevételek összesen	110 653 437	2 571 974 118	-	2 571 974 118	III.	Finanszírozási kiadások összesen	11 008 000	11 008 000	-	11 008 000
Bevételek mindösszesen		385 853 437	2 878 692 619	494 633 934	3 373 326 553	Kiadások mindösszesen		385 853 437	2 878 692 619	494 633 934	3 373 326 553

2023. évi költségvetés
bevételek és kiadások részletezése

Adatok Forintban

S. sz.	Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Javasolt módosítás	Módosított előirányzat
A.	Megyei Önkormányzat				
1.1	Személyi juttatások önkormányzat	90 282 976	92 595 426	2 853 317	95 448 743
1.2	TOP-PLUSZ-3.1.1-21-JN1-2022-00001 számú projekt személyi juttatása 2023-2026.		32 016 000		32 016 000
1.	Személyi juttatások összesen	90 282 976	124 611 426	2 853 317	127 464 743
2.	Munkaadót terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	10 490 231	14 943 511	381 810	15 325 321
3.	Dologi kiadások	11 330 400	534 047 924	65 553 383	599 601 307
4.1	Működési célú támogatások államháztartáson belülre	4 100 000	14 811 311		14 811 311
4.2	Működési célú támogatások államháztartáson kívülre	4 750 000	4 750 000	-	4 750 000
4.3	Tartalékok	-	-	-	-
4.	Egyéb működési célú kiadások	8 850 000	19 561 311	18 410 651	19 561 311
5.	Beruházások	-	1 627 855 573	349 824 783	1 977 680 356
6.	Felújítások	6 784 000	6 784 000	- 2 072 986	4 711 014
7.1	Felhalmozási célú támogatások, kölcsönök államháztartáson belülre	-	-	-	-
7.2	Felhalmozási célú támogatások, kölcsönök államháztartáson kívülre	-	-	-	-
7.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	-	-	2 072 986	-
8.1	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	11 008 000	11 008 000	-	11 008 000
8.2	Központi, irányító szervi támogatások folyósítása	200 639 400	200 639 400		200 639 400
8.	Finanszírozási kiadások	211 647 400	211 647 400	-	211 647 400
I.	Kiadás összesen	339 385 007	2 539 451 145	437 023 944	2 955 991 452
1.1	Helyi önkormányzat működésének általános támogatása	275 200 000	275 200 000	-	275 200 000
1.2	Működési célú költségvetési támogatások és kiegészítő támogatások	-	-	-	-
	- ebből: Megyei önkormányzatok rendkívüli támogatása	-	-	-	-
1.	Önkormányzatok működési támogatásai összesen	275 200 000	275 200 000	16 000 000	275 200 000
2.	Elvonások és befizetések bevételei	-	-	-	-
3.	Egyéb működési célú támogatások bevételei államháztartáson belülről	-	30 100 000	70 222 875	100 322 875
4.	Működési bevételek	-	1 028 231	841 286	1 869 517
5.	átvett pénzeszközök	-	-	135 000	135 000
6.	Felhalmozási célú támogatások államháztartásonon belülről	-	-	349 824 783	349 824 783
7.	Felhalmozási bevételek	-	-	-	-
8.	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	-	-	-	-
9.1	Előző év költségvetési maradványának igénybevétele	64 185 007	2 233 122 914		2 233 122 914
9.2	Államháztartáson belüli megelőlegezések	-	-	-	-
9.3	Központi, irányító szervi támogatás	-	-	-	-
9.	Finanszírozási bevételek	64 185 007	2 233 122 914	-	2 233 122 914
II.	Bevétel összesen	339 385 007	2 539 451 145	437 023 944	2 960 475 089

S. sz.	Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Javasolt módosítás	Módosított előirányzat
B.	Megyei Önkormányzati Hivatal				
1.1	Személyi juttatások hivatal	151 826 108	183 126 108	14 357 788	197 483 896
1.2	TOP-PLUSZ-3.1.1-21-JN1-2022-00001 számú projekt személyi juttatása 2023-2026.		121 248 000		121 248 000
1.	Személyi juttatások összesen	151 826 108	304 374 108	14 357 788	318 731 896
2.	Munkaadót terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	19 887 722	39 848 852	1 866 513	41 715 365
3.	Dologi kiadások	75 394 000	191 035 768	41 032 623	232 068 391
4.1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	-	-	-	-
4.2	Működési célú támogatások államháztartáson kívülről	-	600 000		600 000
4.3	Tartalékok	-	-	-	-
4.	Egyéb működési célú kiadások	-	600 000	-	600 000
5.	Beruházások	-	3 828 804		3 828 804
6.	Felújítások	-	-	-	-
7.1	Felhalmozási célú támogatások, kölcsönök államháztartáson belülről	-	-	-	-
7.2	Felhalmozási célú támogatások, kölcsönök államháztartáson kívülről	-	193 342	353 066	546 408
7.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	-	193 342	353 066	546 408
8.1	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	-	-	-	-
8.2	Központi, irányító szervei támogatások folyósítása	-	-	-	-
8.	Finanszírozási kiadások	-	-	-	-
I.	Kiadás összesen	247 107 830	539 880 874	57 609 990	597 490 864
1.1	Helyi önkormányzat működésének általános támogatása	-	-	-	-
1.2	Működési célú költségvetési támogatások és kiegészítő támogatások	-	-	-	-
	- ebből: Megyei önkormányzatok rendkívüli támogatása	-	-	-	-
1.	Önkormányzatok működési támogatásai összesen	-	-	-	-
2.	Elvonások és befizetések bevételei	-	-	-	-
3.	Egyéb működési célú támogatások bevételei államháztartáson belülről	-	-	16 224 301	16 224 301
4.	Működési bevételek	-	196 928	41 032 623	41 229 551
5.	Működési célú átvett pénzeszközök	-	-	-	-
6.	Felhalmozási célú támogatások államháztartásonon belülről	-	-	-	-
7.	Felhalmozási bevételek	-	193 342	353 066	546 408
8.	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	-	-	-	-
9.1	Előző év költségvetési maradványának igénybevétele	46 468 430	338 851 204		338 851 204
9.2	Államháztartáson belüli megelőlegezések	-		-	-
9.3	Központi, irányító szervei támogatás	200 639 400	200 639 400	-	200 639 400
9.	Finanszírozási bevételek	247 107 830	539 490 604	-	539 490 604
II.	Bevétel összesen	247 107 830	539 880 874	57 609 990	597 490 864

S. sz.	Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Javasolt módosítás	Módosított előirányzat
C.	Megyei Önkormányzat és Megyei Önkormányzati Hivatal mindösszesen				
1.1	Személyi juttatások	242 109 084	275 721 534	17 211 105	292 932 639
1.2	TOP-PLUSZ-3.1.1-21-JN1-2022-00001 számú projekt személyi juttatása 2023-2026.	-	153 264 000	-	153 264 000
1.	Személyi juttatások összesen	242 109 084	428 985 534	17 211 105	446 196 639
2.	Munkaadót terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	30 377 953	54 792 363	2 248 323	57 040 686
3.	Dologi kiadások	86 724 400	725 083 692	106 586 006	831 669 698
4.1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	4 100 000	14 811 311	-	14 811 311
4.2	Működési célú támogatások államháztartáson kívülről	4 750 000	5 350 000	-	5 350 000
4.3	Tartalékok	-	-	-	-
4.	Egyéb működési célú kiadások	8 850 000	20 161 311	18 410 651	20 161 311
5.	Beruházások	-	1 631 684 377	349 824 783	1 981 509 160
6.	Felújítások	6 784 000	6 784 000	- 2 072 986	4 711 014
7.1	Felhalmozási célú támogatások, kölcsönök államháztartáson belülről	-	-	-	-
7.2	Felhalmozási célú támogatások, kölcsönök államháztartáson kívülről	-	193 342	353 066	546 408
7.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	-	193 342	2 426 052	546 408
8.1	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	11 008 000	11 008 000	-	11 008 000
8.2	Központi, irányító szervei támogatások folyósítása	200 639 400	200 639 400	-	200 639 400
8.	Finanszírozási kiadások	211 647 400	211 647 400	-	211 647 400
I.	Kiadás mindösszesen	586 492 837	3 079 332 019	494 633 934	3 553 482 316
	halmozódás	- 200 639 400	- 200 639 400	-	- 200 639 400
	Kiadás mindösszesen halmozódás nélkül	385 853 437	2 878 692 619	494 633 934	3 352 842 916
1.1	Helyi önkormányzat működésének általános támogatása	275 200 000	275 200 000	16 000 000	275 200 000
1.2	Működési célú költségvetési támogatások és kiegészítő támogatások	-	-	-	-
	- ebből: Megyei önkormányzatok rendkívüli támogatása	-	-	-	-
1.	Önkormányzatok működési támogatásai összesen	275 200 000	275 200 000	16 000 000	275 200 000
2.	Elvonások és befizetések bevételei	-	-	-	-
3.	Egyéb működési célú támogatások bevételei államháztartáson belülről	-	30 100 000	86 447 176	116 547 176
4.	Működési bevételek	-	1 225 159	41 873 909	43 099 068
5.	Működési célú átvett pénzeszközök	-	-	135 000	135 000
6.	Felhalmozási célú támogatások államháztartásonon belülről	-	-	349 824 783	349 824 783
7.	Felhalmozási bevételek	-	193 342	353 066	546 408
8.	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	-	-	-	-
9.1	Előző év költségvetési maradványának igénybevétele	110 653 437	2 571 974 118	-	2 571 974 118
9.2	Államháztartáson belüli megelőlegezések	-	-	-	-
9.3	Központi, irányító szervei támogatás	200 639 400	200 639 400	-	200 639 400
9.	Finanszírozási bevételek	311 292 837	2 772 613 518	-	2 772 613 518
II.	Bevétel mindösszesen	586 492 837	3 079 332 019	494 633 934	3 557 965 953
	halmozódás	- 200 639 400	- 200 639 400	-	- 200 639 400
	Bevétel mindösszesen halmozódás nélkül	385 853 437	2 878 692 619	494 633 934	3 357 326 553

2023. évi költségvetés
Beruházások, felújítások, egyéb felhalmozási kiadások

Adatok Forintban

S.sz.	Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Javasolt módosítás	Módosított előirányzat
A.	Megyei Önkormányzat				
1.	2022. évi maradványból eszközbeszerzés	-	1 000 000		1 000 000
2.	TOP-1.2.1-16 turizmusfejl. EU program - építési beruházás	-	1 066 850		1 066 850
3.	TOP-1.1.1-16 iparterület fejlesztés Karcagon beruházás	-	453 463 149	349 824 783	803 287 932
5.	TOP_PLUSZ-3.1.1-21-JN1-2022-00001számú a "Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések" projektre	-	46 829 470		46 829 470
	TOP-1.5.1-20 PEA EU program	-	29 652 604		29 652 604
6.	BM/6249/2022. iktatószámú pályázat a „Roma kapcsolatokért felelős kormánybiztos feladatainak támogatására, eszközbeszerzés	-	1 010 350		1 010 350
	EZFF/126/2022-TIM_SZERZ Támogatói okirat alapján a Technológiai és Ipari Minisztérium támogatása elektromos gépjármű beszerzésre	-	29 050 000		29 050 000
	Összesen:	-	502 359 469	349 824 783	911 897 206
B.	Megyei Önkormányzati Hivatal				
1.	Hivatali eszközbeszerzés	-	3 000 000		3 000 000
	PM_SZERZ/398/2021. támogatói okirat ban foglaltak alapján		828 804		828 804
	Összesen:	-	3 828 804	-	3 828 804
I.	Beruházás összesen	-	506 188 273	349 824 783	915 726 010
A.	Megyei Önkormányzat	6 784 000	6 784 000	-	6 784 000
B.	Megyei Önkormányzati Hivatal	-	-	-	-
II.	Felújítás összesen	6 784 000	6 784 000	-	6 784 000
A.	Megyei Önkormányzat	-		-	-
B.	Megyei Önkormányzati Hivatal	-		-	-
1.	Egyéb felhalmozási célú kiadás (munkáltató kölcsön)	-	193 342	353 066	546 408
	Összesen:	-	193 342	353 066	546 408
III.	Egyéb felhalmozási célú kiadás összesen	-	193 342	353 066	546 408

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYE

MEZŐGAZDASÁGÁNAK HELYZETE

2023.

**NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA**

**Készítette: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Igazgatósága**

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye mezőgazdasági termelésének általános jellemzői

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye az ország egyik legnagyobb vármegyéje, itt található az ország mezőgazdasági hasznosítású földterületeinek mintegy ötöde. Tökéletes síkság lévén kedvezőek a mezőgazdasági adottságai, azonban szélsőséges vonásokat mutat az éghajlata – kevés és egyenetlen eloszlású a csapadék, gyakori a szárazság és az aszály – és visszatérő probléma a belvíz. Ezek alapján elmondható, hogy a gazdálkodóknak általában szélsőséges időjárási körülményekkel kell szembe nézniük, amit az elmúlt években tapasztalható globális felmelegedés még inkább felerősített.

A vármegye mezőgazdaságát ágazati szinten áttekintve megállapítható, hogy a növénytermesztési ágazatok közül meghatározó a búza-, a kukorica-, a napraforgó- és ipari növények termesztése, míg az állattenyésztési ágazatok közül a szarvasmarha-, a baromfi-, a sertés- és a juhtenyésztés jellemző a vármegyében. A Jászságban, valamint a Tiszazugban szabadföldön és természetű berendezésekben jelentős volumenben folyik zöldség-, gyümölcs-, és szőlőtermesztés.

A vármegye területének teljes területe 558 000 hektár, melynek döntő hányadát a szántó művelési ágú területek jelenti. Ezen területek nagysága meghaladja a 350 000 hektáros nagyságrendet. A művelési ágak megoszlását az 1. táblázat mutatja hektárban.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye területe	558 000 ha
Mezőgazdasági terület	415 718 ha
ebből szántó	375 980 ha
gyep	33 282 ha
halastó	1 900 ha
nádas	1 581 ha
szőlő	1 330 ha
gyümölcsös	1 645 ha
Erdő	31 379 ha
Egyéb	110 903 ha

1. táblázat: Jász-Nagykun Szolnok vármegye területének művelési ágak szerinti megoszlása
Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

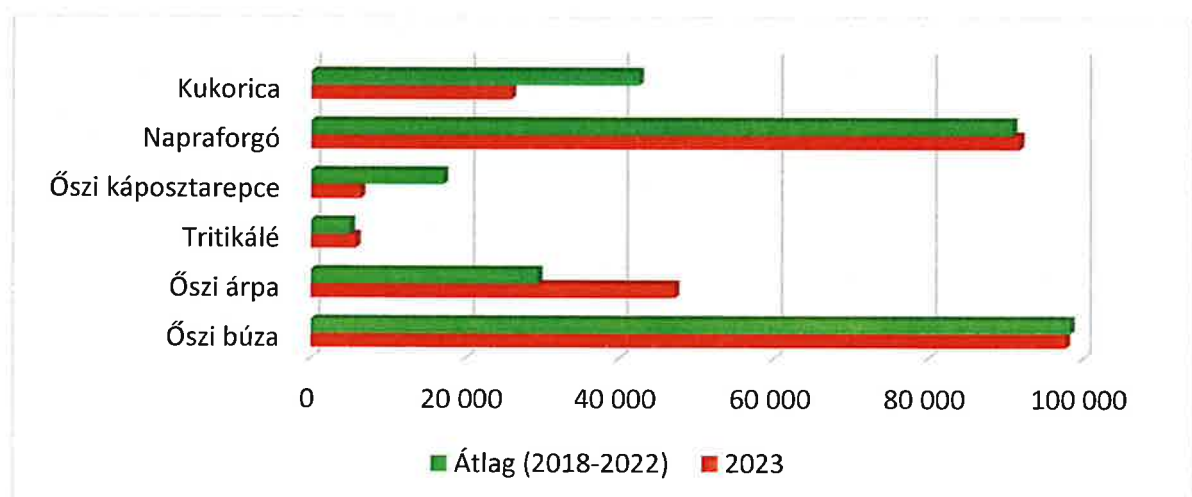
A mezőgazdaság volumene évtizedek óta meghatározó a vármegyében, amit jól mutat a GDP-hez való hozzájárulás aránya. Országosan 4%, míg vármegyei szinten megközelítőleg 10% a mezőgazdaságnak az aránya. A Központi Statisztikai Hivatal (a

továbbiakban: KSH) adatai alapján 2023. június 30-án a vármegyében mezőgazdasági tevékenységgel foglalkozó önálló vállalkozások száma 21 973 (beleértve az őstermelőket), ami 0,6 %-os bővülést jelent az előző évhez képest. A társas vállalkozások száma 673 db, ami szintén az előző évhez viszonyítva közel 1,5 %-os növekedés jelent. A fenti adatokból is látható, hogy számukat tekintve az egyéni gazdaságok a meghatározóbbak a mezőgazdasági termelés szempontjából. A mezőgazdaságban alkalmazottak száma a KSH közlése szerint 2023. I. félévi adatok alapján 5 125 főre tehető.

Az új jogszabályi környezet folytán az őstermelők, az őstermelők családi gazdaságai és a családi mezőgazdasági társaságok, mint új gazdálkodási forma kezdték meg működésüket 2021. január 1-től. Ennek következtében megnövekedett az őstermelőként gazdálkodók száma, amely már megközelíti a 20 000 főt a vármegyében. Az őstermelők családi gazdaság száma több mint 3 000 db, míg jelenleg 9 db családi mezőgazdasági társaság működik Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében. Jelentős továbbra a mezőgazdasági termékfeldolgozást folytató kistermelők tétszáma. E gazdaságokban prémium minőségű kézműves élelmiszereket állítanak elő, melyeket az időszakosan 4 helyszínen tartott termelői piacokon tudnak értékesíteni.

I. Szántóföldi növénytermesztés

A mezőgazdaságilag művelhető szántóterületen a legnagyobb arányt a gabonafélék (őszi búza, kukorica, őszi árpa, tritikálé, zab, rozs), valamint az olajos növények (napraforgó, repce) képviselik. A jelentősebb növények termőterületét a 2023-as év és az elmúlt évek átlagának vonatkozásában az 1. ábra mutatja hektárban.

1. ábra: A jelentősebb területtel bíró növények termőterülete (hektár)

Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

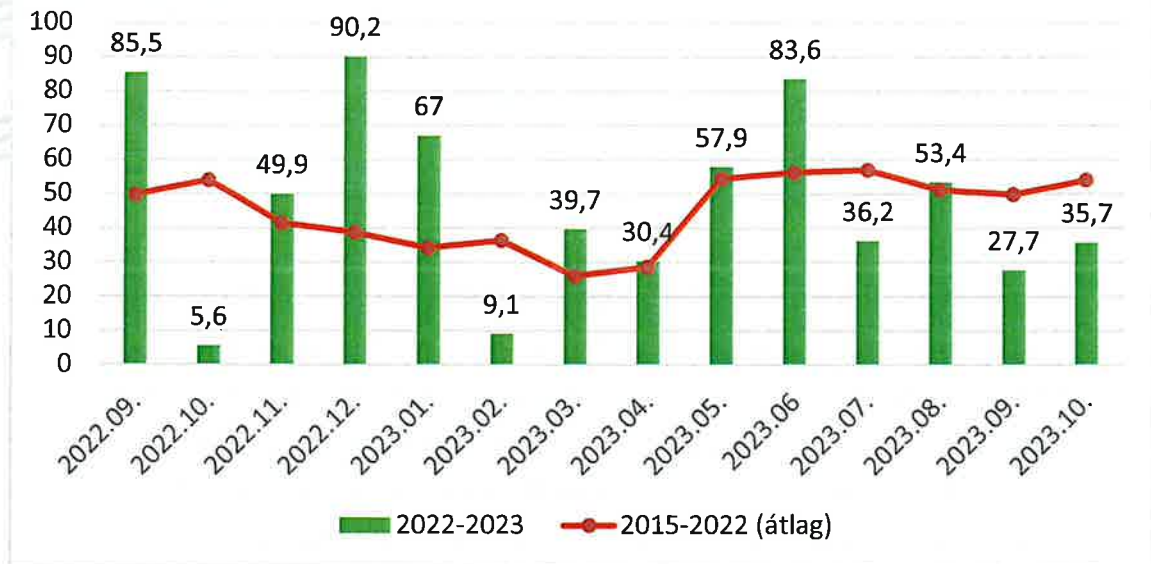

A nagyüzemi termelés mellett, igen jelentős a kis- és közepes gazdaságok száma. Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében a mezőgazdasági gazdaságszerkezeti összeírás alapján 25 hektáros birtokokon gazdálkodtak az egyéni gazdaságok és a gazdasági szervezetek. Ha csak az egyéni gazdaságok által használt mezőgazdasági területeket vizsgálták, akkor az átlagos birtokméret 15 hektárra csökkent. Ettől függetlenül kijelenthető, hogy a hazai mezőgazdaságban a rendszerváltást követő időszak óta egy természetes koncentráció zajlik, amit főként a kiscgazdaságok számának csökkenése okoz. A KSH 2020-as agrárcenzus eredményeit összefoglaló kiadványa alapján, megállapítható, hogy a középmeretű gazdaságok súlya erősödik, a kis gazdaságok többsége az 50-300 hektár üzemméret felé tart.

A vármegyében jelentős az öntözhető területek nagysága, az öntözésre feljogosító vízjogi engedéllyel pedig közel 1 500 termelő rendelkezik. Ennek köszönhetően számottevő területet képvisel vármegyénkben a különböző növényfajok vetőmagtermesztése is (kalászosok, hibridkukorica, napraforgó), az ország kukorica vetőmag-előállító területének 40%-a itt található. Külön sajátossága a vármegyének a rizstermesztés. Kisújszállás térségében fehérrizst 1 000-1 500 hektáron, míg az országban egyedülként indiánrizst, mintegy 1 000 hektár területen termesztnek.

Időjárási helyzetkép

A mögöttünk hagyott esztendő a rendkívüli aszály éveként nevesíthető. Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2022-ben csupán 393,5 mm csapadék hullott. Az elmúlt esztendő problémáit tovább súlyosbította az a tény, hogy 2021 szintén aszályos év volt., Két egymást követő csapadékhányos esztendőre legutóbb egy évtizede volt példa térségünkben. A 2023-as esztendőben október végéig 440,7 mm csapadékot mértek térségünkben. Novemberben és decemberben is csapadékos időjárást jeleznek előre, azonban az a tendencia továbbra is megfigyelhető, hogy vármegyénkben több hónapban is a sokéves átlagtól kevesebb csapadék hull, míg a havi átlaghőmérsékletek és a nyári hónapokban a hőségnapok száma folyamatosan emelkedik. A vármegyei csapadékmennyiséget a 2022/2023-as gazdálkodási év és az elmúlt évek átlagának vonatkozásában az 2. ábra mutatja mm-ben.

2. ábra: Varmegyei havi csapadékmennyiség 2022. 09. 01-től 2023. 10. 31-ig (mm)
Forrás: KÖTIVIZIG

Az őszi vetésű növényekre 2022 szeptemberétől az időjárás tartós megváltozása kedvezően hatott az elmúlt esztendő ezen időszakához képest. A csapadék hatására az őszi káposztarepce és az őszi gabonák kikeltek, és az állományok kellően megerősödve mentek a téli időszakba. December és január hónapban szintén több csapadék hullott a sok éves átlaghoz képest, ami által a termőtalajban tárolt víz készlet időarányosan megfelelő volt, de nem pótolta az elmúlt két év legalább 300-400 mm csapadék elmaradását. Sokat mondó adat, hogy a hőmérséklet szempontjából 2023 januárja a második legenyhébb január volt az 1946-os esztendő óta vármegyénkben. Télen a napközben mérhető +6 fok feletti hőmérséklet és az elmaradt éjszakai fagyok nem kedveztek a gabonák biológiai igényének, hiszen a jó minőségű, magas siker tartalmú gabonaterméshez tartósan fagyos időjárásra lenne szükség. Februártól visszatért a korábbi évekhez hasonló csapadékmentes időjárás, bár többször is előfordult, hogy néhány zivatar elérte térségünket, (ami legtöbbször csak hátráltatta a mezőgazdasági munkákat), de a teljes vármegyét áztató esőre késő tavaszig kellett várni. Az év ezen időszakában a szárazabb idő ellenére az őszi vetésű növények fejlődése és a kapásnövények vetése folyamatosan zajlott, a talajhőmérséklet és a nedvességtartalom optimális volt a növények kelése számára. Nyáron a kalászos növények betakarításakor többször is heves záporok, zivatarok hátráltatták a betakarítási munkákat. A hirtelen leesett nagy mennyiségű csapadék ellenére a kapásnövények termésátlagában lényegesen elmaradt a várt mennyiségtől, mivel a havi átlaghőmérsékletek jóval magasabbak voltak a sokéves értékeknél és a hőségnapok száma is megemelkedett, ami kedvezőtlenül befolyásolta a növények fejlődését. A

jelenlegi adatok alapján október hónapban és november közepéig is elegendő csapadék hullott a növények keléséhez, azonban a talajok mélyebb rétegei továbbra is szárazak, amin csak a bőséges téli csapadék segíthet a továbbiakban.

Őszi vetésű kultúrák

Az elmúlt év őszén, szeptemberben hullott csapadék hatására ideális, aprómorzás magágyat lehetett készíteni az őszi kalászos növények vetése előtt. Az október eleji vetések esetében a szemek csírázása és a növények kelése a nedves talajviszonyok mellett 1-2 héten belül megtörtént, míg az október második felében vetett szemek már száraz talajba kerültek, így a kelésük sokkal vontatottabbá vált. A novemberi és decemberi nagyobb mennyiségű csapadék hatására a növények kikeltek és az állományok kellően megerősödve mentek a télbe. A tavaszi változékony időjárást a növények jól viselték, áprilisban a kalászosokon megjelent a zászlóslével. Mivel többször is heves zivatarok, záporok érték el térségünket ezen időszakban, a gazdálkodóknak a gyomirtás mellett gombabetegségek ellen is kiemelten kellett védekezni (sárgarozsda, kalászfuzárium). Az aratást több esetben viharok akadályozták, amit sokszor felhőszakadás is kísért, így a betakarítási munkák lokálisan elhúzódtak július végéig, azonban összeségében elmondható bár a tavalyi évhez képest sokkal jobb termésmennyiségeket realizáltak a gazdálkodók, a várt átlagtermések elmaradtak a fontosabb növényfajok tekintetében.

Az **őszi búza** vetésterülete 97 804 hektár volt 2023-ban. Jelenleg is ez a legjelentősebb, legnagyobb területen termelt növényfaj vármegyénkben, aminek a vetésterület nagyságrendje évek óta gyakorlatilag változatlan. A megtermelt búza termésmennyisége 553 042 tonna, míg a termésátlag 5,65 t/ha lett. A minőségről elmondható, hogy csak kisebb mennyiségű javító és malomi búza termelt, döntő többségben takarmány minőségű búzát tudtak beszállítani a gazdák, amit nehéz eladni a jelenlegi gazdasági helyzetben. A térségben a takarmány búzát 55 000-60 000 Ft/t értékben tudták értékesíteni gazdák, míg a jobb minőségű búzát 60 000-65 000 Ft/t értékben. A ráfordításokhoz képest nem elégedettek a gazdálkodók az árakkal, illetve az akadozó felvásárlás okozott gondot. Emiatt a tárolóval rendelkezők a betárolás mellett döntöttek, a későbbi jobb árak reményében. A legjellemzőbb mégis az volt, hogy a helyi felvásárlók árait figyelve a termelők, ha tudták, aratás alatt beszállították és értékesítették a terményt. Az **őszi árpa** vetésterülete a kukorica és az őszi káposztarepce kárára már évek óta nagyobb arányt képvisel a vármegyei vetésszerkezetben, a területe 47 197 hektár volt 2023-ban. Az 5,88 t/ha átlaghozam

mellett a teljes betakarított termésmennyiség 277 466 tonna volt. Az értékesítési ár a búzához hasonlóan rendkívül alacsony volt, 38 000-43 000 Ft/t áron tudták értékesíteni gazdák az árpát. Bár az időjárás a tavalyi évhez képest kedvezően alakult, ezen értékesítési árak mellett kijelenthető, hogy bármely takarmánynövény esetében a gazdálkodás veszteséges, hiszen a gazdálkodás során felemerülő költségek növekedése – beleértve az inputanyagok áremelkedését – jelenleg is folyamatos. Az **őszi káposztarepce** vetésterülete folyamatosan csökkent az elmúlt években, idén mindössze már 6 384 hektáron termesztettek a gazdák. Bár több eső hullott 2022 őszén az elmúlt esztendőkhöz képest, azonban nyár végi csapadékhiány miatt a növények kelése jórészt hiányos, a növények kezdeti fejlődése pedig nagyon vontatott volt. A tavalyi évhez hasonlóan több helyen előfordult, hogy nem megfelelő fejlettségű volt a növényállomány, ezáltal kitárcsázásra került a kultúra. A termesztési nehézségek ellenére átlaghozama 2,95 t/ha volt, a betakarított termésmennyiség 18 839 tonna. A **rozs** esetében 1 637 hektárt foglalt el a termést adó terület. Az utóbbi években vármegyénkben egyre inkább zöldtakarmánnyként, szenáznak hasznosítják, kevés gazdálkodó takarítja már be szemesen. A teljes betakarított mennyiség 6 630 tonna volt 4,05 t/ha átlaghozam mellett. A **tritikálé** betakarított területe 5 797 hektár volt. Vetésterülete kis mértékben nőtt az előző évekhez képest. A termésátlag 5,71 t/ha lett, a termésmennyiség pedig 33 113 tonna.

Tavaszi vetésű kultúrák

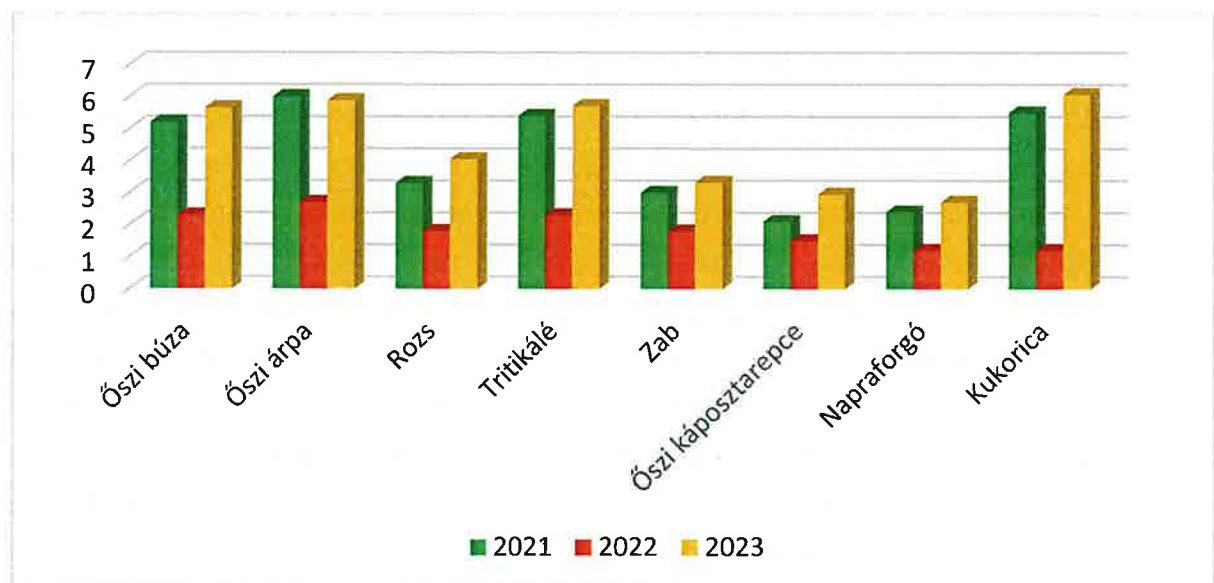
A tavaszi munkálatokat a száraz talajviszonyok miatt ideális ütemben el tudták végezni a gazdálkodók, a korai vetésű növényeket már február végén, március elején elvetették, míg a kapásnövényeket április végén, május elején. A tavaszi változékony időjárás ellenére a talajhőmérséklet és a nedvességtartalom optimális volt a növények kelése számára, azonban a napraforgó állományokban a mezei aszat, a kukorica táblákon pedig a fenyércirok ellen már május végén szükségessé váltak a gyomirtó kezelések. A nyári lokális zivatarok, záporok során leesett nagy mennyiségű csapadék ellenére talaj nedvességtartalma a felső 50 cm-es rétegben kritikusan alacsony szintre csökkent a nyár végére. A csapadékhiányhoz társult még egy rendkívül magas légköri aszály és nagyon erős napsugárzás magas UV indexszel. A napraforgó esetében nyár közepi hőségek akadályozták a virágzás utáni szemképződést, így a tápanyokok telítettsége változó képet mutatott, melyet tovább súlyosbított a madarak kártétele, míg a kukorica esetében augusztus végén már több helyen felsült állományokat lehetett találni. A tartós meleg nem kedvezett a kultúrának, a tápanyagbeépülés sok

esetben megakadt, így a kezdeti 2-3 csőből sok esetben csak egyet volt képes a növény megfelelően felnevelni. Ennek megfelelően a termésátlagok több esetben elmaradtak a várt szinttől.

A tavaszi vetésű növények közül Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 91 838 hektáron vetettek **napraforgót**. A nyár végi hőhullám gyorsította a növény érését, így a vártnál korábban, augusztus végén elkezdődött a napraforgó aratása, ami október elejére be is fejeződött. A vetett területen 247 603 tonna napraforgót takarítottak be, 2,69 t/ha átlaghozam mellett. A minőséggel adódtak problémák, azonban ennél a növénynél is a legnagyobb gondot az akadozó értékesítés jelenti, hiszen a felvásárlók, feldolgozó üzemek már a betakarítási időszak elején is több esetben már csak novemberi-decemberi szállítással tudták vállalni felvásárlást 95 000-115 000 Ft/t áron. **Kukoricát** 2023-ban 25 933 hektáron vetettek a gazdák, amiből 2 570 hektáron egyáltalán nem történt meg a nyári aszály miatt a szemképződés, ezeket a területek kitarcsázták, esetleg silózással hasznosították. A betakarított területnagyság 23 363 hektár volt. Az összes termésmennyiség 141 922 tonna, így az átlaghozam 6,07 t/ha. A száraz idő miatt a betakarított termény nedvességtartalma megfelelő volt a tároláshoz, viszont a felvásárlási árak alakulása itt sem voltak kedvezőek, az aratás közben folyamatosan csökkentek, 40 000-60 000 Ft körül alakult a tonnánkénti ára. Vármegyénkben az elmúlt években a **cukorrépa** vetésterülete az ezredfordulóhoz képest elhanyagolható vált (165 hektár), a jelenlegi az akkori vetésterület 3%-a. Sajnos a kis területen megtermelt cukorrépa értékesítése is gondot okoz, mivel a répatesteket megtámadó *Macrophomina phaseolina* nevű betegség miatt a betakarítást követően elkezd rothadni a répatest, s így azt cukorgyár nem vásárolja fel. Értékesítésre alkalmatlannak találtak eddig 74 hektárt, a többit megpróbálják a hűvösebb időszakban betakarítani, reménykedve a gomba pusztításának lassulásában. A **burgonya** esetében augusztus utolsó hetében a gumó felszedése, becsákolása elkezdődött és be is fejeződött szeptember elejére. A betakarított területen (38 hektáron) 938 tonna termés realizálódott, 25,00 t/ha átlaghozam mellett. A növényt a nyári melegben folyamatosan öntözni kellett, és idén is gombabetegségek és a levéltetvek ellen volt szükséges védekezni. A **szója** vetésterülete 918 hektár volt, betakarítása szeptember utolsó napjaiban kezdődött, október első dekádjára be is fejeződött. A nyári váltakozó időjárást a növény megviselte, az oldalágak kifejlődése hiányos lett, ami hozamcsökkenést okozott. Ahol tudták a növényt megöntözték, emiatt vannak különbségek a termésátlagokban. A hozam 3 075 tonna lett (3,35 t/ha). Külön sajátossága Jász-Nagykun-Szolnok vármegyének, hogy nagyüzemi területen folyik a rizstermelés, idén is több mint 1 000 hektáron termesztettek **indián rizst** és **fehér rizst**

a gazdák. Mindkét növény esetében elmondható, hogy a magas órájú napfénytartam, a megfelelő vízellátottság, az időbeni vegyszerezés és az optimális tápanyag utánpótlás kedvezett a növény fejlődésének. Az őszi rizs termésátlaga 0,90 t/ha lett 790 hektáron, míg a fehér rizs 4,00 t/ha 1045 hektáron. A **tavaszi árpa** vetésterülete az idei évben 798 hektár volt. Kora tavasszal a vetést időben el lehetett végezni a száraz idő miatt, azonban a csapadékhiány miatt kelése és fejlődése rendkívül vontatott volt. A termésmennyiség 3 990 tonna lett, az átlaghozam 5,00 tonna/hektár. A **tavaszi zabot** 1 746 hektáron vetettek idén a gazdálkodók és 3,32 t/ha átlagtermés mellett 5 791 tonna lett a termésmennyiség. A **magborsó** 327 hektárt foglalt el a vetésszerkezetből, 2,63 tonna hektár lett az átlagtermés, a teljes termésmennyiség 860 tonna. A 2021-es, 2022-es és 2023-as évben a 3. ábra mutatja a főbb termesztett növények termésátlagait.

3. ábra: A főbb termesztett növények termésátlagai (t/ha)

Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

Őszi vetési és talaj-előkészítési munkák 2023

A vármegye gazdálkodói őszi 159 401 hektáron terveztek őszi vetésű növényeket. A támogatási jogszabályban előírt változások miatt a talajtakarás biztosítása megnehezítette a talajelőkészítési munkálatok ütemezését, így az őszi kalászosok magágykészítés munkálatai is csak szeptember végén kezdődtek meg, és október végéig ki is tartottak. Sok esetben azonban a talaj nedvességtartalma nem tette lehetővé a megfelelő állagú magágy elkészültét, több munkamenetre volt helyenként szükség. A főbb növényfajok esetében a vetési munkák állását a 2. táblázat tartalmazza.

Növényfaj	Vetési szándék (ha)	Elvégzett munka (ha)	Teljesítés (%)
Őszi káposztarepce	8 187	8 187	100
Őszi árpa	36 752	36 752	100
Őszi búza	107 852	90 270	84
Rozs	1 040	1 040	100
Tritikálé	5 570	5 570	100

2. táblázat: Az őszi vetési munkák állása Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében

Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

Őszi árpa esetében november elejére végeztek a vetési munkákkal a termelők, viszont őszi búza esetében még nincs minden eltervezett hektár bevetve, a vetőmag egy része még zsákban van. Ha esetlegesen az időjárás engedi, akkor még az idén ezeket a területeket bevetik, ha nem, akkor már csak tavaszi kultúrák telepítésére lesz lehetősége a gazdálkodóknak. Az elmúlt hetekben hullott eső kizöldítette a határt, amennyiben pár hétig még enyhe őszi időnk lesz, közepes-jó állapotban kerülnek a téli időszakba. Még szeptember elején a repcék elvetésre kerültek, azonban a megfelelő csapadék nélkül vontatottan keltek az állományok nagy része, vagy ki sem keltek. A 6-8 leveles állapotban lévő repcék már túl vannak több rovarölőszeres kezeléssel a repcedarázs álhernyó intenzív megjelenése miatt. Továbbra is hatalmas problémát jelent a térségben a mezei pocok populáció elleni védekezés, ami az év folyamán rendkívül elszaporodott, így súlyos károkat okozva a gazdáknak. A gradáció az egész országra kiterjedően veszélyeztet minden őszi vetett táblát, valamint a lucernákat, a zöld ugarokat, és a még meg nem mozgatott területeket is. A tavaszi növények alá szánt talajműveleteket (szántás, lazítás) csak október végén tudták elkezdni a gazdálkodók, így a kedvező időjárási körülmények miatt a mezei pocok folyamatosan szaporodik, csak igen intenzív védekezéssel állítható meg a további terjedés.

II. Kertészet

Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében a mezőgazdaságilag művelt területnek mindössze 2-3%-át foglalják el kertészeti kultúrák. Évenként kis mértékben ingadozóan 5-7 ezer hektáron termesztünk zöldséget, melynek döntő része szántóföldi zöldség, a gyümölcs termőterülete meghaladja az 1 500 hektárt, de a korábban ugyanekkora területen művelt szőlő mára 1 000 hektár alá csökkent. A legjelentősebb zöldség-gyümölcs termőterületek a Jászságban és Tiszazugban találhatók.

Zöldségtermesztés

Vármegyénk zöldségtermő területének nagyrészen konzervipari növényeket termesztenek. Ennek oka, hogy mind a csemegekukorica és a zöldborsó jól illeszthető a szántóföldi növénytermesztés vetésszerkezetébe. A gazdálkodók manapság már jellemzően korszerű technológiával, öntözött területeken tudják termesztani ezen növényeket a feldolgozók által elvárt követelmények alapján, a terméket pedig meghatározott áron tudják értékesíteni a környékbeli gyáraknak. A zöldségfajok területi megoszlását a 4. ábra mutatja be.

4. ábra: Zöldségfélék területi megoszlása

Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

Míg a múlt évben a rendkívüli aszály komoly veszteséget okozott a hazai zöldség termelőknek, addig idén az időjárási körülmények kedvezőbben alakultak, a csapadék mennyisége és a hőmérséklet is ideálisabb volt termeléshez. A második legnagyobb területen termesztett zöldségfélék, a **zöldborsó** esetében is jó terméseredmények születtek kevesebb öntözéssel, bár akadtak növényvédelmi kihívások is. Tavasszal a legnagyobb gondot a levéltetűnyomás okozta, míg a szezon végén a csattanó maszlag megjelenése, így növényvédelmi kezelések száma növekedett az állományokban. A zöldborsó átlagtermése 6,00 t/ha lett 1 862 hektáron. Az elhúzódó borsó betakarítások miatt viszonylag későn, több helyen is csak június végén tudták elvetni a **csemegekukoricát**. A nyári zivatarok ellenére a növényt rendszeresen öntözték a

nagyon erős napsugárzás és a magas légköri aszály miatt. A betakarítás szeptember végén konzervgyári ütemezés szerint indult el. A hozamok átlagosnak mondhatók, 14,11 t/ha lett a 2 435 hektáron. Vármegyénkben a **vöröshagyma** legnagyobb része szintén öntözött, így a száraz idő nem feltétlenül okozott terméskiesést, de a szórványosan érkező esőzések és öntözési időintervallumok nagyon kedveztek a gombabetegségeknek. Nagyon sok hagyma beteg lett, a lombfelület elszáradt és innentől kezdve megszűnt a vegetáció ezért a hagymatestek mérete kisebb lett, így a termés mennyisége is. Termésátlag átlagosnak mondható 37,42 t/ha. A **fűszerpaprikát** szintén egész nyáron öntözték, ennek ellenére a légköri aszály megviselte. A nyári aszályban a virágkötés nem volt a legideálisabb, így csak közepes lett a termés, 10 t/ha. Minden más korai betakarítású zöldségfajnál érzékelhető volt, hogy az öntözetlen állományokban idén nem volt annyira jelentős a terméskiesés, de a nyári hőség ismét rámutatott, hogy öntözés nélkül nem lehet versenyképes a zöldség-gyümölcs termesztés. Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében leginkább a Jászság térségében van nagy hagyománya a fóliasátras paprikatermesztésnek, a lakosság nagyobb része termesztő berendezéses zöldség-hajtatással foglalkozik. Fontosabb hajtatott zöldség termőterület még Tiszazugban található, ahol a **paprika** mellett **paradicsomot** és **káposztaféléket** is fóliasátor és üvegház alatt termelnek. A hajtatott zöldségek termőterülete érdemben nem változott, azonban a termesztőknek idén is a növekvő energia költségekkel kellett megküzdeniük.

Növényfaj	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
vöröshagyma	5 316	4651	5968	4288	4233	1612	4422	2674	7598
paradicsom	8 376	6142	8480	2926	1420	735	2300	1058	1740
görögdinnye	3 145	4177	2377	2892	2250	1260	1800	1250	840
csemegekukorica	36 085	40967	46544	36451	41322	40384	35528	29181	34358
fűszerpaprika	1 429	2195	2085	1878	2344	666	1560	1680	1260
zöldborsó	14 697	8657	3911	3735	4949	5726	2673	7209	11172

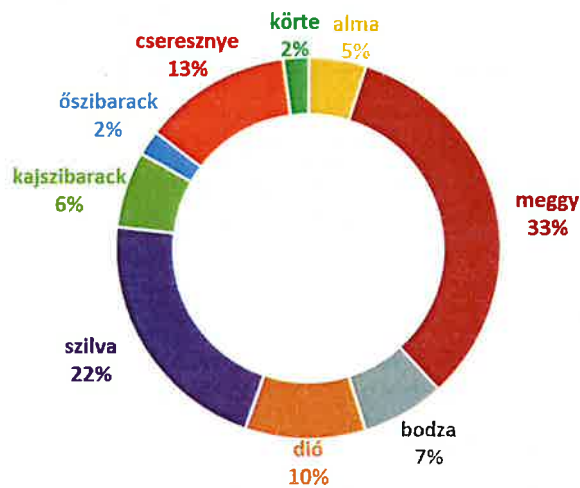
3. táblázat Zöldségfajok termésmennyiségei Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében (tonna)

Forrás: KSH, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

Gyümölcsstermesztés

A zöldségtermesztéshez hasonlóan a Jászságban találhatóak meg a legnagyobb gyümölcs termőterületek Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében, hiszen szilvából, kajsziból és almából is a legnagyobb mennyiségben itt szoktak betakarítani a gazdák. Annak ellenére, hogy a vármegyénkben a gyümölcsstermesztéshez szükséges klimatikus

viszonyok és talaj-adottságok nem kedvezőek, az ország egyik legnagyobb egybefüggő területű cseresznye ültetvénye Nagykörűben található, amely több száz gazdálkodó művelésében áll. A legnagyobb területen meggytermelés folyik vármegyénkben, közel 300 hektáron. Vármegyénkben is egyre többen állnak át ökotermesztésre, a biogazdálkodásba bevont gyümölcssterület aránya már közel 15% Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében. A jelentősebb területtel rendelkező gyümölcsültetvények területi megoszlását az 5. ábra mutatja be.

5. ábra Fontosabb gyümölcsültetvények területi megoszlása Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében

Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

Fontos kiemelni, hogy az elmúlt évben tapasztalt aszály nem csupán a tavalyi termésre gyakorolt negatív hatást, hanem a 2023-as esztendő termés mennyiségét is erősen befolyásolta. A legyengült, a tápanyagokhoz csak korlátozottan hozzájutó gyümölcsfáknak ugyanis nem volt elegendő energiájuk megfelelő számú virágrügyet kinevelni, ami pedig az idej termés feltétele volt. Jelentős kárt okozott ismét a **kajszültetvényekben** a tavaszi lehűlés. A virágzáskori fagyok, illetve a nagy hőingadozás miatt idén a jó évjáratok átlagához képest 90 százalékkal kevesebb kajszit termett. A tavaszi fagy évek óta visszatérő probléma, hiszen az elmúlt 4 év alatt háromszor érte nagyon jelentős kár emiatt a csonthéjasokat. A káresemény szintén nem tett jót a **meggy** és a **cseresznye** fejlődésének sem. Az időjárás kritikus időszakban volt hűvös, szeles, és fényszegény, ami akadályozta a méhek járását, rontva a beporzást és a termékenyülést. Emiatt sok virágból nem kötődött gyümölcs, a sok csapadék miatti fertőzés is növelte a termésveszteséget. A gyümölcs ültetvények betakarítása kései

alma- és körtefajtákkal ért végett. A korábban említett káresemények nem érintették ezen gyümölcsfajokat, azonban a csapadékos tavasz okán tapasztalható volt, az átlagosnál nagyobb varasodásfertőzés, valamint nyáron a kánikulai időszakokkal járó stressz, ami mennyiség és minőségi károkat is okoztak.

Növényfaj	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
alma	1870	616	1049	1340	543	214	420	602	324
körte	544	183	181	247	255	79	60	220	42
meggy	1222	1321	1810	1333	1428	513	972	1023	1344
őszibarack	237	809	268	233	345	54	52	160	150
kajsziarack	213	304	190	231	374	11	0	441	29
cseresznye	-	-	541	715	235	373	464	484	202
szilva és ringószilva	1408	1083	1039	1100	1387	1187	780	1970	1880

4. táblázat Gyümölcsfajok termésmennyiségei Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében (tonna)
Forrás: KSH, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

Szőlőtermesztés

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye szőlőterületének legnagyobb része a Kunsági Borvidékhez tartozik, ezen belül is a Tiszamenti körzethez tartozó településeken (Nagyréven, Tizsakürtön, Tizsainokán, Csépan, Tizsason és Cserkeszőlőn), valamint a Jászságban a legelterjedtebb a szőlőtermesztés. Vármegyénkben leginkább borszőlőt termelnek, fontosabb fajták: kövidinka, zalagyöngye és a kékfrankos, de minden évben történnek telepítések, így új fajták is kerülnek a területre, mint pl.: generoza vagy bianka. A vármegye szőlő termőterülete mára 1 000 hektár alá csökkent, ahonnan ingadozóan 4 000 - 6 000 tonna szőlőt takarítanak be a gazdák. A szőlő szüret a szokásokhoz híven augusztus végén megkezdődött elsőként az irsai olivérrel, októberben pedig már csak a kövidinka szüretelése maradt. A termés mennyisége fajtánként és területenként jelentősen eltérő. A mindig jól termő kövi dinka most is jól teljesített, hektáronként 10-11 tonna termett, amiért mindössze 105 Ft-ot adtak kilogrammonként. Jelentősen nőtték a fajlagos növényvédelmi kiadások a szőlőkben, ami súlyosbította a növényegészségügyi helyzetet, hogy jégesők is voltak lokálisan. Tovább nehezítette a helyzetet, hogy a Tiszazugban is megjelent a szőlő aranyszínű sárgaságát okozó amerikai szőlőkabóca.

III. Állattenyésztés

Az állattenyésztésen belül a sertés-, a baromfi-, a szarvasmarha- és a juhtenyésztés mellett a méhészet a jellemző vármegyénkben. Az alábbi táblázat az állatfajok mennyiségi változásait mutatja be (5. táblázat).

Állatfaj	2020. június	2020. december	2021. június	2021. december	2022. június	2022. december	2023. június	%-os eltérés 2022 december 2023 június
Szarvasmarha	59300	55900	65900	62900	58400	56200	50200	-10,70%
Ebből: tehén	26400	27900	28300	29600	27000	27500	25500	-7,30%
Sertés összes	230200	277700	244600	260800	277100	254200	227300	-10,60%
Ebből: koca	13800	16100	16600	15800	14900	14900	16000	7,30%
Juh összesen	61000	59800	39500	39100	47400	45500	48300	6,10%
Ebből: anya	47100	46000	29700	30800	35500	35500	38500	8,40%
Baromfi összes	919900	701600	860600	811900	605800	761300	876300	15,10%

5. táblázat: A vármegyében tartott állatállományok létszáma

Forrás: KSH

Szarvasmarha

A vármegyei szarvasmarha állomány, ideértve a tej és húshasznú állományokat, továbbra is csökkenő tendenciát mutat.

A nyerstej felvásárlási ára 2022-ben rendkívül emelkedő tendenciát mutat az előző évhez képest. Mindez 2021-ban 109-113 Ft/kg között mozgott, 2022 januárjában már 129Ft/kg-ról indult, szeptember végére elérte a 193 Ft/kg-os átlag átvételi árat. Kompenzálva a rendkívül megnövekedett költségeket 2023 év elején 220 Ft/kg fölé is emelkedett a felvásárlási ár, majd jelentős zuhanást követően szeptemberre 155 Ft/kg szintet ért el.

Az idej takarmány-ellátási helyzet lényegesen jobb, mint a tavalyi. Fűszénából, lucernából és silókukoricából is lényegesen nagyobb mennyiség és jobb minőség termelt ebben az évben. A tejtermelés nyereségességét viszont negatívan befolyásolta, hogy a termelők az év első felében jórészt a tavalyi drágább takarmányokat voltak kénytelenek etetni. Mindennek figyelembevételével egy kilogramm tej önköltségi ára lényegesen magasabb volt év elején, mint ez év őszén, ettől függetlenül a tehénállományok létszámai szignifikánsan csökkenő tendenciát mutatnak.

A munkaerőhiány az elmúlt évekhez képes tovább fokozódott. Mára már rendkívül nehéz megbízható munkaerőt találni, aki vállalja a hétvégéken és ünnepnapokon is

jelentkező nehéz feladatokat. A könnyű és nehézipar, az elektronikai ipar munkaerő-elszívó hatása miatt sokszor külföldi munkaerőt alkalmaznak. Ennek a problémának a megoldását több termelő a különböző munkafolyamatok automatizálásában, robotizálásában látja. A takarmányozás automatizálása, a robotfejőgépek elterjedése egyre nagyobb teret nyer vármegyénkben is.

A vármegyei húsmarha állományok létszáma az elmúlt időszakban kissé csökkent. A húsmarhatartók nagy többsége kisgazdaság, az egyedszám termelőnként igen alacsony. A húsmarhatartók is a tavalyi aszályból eredő takarmányhiány nehézségeit élték meg az év első felében. Bár a kedvező időjárás a tömegtakarmányok mennyiségének és minőségének kedveztek, a húsmarhatartás nyereségességére ez évben is még rányomja bélyegét, hogy a tavalyi drága takarmányt kellett etetni az első félévben. Mindemelllett az ágazatot érintő támogatások jelenthetnek anyagi segítséget, viszont a gazdálkodóknak újfent rendkívül szigorú elsősorban állatállománynyilvántartási és szaporítási adminisztrációnak kell megfelelniük, mely a támogatás alapfeltételévé vált. A török exportlehetőség továbbra is a legjelentősebb, de Ausztriába és a délszláv országokba is történik kivitel. A magyar marhahús-fogyasztás évek óta alacsony, nehezen mozdul el a 2,5 kg/fő értékről.

Sertés

Vármegyénkben a 2022-es év végi létszámhoz képest az összes sertéslétszám enyhén csökkent, viszont a kocaállomány létszáma kis mértékű növekedést mutat fél év alatt. A sertésállományok közel 70 %-át gazdálkodó szervezetek adják, kisebb részét egyéni gazdaságok. A hazai sertéstartók továbbra is jelentős technológiai hátrányban vannak a hagyományosan nagy sertéstartó országokhoz képest, mely problémát tetézi az is, hogy egyes takarmányfélések (szója) lényegesen drágábban, szállítási költségekkel terheltén jutnak el az állattartókhoz.

Az állatlétszám stagnálását és az ágazat jövedelmezőségét ez évben negatívan befolyásolta az elmúlt évek ASP járványa (afrikai sertéspestis), valamint az emelkedő input anyag árak elszabadulása. Jelenleg a felvásárlási ár, 650-680 Ft/kg, mely nem fedezi az előállítási költségeket. Az év elején a 670 Ft-os felvásárlási ár 610 Ft-ra csökkent, majd év közepére 770 Ft/kg közelébe emelkedett, majd szintén csökkenő tendenciát mutatott novemberig. A választási malac kilójáért 1 300-1 400 Ft/kg-ot adnak.

Az elmúlt két év rendkívül megterhelő volt a sertéságazat számára. Szakemberek szerint ennek a háborús infláció mellett a takarmányárak és az energiaköltségek drasztikus emelkedése volt az oka, ráadásul a termelési költségek növekedése nem tudott

beépülni a felvásárlási árakba. Többen már tavaly csökkentették az állományt vagy felhagytak a termeléssel, mások idén terveznek hasonló lépéseket. Az idei terményárak viszont csökkenő tendenciát mutatnak, mely kedvezően befolyásolhatja az önköltséget. Az afrikai sertéspestis (ASP) járvány szintén negatív hatással van a sertésállományokra, 2018 óta folyamatosan jelen van a vaddisznó-állományban. Vármegyénk továbbra is a „fertőzött” területi besorolásba tartozik, így a házi sertés állományokban továbbra is óriási jelentősége van a prevenciónak, elsősorban a járványvédelmi és higiénés előírások betartásának a fertőzési lánc megszakítása érdekében. Fontos kiemelni, hogy emberre nem veszélyes a vírus, de ha házi sertés állományokban akár csak egy egyednél kimutatják a kórokozó jelenlétét, ott az állomány leölésével kell számolni. Az afrikai sertéspestis jelenléte rendkívül komoly gazdasági kárt okoz és okozott az elmúlt időszakban. Az elmúlt évek kiemelkedő állategészségügyi sikere, hogy a magyar házisertés-állományt sikerült megvédeni a betegségtől, valamint a vadállományban is nagymértékben lelassult a vírus terjedésének üteme.

Juh

Vármegyénkben a statisztikai adatok alapján valamelyest emelkedett a juhállomány létszáma. Szezonaritástól függően változtak az élőállat felvásárlási árak. A legkeresettebb a 20-24-kg-os pecsenyebarány átvételi ára ez évben 1 650 Ft/kg körül mozgott, ami a tavalyi árszinttel megegyezik és egész évben az 1 600-1 700 Ft/kg körüli értéken mozgott.

A hazai juh ágazatban előállított termékek 80-85%-a az EU országaiba kerül, legnagyobb felvásárlónk továbbra is Olaszország, ahová az élőállat export több mint 90%-a irányul (kb. 600 ezer egyed/év). Az elmúlt időszakban az arab országok felé is nyíltak kiszállítási lehetőségek. Exportunk döntő részét továbbra is a pecsenyebarány teszi ki (20-24-kg), de az elmúlt időszakban nőtt a kereslet a nagytestű bárányok felé is. A kivitel kisebb hányada a hűtött, fagyasztott vagy feldolgozott termékek kiviteléből áll. A gyapjú iránt némi érdeklődés mutatkozik évek óta elsősorban Olaszország és Kína felől, bár sok esetben viszont eladhatatlan ez a nyersanyag.

Baromfi

Vármegyénkben az összes baromfi létszámát illetően elég nagy ingadozások voltak fél év távlatában, ami alapvetően a brojler-ágazat gyors „rotációjának” is köszönhető. A vágócsirke ára az év eleji 500 Ft/kg-ról egy három hónapos emelkedő periódust követve erős csökkenést követően mára már 440 Ft/kg alá jutott. A vágópulyka 2023 januártól

660 Ft/kg-os felvásárlási ára 740 Ft/kg-ra ugrott majd szintén jelentős csökkenést mutatva novemberre 600 Ft/kg körüli szintre állt be. A tojás átvételi ára az év eleji 70 Ft/db-ról 54 Ft/db-ra csökkent.

Sajnos az elmúlt hetekben a madárinfluenza ismét felütötte a fejét Magyarországon, az ehhez kapcsolódó járványvédelmi előírások betartása fontos feladata lesz a baromfitartóknak. Az állategészségügyi hatóság jelentős erőfeszítéseinek köszönhetően a jelenleg zajló madárinfluenza járványban sikerült a vírust helyhez kötni, a betegség szórványos megjelenése mellett az előző járványok robbanásszerű terjedését megakadályozni. Vármegyénkben Tiszakürt és környékén jelentkezett a betegség, a pulykaállomány felszámolásra került.

Halgazdálkodás

Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében a halgazdálkodási hatóság nyilvántartásában 68 halgazdálkodási vízterület szerepel. A 68 nyilvántartott vízterület közül 32 esetében a halgazdálkodási jog a Magyar Állam tulajdonában van, 36 esetben pedig halászati jogközösségek, önkormányzatok és magántulajdonosok gyakorolják a halászati jogot. A nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek többsége állóvíz, ezek összes területe 1 753 hektár. A folyóvizek teljes hossza 178 folyamkilométer, amelyből a leghosszabb és legnagyobb vízterületű a Tisza folyó Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei szakasza, ami 137 folyamkilométert tesz ki. A legnagyobb mennyiségben termelt halfaj a ponty, de mellette jelentős az amur, a busa és a harcsa lehalászott mennyisége is.

Méhészet

A vármegyei méhészek 54 650 bevizsgált méhcsaláddal teleltek be 2022 őszén, ami 5 340 méhcsaláddal kevesebb volt az előző évihez képest. Ez közel 9 %-os csökkenést mutatott.

A repce virágzásakor megtörténtek az első rajok kirepülései már 2023 tavaszán, így az akác virágzására meggyengült nagyon sok méhcsalád, csökkentve az akácméz termelést. A lehűlés és a hideg időjárás eredménye, hogy a tömeges virágzás erősen elhúzódott, csak április második felére volt tehető. A méhcsaládok egy része ekkor még nem volt termelő. A repce mézélése változó volt, jobb időjárási körülmények közt voltak 2-2,5 kg-os hordásos napok, de csak a népes családoknál, az átlagtermés 5-15 kg repceméz lett családonként. A március végi, áprilisi elejei fagyos reggelek országosan az akác elfagyását eredményezték. Az álló méhészek a vármegyében akácmézet nem pergettek. A vándor méhészeink 0-30 kg körüli minőségi akácmézet tudtak hazahozni.

A jó eredmények a Nyírségben születtek, azon méhészeknek lett akácméze, akik bevállalták a több 100 km-es vándorlást. A hegyi akáccal egyidőben az ámorakác a Tisza árterén is elkezdte a virágzást. Virágport bőven, nektárt kevésbé adott. Méz elvehető mennyiségben 4-8 kg/család mennyiségben termeltek, ha nem késték le a virágzást a méhészek. A napraforgó a vetést követően jól fejlődött, ezen időszakban megfelelő mennyiségű csapadékot kapott. A virágzás június hónap végén kezdődött, de a virágzás dandárja július hónapra volt tehető és zöme 2-3 hétig tartott. A napraforgó mézélése a sokévi átlaghoz viszonyítva erős közepes volt. Aki szerencsés volt és talált még kései vetésterületet, augusztusban néhány dekás napi hordás biztosította a család fejlődését. A napraforgó méztermés a vármegyében 30 kg körüli átlag lett, ami az előző évihez képest nagyon jónak volt mondható. Napraforgó elvirágzásával gyakorlatilag véget is ért a termelési időszak a vármegyében. Összegezve az éves átlag méztermés 10-60 kg/család, ami jobb az az előző évi termésátlaghoz képest, akácmézből viszont lényegesen kevesebb termelt, mint az elmúlt években.

A 2023-as őszi vizsgálatok során a méhegészségügyi felelősök gyenge, élelemben szegényes, felkészítetlen és erős, bőséges élelemmel ellátott méhcsaládokkal is találkoztak. Októberben többen jelezték, hogy folyamatos a kirepülés és erős a vízhordás, illetve virágorhordás volt még észlelhető a méhcsaládoknál. Ez a folyamatos fiasítás jelenlétére utalt. Novemberben is folytatódott a jó idő a méhek nem álltak, nem vonulnak telető fűrtbe, félő, hogy elkopnak a tavaszra és nem lesz, aki felnevelje a következő nemzedéket. A zöldítési programnak „köszönhetően” bőséges virágor forrás van a méhcsaládok számára. Ez nem természetes, biztos, hogy nem a legkedvezőbb méhek számára a novemberi időszakban.

A felvásárlási ár – az akác 2 400 Ft-ról 1 450 Ft/kg-ra, a vegyesméz 1 100 Ft/kg-ról 600 Ft/kg-ra – csökkent. A felvásárlás jelenleg áll, vagy egyáltalán nem, vagy csak ki mennyiségben vásárolnak. Több méhésznek elfogytak az anyagi tartalékai. Kristálycukor a méhélelem pótlásához nélkülözhetetlen, 1 kg vegyes méz árán kapható, sokan ki sem pergették a mézet. Több méhésznek a raktáraiban van az ideji, illetve a tavalyi eladatlan méztermése.

IV. Nemzeti Agrárgazdasági Kamara főbb feladatai

A vármegyei falugazdász hálózat jelentős segítséget nyújtott a nagy változáson átesett támogatási rendszer újdonságainak megismertetésében, értelmezésében és nem utolsósorban a 2023. évi egyéges kérelmek benyújtásában.

Ebben az évben vármegyénkben a beérkezett 8 962 kérelem közel 68 %-át falugazdászaink segítségével nyújtották be a gazdálkodók. Legnagyobb arányban igényelt jogcímek a fenntarthatóságot elősegítő alaptámogatás (BISS), az újraelosztó támogatás (CRISS) és az Agro-Ökológiai Program (AÖP), mindemellett részét képezték még a kérelmeknek az állatalapú támogatások, illetve kifizetési kérelmek és bizonyos vidékfejlesztési támogatások kifizetési kérelmei, mindösszesen közel 50 jogcím vonatkozásában.

Új feladatként jelentkezett a beadott területalapú kérelmekben a Területi Monitoring Rendszer által felfedett, potenciális meg nem felelések tisztázása, amelyet vagy a kérelem módosításával, vagy a helyszínen elkészített georeferált kép a mobilGazda alkalmazáson keresztül beküldésével történt.

A NAK szolgáltatási kínálata ebben az évben is elérhető volt tagjaink részére. A szolgáltatásaink közé tartozik a növénybiztosítás, telephely biztosítás, szakértő kollégáink a vármegye több pontján elérhetőek és segítenek eligazodni a magyarországi mezőgazdasági biztosítók termékkínálatában, illetve az igény szerinti mezőgazdasági biztosítás kiválasztásában, megkötésében és a kárrendezésben.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara a kedvezményes árú laboratóriumi talaj- és növényvizsgálat és tápanyag-gazdálkodási terv szolgáltatásaival segíteni kívánja a gazdálkodókat abban, hogy jogszabályi kötelezettségeiket, pályázati vállalásaikat minél gyorsabban és költséghatékonyabban tudják teljesíteni.

Legrégebbi szolgáltatásunk a tápanyag-gazdálkodási terv készítése, kollégáink az MTA által kifejlesztett szoftver és talajtani szakmérnök bevonásával készítik el igényre szabottan.

A talaj- és levélanalízis egyrészt a szakszerű mezőgazdasági termelés alapjául szolgál, másrészt a gazdálkodók egyrészt eleget tudnak tenni a vállalásaiknak, kötelezettségeiknek.

Ingyen igénybe vehető szolgáltatásunk a gabona beltartalmi vizsgálat, amely a szántóföldi növénytermesztő tagjaink részére kínál lehetőséget arra, hogy az általuk megtermelt gabonafélékből vett minták alapján a termény beltartalmi paramétereiről piacfüggetlen vizsgálatral hiteles információhoz jussanak.

A NAK által üzemeltetett országos jégkarmérséklő rendszer ebben az évben is védelmet nyújtott az ország lakosságának nem csak a mezőgazdaság tekintetében, hiszen a jégkárelhárító rendszer átfogóan védi mind a lakosság, mind a közösség értékeit is.

Az ezüst-jodidot kibocsátó talajgenerátorok ebben az évben vármegyénkben a működési időszak (04.15-09.30) alatt 52 helyszínen léptek működésbe.

A MOL-NAK kártya szolgáltatás 2019 óta létezik. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara a Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.-vel (MOL) kötött megállapodása értelmében a kamarai tagok jelentős kedvezményekkel tankolhatnak a MOL benzinkutakon.

A literenkénti 6-20 forintos kedvezmények közt van olyan specifikus is, amely a mezőgazdasági szezonmunkák idején heti két napon plusz kedvezményt is biztosít, illetve van olyan kártya, amellyel darabonként 300 forinttal olcsóbban vásárolható palackos PB-gáz. A kedvezmények igénybevételéhez „MOL-NAK” kártyával kell rendelkezni.

Jelenleg kétféle MOL-NAK kártya szerepel a konstrukcióban, amelyek a kamara adószámmal rendelkező tagja számára elérhető, ezek az előre feltölthető MOL-NAK GOLD PREPAID kártya vagy a halasztott fizetést biztosító MOL-NAK GOLD EUROPE/HUNGARY kártya.

A Magyar Gazdakörök Szövetsége 2011-ben indította útjára a **Magyarok Kenyere - 15 millió búzaszem Programot**, melyhez 2013-ban kapcsolódott a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara. A program keretén belül évről évre több búza kerül felajánlásra, s emellett a felajánlók köre is folyamatosan bővül. A felajánlások a Kárpát-medence magyarok régióiból érkeznek. A kezdeményezés megbecsültségét jelzi, hogy a „példaértékű nemzetegyesítő szolgálatáért” a programot Magyar Örökség Díjjal tüntették ki 2018-ban. A tavasz folyamán négy településen tartottunk búzaszentelőt.

Vármegyénkben 2014 óta rendezzük meg minden évben változó helyen a búzagyűjtéssel kapcsolatos ünnepséget. Ebben az évben Tiszafüred és Nagykörű házigazda településként adott otthont a vármegyei búza összeöntő ünnepségnek. Vármegyénk kiemelkedő mennyiségű, 208 tonna búzát gyűjtött össze, amit az arra rászorulókhhoz hazai és külföldi civil szervezetek liszt formájában juttatnak el.

A Kárpát-medencei Búzaösszeöntő Ünnepségnek 2023-ban Szolnok adott otthont. Az eseményen a hazai gazdatársadalom tagjain túl, 15 határon túli gazdaszervezet, valamint a diaszpóra képviselői is jelen voltak. A színvonalas kulturális műsor mellett a szervezők a magyarság hagyományait őrizve, termelői falusi piaccal és a vármegyei értéktárban szereplő ételféleségekkel várták az érdeklődőket. A Vármegyháza dísztermében, november 17-én megtartott adományozó ünnepségen a rászoruló gyermekeket, családokat segítő szervezetek, intézmények részére 93 tonna liszt adomány került kiosztásra.

VI. Összefoglalás

A beszámolónk célja, hogy a rendelkezésre álló adataink alapján tényszerűen bemutassuk a vármegye mezőgazdasági idei helyzetét és eredményeit. Megállapítható, hogy az agrár-környezetvédelmi szempontok és a mezőgazdaság jövedelmezőségének tekintetében továbbra is szükségszerű lenne a diverzifikáció, vagyis a termesztett növénykultúrák számának növelése, valamint az állatállomány létszámának növelése, a rét-és legelőgazdálkodás színvonalának emelése.

Az elmúlt évben kitört orosz-ukrán háború következtében az EU lehetővé tette, hogy tranzit export lehetőséget biztosít az ukrán termények (őszi búza, kukorica, napraforgó, liszt, étolaj) szárazföldi elszállítására. Sajnos a Magyarországon keresztül tranzit szállításra szánt termékek nagy része döntő részben az országunk keleti vármegyéiben, így Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében is a raktárakban maradt, a megfelelő minőségi ellenőrzések, előírások döntő részének figyelmen kívül hagyásával. Ezzel párhuzamosan az elmúlt évben bevezetett kiviteli korlátozások miatt, illetve a gabonapiac leállása miatt jelentős mennyiségben maradt hazai termény is a tárolókban. A raktárakban lévő termény készlet és a nagy mennyiségben beáramlott ukrán származású termény is „nyomta” a piacot, így korlátozottá váltak, minimálisra csökkentek a gazdák értékesítési lehetőségei. A jelenlegi nehéz helyzet, a gazdák kilátástalansága, komoly feszültséget okoz vármegyénk gazdatársadalmában is, ezért ennek feloldása mindenképpen elengedhetetlen és szükséges.

Az értékesítési problémák és az alacsony árak mellett hatalmas problémát jelentett az őszi folyamán a térségben a mezei pocok elleni védekezés. A gradáció az egész vármegyére kiterjedően veszélyeztetett minden őszi vetett táblát, valamint a lucernákat, a zöld ugarokat, és a még meg nem mozgató területeket is. A tavaszi növények alá szánt talajműveleteket (szántás, lazítás) csak október végén tudták elkezdni a gazdálkodók, így a kedvező időjárási körülmények miatt a mezei pocok folyamatosan szaporodott, komoly károkat okozva.

Szervezetünk vármegyei, illetve térségi szinten is fórumokat szervez „Kiutak” címmel, melyeken a fentebb említett, az agráriumot érintő nehézségek megoldására, az alternatívák kialakításának fontosságára hívjuk fel a termelők figyelmét. A fórumok célja, hogy szakemberek bevonásával olyan irányokat, utakat, célokat határozzanak meg a termelők, amelyek rövid időn belül hathatós segítségként épülhetnek be a gazdaságok mindennapjaiba. Kiemelt stratégiai cél az öntözési lehetőségek bővítése a termésbiztonság növelése és a diverzifikáció érdekében. A termésbiztonság növelése

és az intenzív, magas hozzáadott értéket képviselő kultúrák termesztése hozzájárulnak a jobb jövedelmezőséghez és ez által a vidék népességmegtartó erejéhez. Az öntözéses gazdálkodáshoz szervesen kapcsolódik a vetőmagágazat is, hiszen legtöbb növényfajunk vetőmagját csak intenzív körülmények között, megfelelő agrotechnikai háttér biztosítása mellett lehet eredményesen és biztonságosan termesztani. Kiemelt jelentőséggel bír továbbá az ökológiai gazdálkodás, a biotermékek, bioélelmiszerek termelése és előállítása. Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében már hagyománya van az ökológiai, fenntarthatóságot célzó gazdálkodásnak, ennek részarányát folyamatosan növelni szükséges. Javaslatunk szerint a gyógynövények, dísnövények, és zöldségfajok termesztése, valamint ezen növényfajok vetőmagtermesztésének támogatása magasabb intenzitással kell történjen a jövőben, ezáltal - együttműködve a hűtőházakkal és konzervgyárakkal - export árualapot képezve a következő évekre. További kiemelt cél az állattenyésztés volumenének növelése, ezen belül kiemelten a baromfi, juh és kecsketenyésztés, valamint a tógazdasági halászat fejlesztése. A tógazdaságok számának emelkedése a megtermelt halfajok mennyiségének és minőségének növelésén túl a víztározás, illetve az öntözővíz ellátottság problémakörének megoldását is előmozdítja.

Az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően, a fenti stratégiai célok elérése érdekében továbbra is szeretnénk fenntartani, sőt erősíteni a szakmai együttműködést a JNSZ Vármegyei Kormányhivatal agrárigazgatásban érintett főosztályaival, az Állatorvosi Kamara, a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara JNSZ Vármegyei Szervezetével, illetve a JNSZ Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara Szervezetével.

Tisztelt Közgyűlés!

A tájékoztatónkban szereplő adatokat, kimutatásokat, feltárt összefüggéseket vármegyénk agráriumának részletes megismertetése céljából tárjuk Önök elé. A vármegyénket érintő, a mezőgazdasággal kapcsolatos feladatok ellátásában továbbra is a vármegyei közgyűlés rendelkezésére állunk. Kérem tájékoztatóm elfogadását.

Hubai Imre Csaba
elnök

Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Szervezete

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

AGRÁR- ÉS VIDÉKFEJLESZTÉST TÁMOGATÓ FŐOSZTÁLY

TÁJÉKOZTATÓ

**JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYE
MEZŐGAZDASÁGÁNAK HELYZETÉRŐL**

2023

Készítette:

Juhász Rita
főosztályvezető

Az Agrár- és Vidékfejlesztési Támogatások rendszere

A tagállami miniszterek Közös Agrárpolitika (KAP) reformjáról hozott 2020. évi döntése értelmében, az új programozási ciklus részletszabályainak kidolgozásáig illetve bevezetéséig 2021. és 2022. átmeneti években a 2014-2020 közötti szabályok alkalmazásával, de már a 2021-2027 évekre biztosított Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) forrásai terhére kerültek kifizetésre az agrártámogatások. Ezen felül az Európai Unió Bizottsága (Bizottság) lehetőséget adott az EMVA források nemzeti hatáskörben történő kiegészítésére és új felhívások meghirdetésére is.

A Bizottság 2022. november 7-én elfogadta Magyarország Közös Agrárpolitikai (KAP) Stratégiai Tervét, amely alapján 2023. január 1-től az új szabályoknak megfelelően megkezdődhetett az agrártámogatási források felhasználása.

A közösségi támogatáspolitikában továbbra is megmaradt a jól ismert két pilléres (közvetlen támogatások és vidékfejlesztés) rendszer.

A magyar KAP Stratégiai Terv, a közvetlen támogatásokat (I. pillér), a vidékfejlesztési (II. pillér) valamint az ágazati intézkedéseket egy közös tervdokumentumba foglalta össze és 2027-ig szabályozza a támogatások feltételrendszerét.

Mindkét KAP támogatási alap tekintetében egy igen összetett, részletesen szabályozott keretrendszer alapján igényelhető támogatás, melyek jogszabályi háttere tagállami szinten 2023. év folyamán került kialakításra. A megjelenő új szabályozás megismerése és alkalmazása a támogatási rendszer minden szereplője számára komoly kihívást jelentett.

Az uniós agrártámogatások kérelmezésének, ügyintézésének, ellenőrzésének és kifizetésének intézményrendszere 2018. január 1 óta változatlan formában működik tovább.

A kifizető ügynökségi feladatokat ellátó Magyar Államkincstárnak és az általa átruházott feladatokat ellátó Vármegyei Kormányhivatalok Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztályainak folyamatosan eleget kell tennie, az Európai Unió által előírt akkreditációs feltételeknek, melyek megfelelősége évi rendszerességgel felülvizsgálatra kerül. 2020. évtől a kifizetések és a működés szabályszerűségének vizsgálatát a KPMG-konzorcium, mint tanúsító szerv látja el.

Összefoglaló anyagunkban az agrártámogatási rendszer aktualitásain keresztül a 2023. évben ellátott kifizető ügynökségi és Vidékfejlesztési Programhoz kapcsolódó közreműködő szervei feladatok legjelentősebb változásairól, végrehajtásáról és tapasztalatairól kívánunk rövid bemutatást adni.

I. KAP I. pillér, Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA)

Az EMGA támogatások elsősorban az Egységes Kérelem (EK) keretében igényelhetőek az új programozási időszakban is.

Az EK keretében 2023. évben több mint 50 közvetlen támogatási jogcímet és vidékfejlesztési támogatást lehetett igényelni, illetve ezekkel kapcsolatban adatszolgáltatási kötelezettséget teljesíteni.

Az előző évekhez képest az idén nem különböztettünk meg szankciómentes és szankciós benyújtási időszakot. Az egységes kérelem beadására 2023. április 20. és 2023. június 9. közötti időszak állt rendelkezésre. A határidő jogvesztő volt, így amennyiben a mezőgazdasági termelő a bejelentést elmulasztotta, akkor ezt követően már nem volt lehetősége támogatás igénylésére, vagy a korábban bejelentett igényét növelő módosítás benyújtására. Ezen túlmenően 2023-ban meghatározásra került egy végdátum (2023. szeptember 29.) is, melyet követően a gazdálkodók számára - az agrotechnikai műveletek és másodvetésekkel kapcsolatos bejelentések kivételével - már nem volt lehetőség a kérelmezett adatokban történő változások bejelentésére.

Kérelmezőket érintő lényeges technikai változásként említendő, hogy 2023. évtől az egységes kérelemben igényelt valamennyi jogcím és ügyfél esetében kötelezővé vált a teljeskörű - azaz a kérelmezéstől a fellebbezések/kifogások benyújtásáig terjedő - elektronikus kapcsolattartás. Továbbá a kamarai meghatalmazottak segítségével történő kérelembenyújtáshoz új kamarai meghatalmazás megkötésére is szükség volt, mivel a korábban létrejött kamarai meghatalmazások 2023. január 31. napján hatályukat veszítették.

Fontos változás, hogy az előző támogatási rendszerből jól ismert egyes normatív támogatási formák megszűntek és helyettük új szerkezetű támogatási konstrukciók jelentek meg. Ebben a körben említendő elsősorban az egységes területalapú támogatást (SAPS) felváltó fenntarthatóságot elősegítő alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) és az ahhoz kapcsolódó átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás (CRISS), valamint a korábbi zöldítés támogatás egyes elemeit átmenetileg átvevő Agro-ökológiai program (AÖP).

A termeléshez kötött közvetlen támogatások igénylésében is történtek kisebb-nagyobb változások, így például az anyajuh tartás támogatáshoz kapcsolódó jogcímek is beolvadtak az egységes kérelemben. Ezen felül egyéb vidékfejlesztési forrásból finanszírozott, többéves kötelezettségvállaláson alapuló intézkedésekhez kapcsolódó állatlétszám alapú kifizetési igényléseknek (pl.: VP3-14.1.4-22 Baromfi állatjóléti támogatás, VP3-14.1.2-22 Méh állatjóléti támogatás) is teret adott már a 2023. évi egységes kérelem.

Az eddigi gyakorlattól eltérően idén a mezőgazdasági termelőknek az EK keretében kérelmezniük kellett a termeléstől elválasztott átmeneti nemzeti tejtámogatáshoz, hízott bikatartás támogatáshoz, és az extenzifikációs szarvasmarha támogatáshoz kapcsolódó történelmi bázisjogosultság ismételt megállapítását. A 2023. évi bázisjogosultságok alapját a 2018. évben megállapított támogatott állatlétszám képezte.

A 2022/2023 gazdálkodási évet érintően 2023. évben Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 8.885 db egységes kérelem került benyújtásra, mely közel 390 ezer hektár mezőgazdasági földterületet határol le, illetve - az állatlétszám alapú termeléshez kötött támogatási jogcímeken benyújtott igényléseket alapul véve - közel 43.150 db anyajuh, 14.650 db anyatehén, 4.050 db hízott bika és 11.615 db tejhasznú tehén állategyedet érint.

1. A 2023. évi alaptámogatási rendszer új konstrukciói

Fenntarthatóságot elősegítő alapszintű jövedelemtámogatás (BISS)

A BISS támogatás a korábbi SAPS és a Zöldítés jogcím egyes elemeit váltotta fel és 2023-tól a közvetlen támogatási rendszer kiindulópontja. Célja továbbra is a mezőgazdasági üzemek számára kiszámítható, alapszintű hektáronkénti jövedelemtámogatás biztosítása, ezáltal a termelők pénzügyi stabilitásának növelése, kockázatainak csökkentése.

Bevezetésével bővült a támogatható területek köre, ugyanis a korábban Zöldítés jogcímhez lehatárolt fás-cserjés sávok és táblaszegélyek BISS támogatásra jogosult területté váltak.

Az alaptámogatás igényléséhez a gazdálkodónak változatlan módon legalább 1 hektár támogatható földterülettel kell rendelkeznie, és ezen földterület vonatkozásában jogszerű földhasználonak kell minősülnie.

Fontos szempont, hogy a területek abban az esetben támogathatóak, ha megfelelnek a minimumkövetelményeknek, melyek köre a lágý- és fásszáru gyomosság és a gyepek túllegeltetési tilalma mellett 2023. évtől kibővült, az ültetvények minimum 70 %-os tőszámbeállottságára, valamint a veszélyes gyomnövények és inváziós növények igényléssel érintett nem termelő és egyéb tájképi elemeken való megtelepedésének megakadályozására vonatkozó előírásokkal.

Ezen túlmenően gyakorlatilag minden támogatást igénylő számára kötelezően be kell tartani a kondicionalitás intézményeként is emlegetett Feltételeesség követelményrendszerét, mely az előző időszakból már jól ismert Kölcsönös Megfeleltetés (KM) – Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKÁ1-9) és a Jogszabályban Foglalt Gazdálkodási Követelmények (JFGK1-11) – minimálisan módosított elemeiből és a Zöldítés jogcím egyes elemeiből áll össze.

2023. évben az Európai Bizottság, a bizonytalan globális élelmiszer-ellátási helyzet miatt átmeneti mentességet tett lehetővé a területalapú támogatásokhoz kötelezően betartandó egyes szabályok alól annak érdekében, hogy a szántóterületek minél nagyobb részén élelmiszertermelés történhessen.

A derogáció következtében a gazdálkodók mentesültek a vetésváltásra vonatkozó (HMKÁ 7) előírások tekintetében a vetésváltási kötelezettség alól, illetve a biológiai sokféleség megőrzésére vonatkozó előírások (HMKÁ 8) az elvárt parlagoltatási kötelezettség élelmiszer célú növénykultúra termesztésével is teljesíthető vált részükre.

A közösségi szabályozásnak megfelelően 2023. évtől a BISS támogatással érintett valamennyi kérelem a Területi Monitoring Rendszer (TMR) hatálya alá került. Az Európai Űrügynökség által finanszírozott Kopernikus-Sentinel műholdcsalád heti rendszerességgel készített nagyfelbontású műholdfelvétel-idősorai tették és teszik lehetővé, hogy a mezőgazdasági területeken történő tevékenységek és gyakorlatok rendszeresen és módszeresen vizsgálhatóak legyenek.

A TMR kötelező alkalmazása miatt 2023. évtől a táblarajzok nem irányadóak, hanem a pontos művelést kell, hogy lefedjék. Ezáltal válik alkalmassá a rendszer az igénylések területén található növénykultúra és nem támogatható területrészek beazonosítására, a gyomosság, a túllegeltetés és az inhomogenitás (nem egységes felszínborítás) vizsgálatára.

A műholdak által biztosított adatok kiértékelését a Magyar Államkincstár és a Vármegeyi Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztályának (AVTF) kérelemkezelési munkatársai végezték. Az eljárás keretében detektált potenciális meg nem felelésekről a

kedvezményezetttek részére több körben tájékoztató végzések kiküldésére került sor, lehetővé téve a támogatási kérelem pontosítását vagy visszavonását, valamint a támogatási igénylés Magyar Államkincstár által üzemeltetett MobilGazda alkalmazáson keresztül benyújtott georeferált fényképekkel való igazolását.

Vármegyénkben 2.113 db tájékoztató végzés illetve fényképkészítési feladat kiadására került sor, mely komoly kihívást jelentett mind a gazdálkodók, mind AVTF munkatársai számára.

A folyamat részeként említendő, hogy a TMR-en keresztül nem vizsgálható - ültetvények 70 %-os tőszámbeállottsága és az igényléssel érintett nem termelő és egyéb tájképi elemeken a veszélyes gyomnövények és inváziós növények megtelepedésének megakadályozása - minimumkövetelmény szempontokat kiválasztás alapján a helyszínen kellett vizsgálni. A TMR feladathoz kapcsolódó helyszíni vizsgálatok legnagyobb részét mégsem ez jelentette, hanem az, hogy a gazdálkodók a MobilGazda applikáción keresztül kért fotókészítési feladatokat határidőre nem teljesítették, ezáltal a tényállás tisztázását helyszíni vizsgálat keretében kellett pótolni. Ez vármegyénkben közel 1000 tábla utólagos helyszíni vizsgálatát jelentette.

Tapasztalataink szerint a MobilGazda applikáción keresztüli feladatokat a gazdatársadalom egy része érdektelenség, egy kisebbik hányada technikai okok miatt nem teljesítette, ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy ezáltal az érintett gazdálkodók a helyszíni vizsgálatok kötelező lefolytatása miatt kockázatosabbá válhattak az előleg kifizetések tekintetében.

Újraelosztó – redisztributív - támogatás (CRISS)

Az újraelosztó támogatás, a BISS támogatáshoz kapcsolódó, az 1 – 1.200 hektár közötti területen gazdálkodó kis- és közepes méretű gazdaságok első hektárjaira - 150 hektárig - emelt szintű kiegészítő támogatást biztosít. A mezőgazdasági termelők méltányos jövedelmének biztosítása mellett az érintett beavatkozás célja a kisebb gazdaságok nehézségeinek illetve hátrányainak figyelembevétele által a pénzügyi támogatás igazságosabb elosztása.

Fiatal gazda támogatás

A KAP egyik fő célkitűzése az agráriumban a fiatalabb generáció megtartása, melyhez a támogatási lehetőség mind az I., mind a II. pillérben párhuzamosan megjelenik. Az EMGA forrásból finanszírozott területhez kötött fiatalgazda támogatás alapjaiban nem változott, viszont 2023. évtől a korábbinál nagyobb összegben, a megjelenő új előírások egyidejű teljesítése mellett, 5 éven keresztül és az eddigi 90 hektár helyett 300 hektárig igényelhető. Azok a kérelmezők, akik 2023. évet megelőzően fiatalgazda támogatást igényeltek, de az 5 éves időtartamot még nem töltötték le, a fennmaradó években továbbra is igényelhetik a támogatást, amennyiben az alsó korhatár kivételével megfelelnek az új szabályoknak.

Ez évtől az igénylések helyszíni ellenőrzése nem csak a terület nagyságára, hanem az igénylő egyéb feltételeknek (pl: végzettség, szakmai gyakorlat, stb) való megfelelésére is kiterjed.

Vármegyénkben 464 fiatal gazda ügyfél nyújtott be támogatási kérelmet.

Termeléshez kötött támogatások (CIS)

Magyarország számára kiemelt jelentőségű, hogy az Uniós szabályozás mind a növénytermesztési mind az állattenyésztési ágazatokban lehetőséget ad termeléshez kötött támogatást igénylésére, a vonatkozó rendeletekben meghatározottak szerint. Ez a jogcímcsoport a hazai agrártámogatási rendszer egyik legcélzottabb beavatkozás típusa, mely az érintett ágazatok sajátos nehézségeinek kezelése, rezilienciájuk megerősítése érdekében fejt ki jövedelempótló, kockázatsökkentő hatását.

Az állattenyésztési és a növénytermesztési ágazatban igényelhető támogatások köre nem változott, ugyanakkor az egyes intézkedésekben a feltételek és a növénykultúrák az alábbiak szerint módosultak:

Ipari zöldségnövény termesztéstámogatás a továbbiakban csak a csemegekukoricára és a zöldborsóra igényelhető, a többi zöldségféle az alacsonyabb támogatásintenzitású zöldségtermesztés támogatás keretében kérelmezhető.

Uniós döntés következtében 2023-tól az étkezési burgonya kikerült a támogatható zöldségnövények közül, így a termeléshez kötött támogathatósága megszűnt.

A rizs- és cukorrépa termesztés esetében is kötelezővé vált a minősített szaporítóanyag használata, mely rizs esetében a kultúra szempontjából releváns biztosítás megkötésével kiváltható.

Új előírásként jelent meg a termeléshez kötött növénytermesztési támogatások vonatkozásában a JFGK 1 előírás, melynek alapján a víz keretirányelvvel összhangban az igénylőnek meg kell felelnie a vízkivételről szóló szabályozásnak. A földterületek öntözése csak érvényes vízjogi üzemeltetési-, fennmaradási engedély birtokában, és az abban foglaltak betartásával történhet.

A Hízott-bika tartás támogatás jogosultsági kritériumai közé bekerült a szakszerű, központi lajstromszámmal ellátott apaállat használata.

A tejhasznú tehéntartás támogatást igénylők esetében is egy új feltétel került megfogalmazásra, mely szerint a vízminőséget nem veszélyeztető, a tejtermelő tevékenység végzéséhez szükséges, a környezetvédelmi szabályoknak való megfelelés feltételeit meghatározó engedélyben foglaltak betartása kötelező.

Fenti feltételnek való megfelelés, a helyszíni ellenőrzésre kijelölt kérelmezőknél teljeskörűen vizsgálatra kerül.

Agro-ökológiai program (AÖP)

A Stratégiai Tervben egy olyan egymásra épülő, komplex támogatási rendszer - úgynevezett zöld felépítmény - került kidolgozásra, amely elősegíti a környezeti állapot javítását és a természeti erőforrások fenntartható használatát. Elsődleges célja a termelők ösztönzése a gazdálkodási gyakorlataik megújítására, hiszen a mezőgazdasági termelést a megváltozott környezeti feltételekhez kell igazítani, melynek fontos eszköze a környezet- és klímatudatos gazdálkodási gyakorlatok alkalmazása.

Az I. pillér keretében a kondicionalitás szabályrendszerére épülve új elemként jelenik meg az Agro-ökológiai Program (AÖP), mely egy önkéntes vállalatokon alapuló, a teljes üzemméretre, évente igényelhető területalapú támogatási forma, mellyel az alaptámogatási

összeg úgy növelhető, hogy minden gazdálkodó kiválaszthatja földhasználati kategóriánként (szántó, gyepek, ültetvény) azt a betartandó előírást, mely a saját gazdasága számára a legmegfelelőbb. A választható előírások köre a környezeti szempontból hasznos mezőgazdasági gyakorlatokra, a talaj- és vízvédelemre, a biológiai sokféleség védelmére, továbbá az éghajlatváltozás mérséklésére irányul.

A 2023. évi országos kérelmezési adatok alapján megállapítható, hogy a támogatást igénylő gazdák kevesebb mint fele, az összes igényelt terület 80 %-ával vett részt a programban, tehát ezen támogatást elsősorban a nagy területekkel rendelkező gazdálkodók igényelték. Ezt igazolják vissza a Jász-Nagykun-Szolnok vármegyébe beérkezett igénylések is. Vármegyénkben 2023. évben 8405 db fenntarthatóságot elősegítő alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) igénylés került benyújtásra, és ezen kérelmezők 44 %-a vett részt az agro-ökológiai programban, mely az összes igényelt terület 84%-át öleli fel.

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei gazdák körében a szántó földhasználati kategória vonatkozásában a korábbi évekből ismert növénytermesztés diverzifikációjára, a mikrobiológiai készítmények alkalmazására, valamint a méhekre veszélyes szerek használati tilalmára vonatkozó gyakorlatok voltak a legnépszerűbbek. Gyepek földhasználati kategória esetében a gyepek megőrzésére, az extenzív gyepek legalább évi egyszeri kaszálására, és a pásztroló illetve szakaszos legeltetésre, míg az ültetvény földhasználati kategóriában az évelő kultúrák fenntartásával vagy gyepesítéssel történő talajtakarásra, a mikrobiológiai készítmények alkalmazására és a méhekre veszélyes szerek használati tilalmára vonatkozó gyakorlatokat választották legtöbben.

A kifizető ügynökség által kifejlesztett MobilGazda applikáció kötelező használatát először a 2023. évi egységes kérelem keretében az AÖP jogcímben írta elő jogszabály. A kizárólag alternáló kasza használata gyakorlatot választó termelőknek a MobilGazda applikáción keresztül készített georeferált fényképpel kellett alátámasztaniuk a tevékenység elvégzését. A visszajelzések alapján több gazdálkodónak problémát jelentett a fénykép elkészítése és beküldése.

Az AÖP olyan támogatási konstrukcióként indult, melyben kizárólag a jogosultsági feltételek üzemi szinten történő vállalása és maradéktalan teljesítése alapján állapítható meg és fizethető ki támogatás.

Az első kérelmezési és kérelem-feldolgozási tapasztalatok alapján azonban a jogalkotó - a vonatkozó rendelet módosításával - sávós kifizetési rendszert vezetett be, mely biztosítja a gazdálkodók részére, hogy az AÖP feltételeinek részleges teljesítése esetén is egy csökkentett támogatási összegre jogosultak maradjanak.

Méhészeti ágazat

A méhészet kicsi szelete a mezőgazdaságnak, de kulcsszerepe miatt kiemelt figyelmet kell rá fordítani, ugyanis beporzás nélkül nincs fenntartható jövő. A méhészeti ágazat vármegyénkben nem elhanyagolható, ezért fontos megemlíteni a kapcsolódó támogatási lehetőségeket. A méhészeti program eddig jól működő EMGA társfinanszírozással megvalósuló támogatási konstrukciói a KAP Stratégiai tervbe integrálódva továbbra is elérhetőek. Idén a petéző méhanya, párzatlan méhanya és anyabölcső vásárlásának támogatása, a méhhygiéniai körülmények javításának és méhlegelő telepítésének támogatása valamint a varroa atka, nozematózis és egyéb kártevők, betegségek elleni gyógyszeres védekezés támogatása címen összesen 673 db kérelem került feldolgozásra.

Mindemellett a gazdálkodóknak a Vidékfejlesztési Program keretében is biztosított vissza nem térítendő forrás a méhek jólétét szolgáló higiéniai, állatvédelmi körülmények, feltételek biztosítása során megnövekedett kiadások kompenzálására.

2. Kifizetések

Szokásos módon 2023. október 16. napjától megindult az előleg kifizetés az egységes kérelem több jogcímét érintően. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye esetében eddig több mint 10,4 milliárd forint összegű támogatás utalványozására került sor. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően a Magyar Államkincstár előlegként november 30. napjáig majd azt követően részfizetés formájában indít még idén több körben kifizetést.

Tavaly rendkívüli mértékű aszályal kellett szembenézniük a mezőgazdasági termelőknek. 2023. év elején került sor a 2022. gazdasági év vonatkozásában beérkezett kárenyhítési kérelmek elbírálására és a megállapított kárenyhítési összegek kifizetésére.

A hatalmas mértékű kárenyhítési igényt a kárenyhítési fedezeti alapon rendelkezésre álló forrás nem fedezte, ezért a kormány 41 milliárd forint többlettámogatást biztosított, így az agrár-kárenyhítési alapból közel 50,65 milliárd forint összegű kárenyhítő juttatás kerül kifizetésre. A kárenyhítő juttatás folyósított összege valamennyi jogosult termelő esetén a kiszámított támogatási összeg 80 %-a volt. Vármegyénkben 1.856 termelő részesült a kárenyhítési alapból.

Az idei évben az Ukrajnából származó gabonafélék megnövekedett behozatala miatt elszenvedett gazdasági veszteségek nehezítették a gazdálkodók helyzetét. Az Európai Bizottság sürgősségi támogatási intézkedésről rendelkezett a kukoricatermesztők részbeni kompenzációja érdekében, ezáltal 2023.október 15-ig vissza nem térítendő támogatás igénylésére volt lehetőség. A kérelmek ügyintézése jelenleg még folyamatban van, viszont a megállapított támogatási összegek kiutalására még idén számíthatnak az érintettek.

II. KAP II. pillér, Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap (EMVA) - Vidékfejlesztési Program

Az Európai Unió vidékfejlesztési politikája a közös agrárpolitika második pillére, és célja az Unió vidéki térségeinek támogatása, valamint a XXI. század számos gazdasági, környezeti és társadalmi kihívásának kezelése. Ez a terület az első pillérhez képest rugalmasabb, ami lehetővé teszi a regionális, nemzeti és helyi hatóságok számára, hogy saját többéves vidékfejlesztési programjaikat egy európai intézkedéscsomag kínálatából választható lehetőségek alapján alakítsák ki. Az első pillérrel ellentétben – amelynek finanszírozását teljes egészében az Unió fedezi – a második pillér programjai egyrészt uniós alapok, másrészt regionális vagy nemzeti források társfinanszírozásából valósulnak meg.

Magyarország Kormánya 1003/2021. (I. 11.) számú határozatával döntött arról, hogy a 2021–2027. évek tekintetében 80%-os nemzeti társfinanszírozás (az eddigi 17,5%-al szemben) kerüljön biztosításra a Közös Agrárpolitika Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap kerete számára. A forrás célja a vidék gazdasági erejének növelése, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének és fejlődési lehetőségeinek biztosítása, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzése.

Az elmúlt években mintegy 1.500 milliárd forint forráskerettel kerültek meghirdetésre pályázati felhívásokat a Vidékfejlesztési Program keretében. Ezek sikeresnek bizonyultak, hiszen a korábbiakhoz képest gyorsabb bírálattal sikerült elérni, hogy a nagyszámú támogatást igénylő rövid időn belül támogatói okirathoz jusson, fejlesztését megkezdhesse.

1. Beruházási támogatások

Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében a Vidékfejlesztési Program 2014-2020-as forrásaiból elnyert támogatások elszámolása a ciklus végéhez közeledve ütemezetten halad. 2023-ban is jelentős összegek kerültek kifizetésre a kedvezményezettek részére.

Azonban a projektmegvalósítások során az elmúlt évekhez hasonló problémák merültek fel a kedvezményezetteknel. Építéssel járó beruházások esetén a kivitelezésre rendelkezésre álló kapacitások és az építőanyagok hiánya, a közbeszerzési folyamatok elhúzódása, a költségek jelentős növekedéséhez szükséges többletforrások biztosítása, melyek miatt a kedvezményezettek a projektek átütemezésére, a műszaki tartalmak módosítására, a költségnövekmények elismerésére vonatkozó kérelmek benyújtására kényszerültek. Ezen változásbejelentési kérelmek jelentős mértékben lassítják a kérelmek kifizetéséhez kapcsolódó ügyintézési folyamatot.

Az idei év első három negyedében az AVTF munkatársai már több mint 400 db változásbejelentési kérelmet dolgoztak fel. Az év végéhez közeledve a pályázók által benyújtott változási bejelentési kérelmek száma további növekedésnek indult.

A 2014-2020-as időszak fontosabb beruházási pályázataira kifizetett támogatási összegek az alábbiak szerint alakult Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyében:

Intézkedés	Kifizetett kifizetési kérelmek (db)	Kifizetett kifizetési kérelmek (Ft)
VP2-4.1.1-20 Állattartó telepek fejlesztésének támogatása	44	2 969 323 647
VP2-4.1.1.9-21 Állattartó telepek megújításának támogatása	75	1 072 501 833
VP2-4.1.1.1-16 Állattartó telepek korszerűsítése	2	8 838 062
VP2-4.1.1.2-16 Baromfitartó telepek korszerűsítése	7	202 272 072
VP2-4.1.1.4-16 Juh- és kecsketartó telepek korszerűsítése	39	211 942 090
VP2-4.1.1.5-16 Sertéstartó telepek korszerűsítése	7	251 286 757
VP2-4.1.1.3-16 Szarvasmarhatartó telepek korszerűsítése	47	1 455 415 844
VP-5-4.1.1.6-15 - Az állattenyésztési ágazat fejlesztése - trágyatárolók építése	31	326 834 866
VP5-8.6.1-17 Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások	11	245 766 751
VP2-6.1.1-16 A fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtott induló támogatás	41	369 129 164
VP6-7.2.1-7.4.1.3-17 Helyi termékértékesítést szolgáló piacok infrastrukturális fejlesztése, közétkeztetés fejlesztése	19	163 460 429
VP3-5.1.1.1-16 Éghajlatváltozáshoz kapcsolódó és időjárás kockázatok megelőzését szolgáló beruházások támogatása	4	10 348 122
VP3-16.1.1-4.1.5-4.2.1-4.2.2-8.1.1-8.2.1-8.3.1-8.5.1-8.5.2-8.6.1-17 Innovációs operatív csoportok létrehozása	14	946 364 958
VP2-4.1.1.7-20 Baromfi- és sertéstartó telepek járványvédelmi rendszereinek fejlesztése	19	139 169 557
VP-2-4.1.3.2.-16 Kertészet korszerűsítése - ültetvénytelepítés	5	54 367 419
VP2-4.1.3.2-4.1.3.3.-5.1.1-21 Kertészet – ültetvénytelepítés	4	82 658 264
VP2-4.1.3.5-16 Kertészet korszerűsítése-Kertészeti gépbeszerzés támogatása	75	370 041 856
VP2-4.1.3.5-21 Kertészeti üzemek megújításának támogatása	13	104 017 343
VP-2-4.1.3.1.-16 Kertészet korszerűsítése- üveg- és fóliaházak létesítése	1	41 073 896
VP2-4.1.2-16 Kisméretű terménytároló, -szárító és -tisztító építése, korszerűsítése	78	1 411 182 731
VP6-7.2.1-7.4.1.2-16 Külterületi helyi közutak fejlesztése, önkormányzati utak kezeléséhez, állapotjavításához, karbantartásához szükséges erő- és munkagépek beszerzése	46	932 894 083
VP6-7.2.1.1-21 Külterületi helyi közutak fejlesztése	9	508 943 391
VP6-19.3.1-17 A LEADER - Helyi Akciócsoportok együttműködési tevékenységeinek előkészítése és megvalósítása	10	74 746 927
VP6-19.2.1 Leader helyi felhívások	420	1 844 427 958
VP2-4.1.8-21 Mezőgazdaság digitális átállásához kapcsolódó precíziós fejlesztések támogatása	246	8 991 579 680
VP2-6.3.1-16 Mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése	58	152 817 905
VP2-6.3.1-20 Mezőgazdasági kisüzemek támogatása	398	1 665 909 701
VP-3-4.2.1-15 Mezőgazdasági termékek értéknövelése és erőforrás-hatékonyágának elősegítése a feldolgozásban	27	1 236 472 271
VP3-4.2.1-4.2.2-18 Mezőgazdasági termékek értéknövelése a feldolgozásban	8	381 998 796
VP6-6.4.1-16 Nem mezőgazdasági tevékenységek beindítására és fejlesztésére irányuló beruházások támogatása	55	721 849 742
VP6-7.2.1.4-17 Tanyák háztartási léptékű villamos energia és vízellátás, valamint szennyvízkezelési fejlesztései	76	190 509 872
VP3-5.1.1.1-21 Tavasz fagykár megelőzésére szolgáló beruházások támogatása	7	103 524 913
VP6-7.2.1-7.4.1.1-16 - Településképet meghatározó épületek külső rekonstrukciója, többfunkciós közösségi tér létrehozása, fejlesztése	9	121 303 727
VP2-4.1.7-21 - Terménytárolók, szárítók és tisztítók fejlesztésének támogatása	14	785 302 491
VP2.-4.1.4-16 A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése	113	4 221 089 378

Meg kell említeni, hogy a Vidékfejlesztési Program néhány pályázati kiírása idén októberben zárult, melyek bírálata még folyamatban van.

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyében az októberi záraskor beérkezett támogatási kérelmek adatai:

Intézkedés	Beadott kérelmek (db)	Igényelt támogatási összeg (Ft)
VP6-7.2.1.4-17 Tanyák háztartási léptékű villamos energia és vízellátás, valamint szennyvízkezelési fejlesztései	27	153 546 969
VP5-16.5.2-21 Az öntözési közösségek együttműködésének támogatása	18	1 456 661 185
VP2-4.1.4-16 A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése	34	14 504 353 599

A támogatási kérelmek alapján tervezett projekt megvalósításával kapcsolatban fontos felhívni a figyelmet, hogy a Vidékfejlesztési Program keretéből az uniós szabályozásnak megfelelően legkésőbb 2025 év végéig lehet kifizetést teljesíteni. A program egyes intézkedéseinek zárása már 2023-ban, a támogatott beruházások megvalósítása pedig előreláthatóan 2024-ben megtörténik. Az uniós források lehívásának jogvesztő határidejére tekintettel az Irányító Hatóságnak az idő előrehaladtával már nem lesz módja kimentést biztosítani - a 2014 - 2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 90.§ (1) bekezdés b) pontjában foglalt - azon előírás alól, amely szerint a Támogatói Okirat hatályba lépésétől számított 12 hónapon belül a tervezett projektet meg kell kezdeni, és legalább a megítélt támogatás 10%-ával - a rendelet által előírt módon - el kell számolni. Továbbá nem lesz lehetőség a pályázati felhívásban meghatározott - 24 hónap - megvalósítási idő meghosszabbítására sem.

Mindezek miatt kiemelten fontos, hogy a projekt megkezdése előtt a támogatást igénylők/kedvezményezettek vizsgálják felül és mérleget adják, hogy a megvalósításra rendelkezésre álló idő - a jelenlegi nehezített gazdasági környezetben - valóban elegendő-e a projekt teljes befejezéséhez, a záró elszámolás benyújtásához, a működtetés megkezdéséhez és a szükséges jogerős engedélyek megszerzéséhez. Amennyiben a projekt megvalósítását a vállalkozónál több kockázati tényező befolyásolja, és ezért nem garantált a határidőben történő lezárás, úgy a kedvezményezett dönthet a támogatási kérelem visszavonásáról is.

Fontos szempont, hogy a magyar KAP Stratégiai Terv tartalmát tekintve a VP-hez hasonló agrár-beruházási és vidékfejlesztési támogatási intézkedéseket tartalmaz. Ennek megfelelően az új ciklusban is lesz lehetőség többek között a versenyképesség növelését, a klímaváltozás elleni fellépést, a generációs megújulást vagy az élelmiszeripari fejlesztéseket szolgáló projektek támogatott megvalósítására. Amennyiben valaki már rendelkezik egy megtervezett, felmért projekttel, melyet még nem kezdett meg - a jövőben meghirdetésre kerülő, beruházásokat támogató felhívásokra - frissített adatokkal és költségvetéssel – újra benyújthatja a támogatási kérelmét.

2023. október végéig az Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály több mint 500 kifizetési kérelem ügyintézését zárta le, biztosítva ezzel a kifizetéseket. Az uniós pénzügyi

zárás (2025 év) felé közeledve a záró kifizetési kérelmek száma is növekvő tendenciát mutat. A közösségi előírásoknak megfelelően valamennyi beruházási pályázat esetében, legkésőbb a záró kifizetési kérelem benyújtását követően helyszíni vizsgálatot kell végezni. Ebből kifolyólag a Kedvezményezetteknek számolniuk kell azzal, hogy a záró kifizetési kérelmek feldolgozása hosszabb időt vesz igénybe.

2. Helyi intézkedések támogatása

A vidékfejlesztési programokra rendelkezésre álló források legalább 5%-át olyan intézkedésekre kellett fordítani, amelyek a LEADER-megközelítésen / közösségvezérelt helyi fejlesztésen alapulnak. A LEADER program célja, hogy elősegítse a vidéki munkahelyek megtartását és új munkahelyek létesítését, hozzájárulva ezzel a biztonságos életkörülmények kialakításához és a lakosság helyben tartásához. Az alulról jövő kezdeményezések jó példája a LEADER támogatások felhasználása, amelynek célja elsősorban a helyi mikroállalkozások segítése és a vidéki önkormányzatok helyi fejlesztése.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye vidéki térségét 5 LEADER Helyi Akciócsoport (HACS) fedi le.

Az idei évben is több felhívásra nyújthattak be támogatási kérelmet a kistérségekben tevékenykedő önkormányzati, civil és vállalkozói szféra szereplői. A támogatási kérelmek ügyintézését az akciócsoportok befejezték, a döntések kiközlése folyamatos.

A már elnyert támogatással rendelkező ügyfelek által megvalósított projektek után benyújtott kifizetési kérelmek feldolgozása a 2023-as évben is ütemezetten zajlott/zajlik főosztályunkon, ezáltal a kedvezményezettek részére a kifizetések gördülékenyen tudnak haladni.

A Helyi Akciócsoportoknak 2023. évben új Helyi Fejlesztési Stratégiát kellett kidolgoznia, mely stratégiákon keresztül koordinálhatják az illetékességi területükre jutó fejlesztési források felhasználását a 2021-2027-es időszakban annak érdekében, hogy a helyi igényeknek megfelelő fejlesztések valósuljanak meg. 2024. évtől ezen kidolgozott stratégiáknak megfelelő helyi felhívásokat jelentethetnek meg a kistérségükben élő, tevékenykedő civil, vállalkozói és önkormányzati szféra számára. Ezen felül az új költségvetési ciklus szabályaihoz igazodva a Helyi Akciócsoportok működési költségei továbbra is biztosítottak lesznek.

III. Az agrártámogatási rendszer 2024. évtől várható változásai

Magyarország Közös Agrárpolitika Stratégiai Terve alapján ez év novemberére elkészült az agrár- és vidékfejlesztési támogatásokhoz kapcsolódó 2.900 milliárd forintnyi pályázati menetrend. 2024. év elejétől megkezdődik az új agrár- és vidékfejlesztési pályázati felhívások és támogatási jogcímek meghirdetése, melynek 69 kiírásból álló menetrendje az Agrárminisztérium honlapján is elérhető. A tervek a külső körülmények okán kis mértékben módosulhatnak.

A jövő év végéig tervezett menetrend kialakítását nem írja elő jogszabályi kötelezettség, de a jelenlegi nehezebb gazdasági, piaci és finanszírozási környezetben az érintettek számára fontos a tervezhetőség és kiszámíthatóság.

Fentiek alapján a meghirdetett pályázatok lehetőséget biztosítanak majd a kis-, közepes- és nagygazdaságok számára egyaránt, hogy az elmúlt két év gazdasági-piaci változásaira reagálva, a termelésüket hatékonyabbá tegyék vagy akár a több lábbon állás irányába nyithassanak.

A vidékfejlesztési támogatások vonatkozásában nagyon fontos kiemelni, hogy 2024 évtől a VP és a KAP Stratégiai Terv párhuzamosan fog egymás mellett működni, amely nagy odafigyelést fog megkövetelni a kedvezményezettektől és a leendő pályázóktól.

A következő években az EMGA alpból finanszírozott területalapú közvetlen támogatások rendszere is tovább változik, fejlődik.

Az egyik lényeges változás, hogy az Európai Bizottság 2024-re már nem teszi lehetővé a tagállamok számára, hogy gazdálkodóiknak átmeneti mentességet biztosítsanak a vetésváltás és a nem termelő területek kijelölésének új szabályai alól, így jövőre életbe lépnek a jóváhagyott magyar KAP Stratégiai Tervben foglaltak szerinti, de az idei évben még nem alkalmazott szigorúbb előírások.

A másik lényeges változás, hogy 2024. évben már nem csak a BISS, hanem valamennyi területalapon igényelhető támogatás ellenőrzése a TMR hatálya alá fog kerülni, ezáltal a terület alapú igénylések 100%-ára kiterjedő rendszerszintű vizsgálatok folyamatosan felváltják a klasszikus helyszíni ellenőrzést. Bővülni fog a kötelezően MobilGazda applikációval igazolandó támogatási feltételek köre is. A támogatások folyamatosan bővülő - a gazdálkodók számára kötelező - technikai feltételrendszere uniós előírás, melynek teljeskörű bevezetésére várhatóan 2025-től fog sor kerülni.

Az uniós előírások egyértelműen abba az irányba mutatnak, hogy a támogatások igénylési folyamatának technikai feltételrendszere is modernizálódjon, így a gazdátársadalomnak is mielőbb fel kell készülnie az új technikák alkalmazására.

Összegezve elmondható, hogy az agrártámogatási rendszerben bekövetkezett eddigi változások abszolválása mind az agrártársadalom mind a kapcsolódó intézményrendszer összes résztvevője számára nagy feladatot jelentett és a közeljövőben bevezetésre kerülő új előírásoknak történő megfelelés a gazdálkodók részéről további alkalmazkodást és adminisztrációs feladatokat fog jelenteni.

TÁJÉKOZTATÓ

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYE

ÁLLAMI KÖZÚTHÁLÓZATÁNAK ÁLLAPOTÁRÓL

ÉS FELÚJÍTÁSI LEHETŐSÉGEIRŐL

Szolnok, 2023. november hó

TARTALOMJEGYZÉK

I.	BEVEZETÉS.....	3
II.	JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYE ORSZÁGOS KÖZÚTHÁLÓZATÁNAK FŐBB JELLEMZŐI.....	4
1.	<i>Vármegyei országos közúthálózat összetétele.....</i>	<i>4</i>
2.	<i>Vármegyei hidállomány.....</i>	<i>5</i>
3.	<i>Forgalmi adatok elemzése.....</i>	<i>5</i>
4.	<i>Baleseti adatok elemzése.....</i>	<i>7</i>
5.	<i>Burkolatok állapotjellemzői.....</i>	<i>7</i>
5.1.	<i>Legfelső réteg életkora.....</i>	<i>7</i>
5.2.	<i>Teherbírás.....</i>	<i>8</i>
5.3.	<i>Burkolat felületállapota.....</i>	<i>9</i>
5.4.	<i>Egyenetlenség.....</i>	<i>9</i>
5.5.	<i>Víztelenítés állapota.....</i>	<i>10</i>
5.6.	<i>Keréknyomvályú.....</i>	<i>10</i>
5.7.	<i>Országos közutak megfelelősége.....</i>	<i>11</i>
III.	ÜZEMELTETÉSI - FENNTARTÁSI TEVÉKENYSÉGEK.....	12
1.	<i>Burkolat fenntartás.....</i>	<i>12</i>
2.	<i>Földművek fenntartása.....</i>	<i>14</i>
3.	<i>Növényzetgondozás.....</i>	<i>14</i>
4.	<i>Hulladékgyűjtés.....</i>	<i>15</i>
5.	<i>Közúti károk helyreállítása.....</i>	<i>16</i>
6.	<i>Közfoglalkoztatási program.....</i>	<i>17</i>
IV.	FEJLESZTÉSI - FELÚJÍTÁSI LEHETŐSÉGEK.....	18
1.	<i>Közúthálózat fejlesztések vármegyénkben.....</i>	<i>18</i>
2.	<i>Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP Plusz).....</i>	<i>18</i>
3.	<i>Szolnok, Nagy Imre körút – Jósika utca csomópontjának jelzőlámpás átalakítása.....</i>	<i>20</i>
4.	<i>Jászberény, Necső telepi járműosztályozós csomópont kialakítása.....</i>	<i>21</i>
5.	<i>3224. jelű és a 3225. jelű összekötő utak burkolatának felújítása.....</i>	<i>21</i>
6.	<i>Forgalomtechnikai beruházások.....</i>	<i>22</i>
V.	ÖSSZEFOGLALÁS.....	24

I. BEVEZETÉS

Az elmúlt évekhez hasonlóan a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés Elnökének megtisztelő felkérésére a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Igazgatósága 2023. évben is elkészítette a vármegye országos közúthálózatának helyzetéről szóló tájékoztatóját.

Több mint két évtizedes együttműködésünk gyakorlatának megfelelően jelen beszámoló elkészítésével ezúttal is azt a célt tűztük ki, hogy szemléletes, közérthető módon adjunk betekintést a vármegye országos közútjainak jelenlegi helyzetéről, valamint a közútkezelő főbb tevékenységi köréről. Az elmúlt évek gyakorlata alapján a már megvalósult feladatok mellett az előkészítés alatt álló fejlesztési projektek, további lehetőségek is bemutatásra kerülnek.

A tájékoztató II. fejezetében szemléletes, közérthető módon bemutatjuk a történelmi előzményeket, a közúthálózat statisztikai, műszaki jellemzőit.

Az utak burkolatának állapotát az Országos Közúti Adatbank (OKA) rendszerünkben rögzítjük. Az adatokat helyszíni állapotfelmérés keretében évente felülvizsgáljuk és értékeljük. A főbb jellemzők - teherbírás, felületállapot, egyenetlenség, a víztelenítés állapota, a keréknyomvályú, forgalomnagyság, baleseti adatok és a burkolatok (kopóréteg) életkora - elemzése biztosítja az alapot a felújítások tervezéséhez.

A III. fejezetben az idei évben elvégzett legfontosabb üzemeltetési és fenntartási tevékenységek kerülnek röviden bemutatásra, kiemelten a burkolat karbantartással, az utak víztelenítésével, valamint az út menti növényzet gondozásával kapcsolatos feladatok.

A tájékoztató IV. fejezetében vázlatosan bemutatjuk az idei évben megvalósult beavatkozásokat és a vármegye közép- és hosszú távú fejlesztési lehetőségeit, terveit. A fejlesztési elképzelésekkel összhangban a meglévő hálózat rekonstrukciós és felújítási programjai - projektjei ugyancsak ismertetésre kerülnek.

II. JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYE ORSZÁGOS KÖZÚTHÁLÓZATÁNAK FŐBB JELLEMZŐI

I. Vármegyei országos közúthálózat összetétele

A Magyar Közút Nonprofit Zrt. mintegy 6.000 fő dolgozói létszáma, valamint gazdasági mutatói alapján az ország tíz legnagyobb állami vállalata közé sorolható. Budapesti központi irányítással 19 vármegyében, 80 mérnökségen látja el a több mint 30 ezer kilométer hosszú - állami tulajdonban lévő - országos közutak üzemeltetési-fenntartási és igazgatási feladatait, 2018-tól kezdődően több mint ezer kilométernyi külterületi, főutakkal párhuzamos országos kerékpárút üzemeltetését és fenntartását is végzi. Társaságunk 2017-től a korábbi kormányzati háttérintézmény, a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ megszűnésével az országos közutak vagyonkezelői feladatait is ellátja.

Társaságunk által üzemeltetett úthálózat vonatkozásában Jász-Nagykun-Szolnok vármegye országos közúthálózatának hossza (1.334 km) a teljes állami közúthálózat egészének (30.376 km) 4,4 %-át teszi ki, ezzel a 19 vármegye rangsorában a 14. helyet foglalja el.

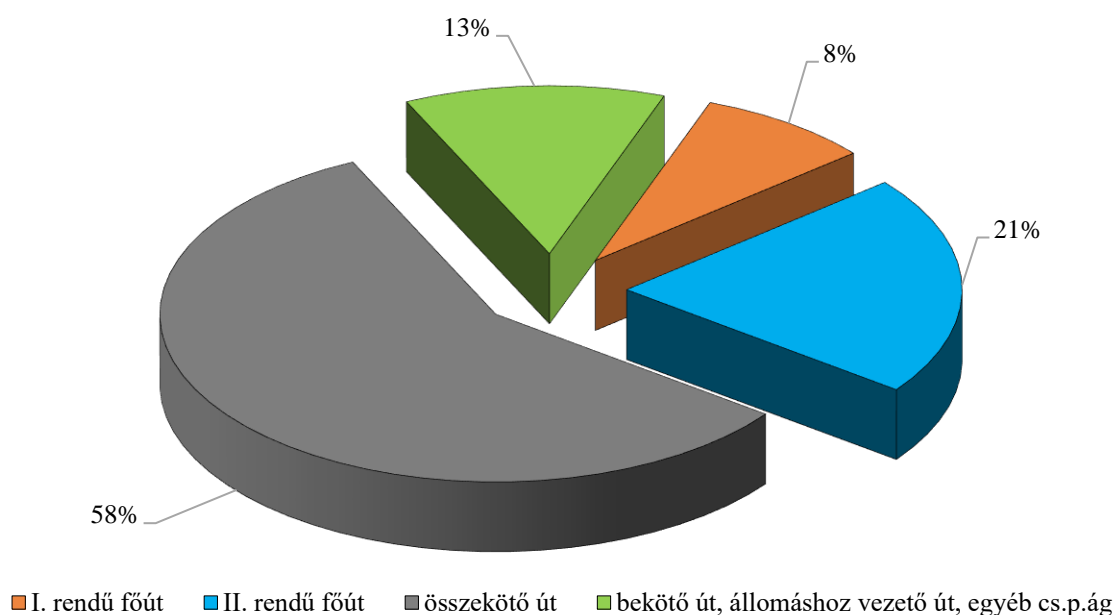
Megnevezés	Hossz (m)	Burkolt felület (m ²)
I. rendű főutak (4; 44)	112 362,5	1 066 130
II. rendű főutak (31; 32; 33; 34; 40; 45; 46; 402; 442)	282 401,5	2 138 553
Főúthálózat összesen	394 764	3 204 683
Összekötő utak	771 437	4 578 915
Bekötőutak, vasútállomáshoz vezető utak, csomóponti ágak	167 552	962 554
Mellékúthálózat összesen	938 989	5 541 469
Kerékpárutak	35 952	89 369
Mindösszesen	1 369 705	8 835 520
Ebből kiépítetlen	13 979	-

1. táblázat: A Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei országos közúthálózat összetétele

A vármegye földrajzi adottságai (domborzati viszonyok, természeti akadályok, nagy kiterjedésű árterületek), a történelmi-gazdasági folyamatok döntő hatással voltak a települések fejlődésére, a demográfiai viszonyok alakulására. Alapvetően ezek azok a körülmények, amelyek meghatározták az úthálózat kialakulását, fejlődési irányait.

Az alföldi vármegyékre jellemzően (pl. Békés, Hajdú-Bihar) vármegyénkben is rendkívül alacsony a hálózati sűrűség szintje. Az első- és másodrendű főutak hosszát tekintve vármegyénk országos viszonylatban a 10. helyen áll, a mellékút-hálózat kiterjedésében (14. hely) viszont a területileg jóval kisebb vármegyék is megelőzik. Az állami tulajdonú közutak 21 %-a (279,2 km) lakott területen vezet keresztül, melyek a települések helyi forgalmának lebonyolításában is jelentős szerepet játszanak.

A vármegyei országos közúthálózat útkategóriánkénti bontásban
Magyar Közút Nonprofit Zrt. üzemeltetésében lévő hálózat

1. diagram: A vármegyei országos közúthálózat útkategóriánkénti bontásban

2. Vármegyei hídállomány

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Igazgatóság által kezelt országos közúthálózaton 117 db közúti híd található, ebből 48 db kiemelten kezelendő. A hidak szerkezeti hosszúsága 5.618 méter, a pályafelület nagysága hozzávetőlegesen 63.771 m². A 19 vármegyéhez viszonyítva - a gyorsforgalmi hálózat kivételével - a szerkezeti hosszúság alapján Jász-Nagykun-Szolnok vármegye az országos rangsorban a 8. helyen, ha a teljes hídfelületeket vesszük figyelembe, akkor a 7. helyen szerepel. A vármegyei hidak átlagos felülete 545 m².

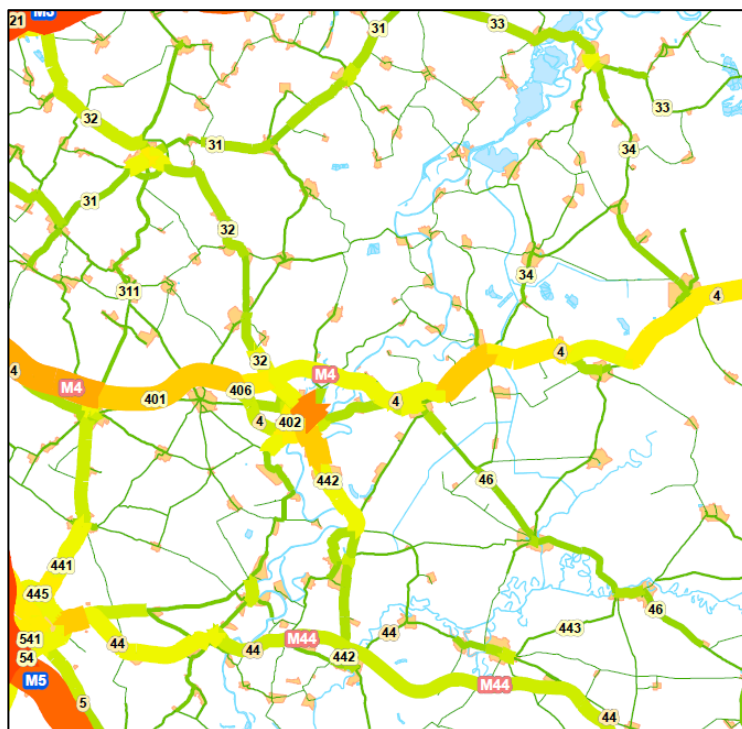
3. Forgalmi adatok elemzése

Az országos közúthálózaton döntő többségben keresztmetszeti forgalomszámlálást végzünk, melynek célja a forgalom figyelemmel kísérése, legfontosabb jellemzőinek (nagyság, lefolyás, összetétel, sebesség, követési távolság) megfelelő ismerete.

Országos közutak ÁNF E/nap						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
I. rendű főutak	9 543	10 031	10 165	8 848	8 759	9 270
II. rendű főutak	6 447	6 775	7 016	6 319	6 316	6 767
Mellékutak	1 673	1 738	1 796	1 671	1 673	1 811
Vármegyei állami közutak ÁNF E/nap						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
I. rendű főutak	14 580	15 121	14 837	13 628	13 620	13 404
II. rendű főutak	5 975	6 175	6 613	6 305	6 310	6 421
Mellékutak	1 665	1 832	1 928	1 670	1 669	1 884

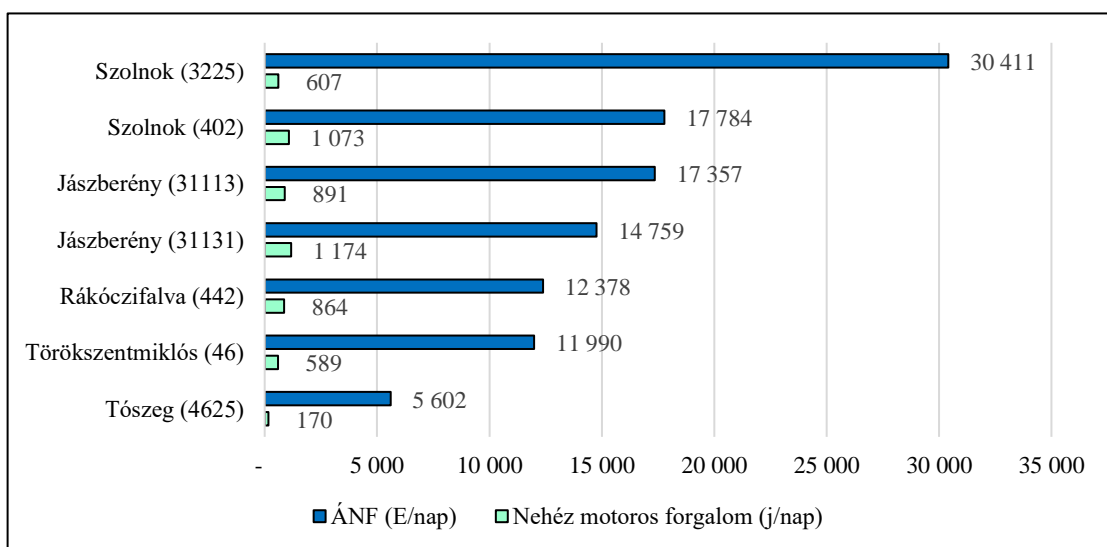
2. táblázat: Az országos és vármegyei állami közutak átlagos napi forgalmának (ÁNF) összehasonlítása

A vármegyei elsőrendű főúthálózat fele - központi fekvéséből adódóan - még mindig jelentős tranzit személy-és áruforgalmat bonyolít le. Az összehasonlításból megállapítható, hogy az elsőrendű főutak vonatkozásában a vármegyei forgalmi számadatok 24 %-kal nagyobb értéket mutatnak az országos átlagnál, mely egyértelműen a vármegyei gyorsforgalmi hálózat fejletlenségével magyarázható (1. kép). A 2020. évi adatoknál jól megfigyelhető, hogy a járványügyi helyzet miatt csökkent az országos közutak forgalmi teljesítménye, mely az országos üzemanyag felhasználás adatsoraiból is megállapítható.

1. kép: A Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei közúthálózat forgalomterhelési térképe

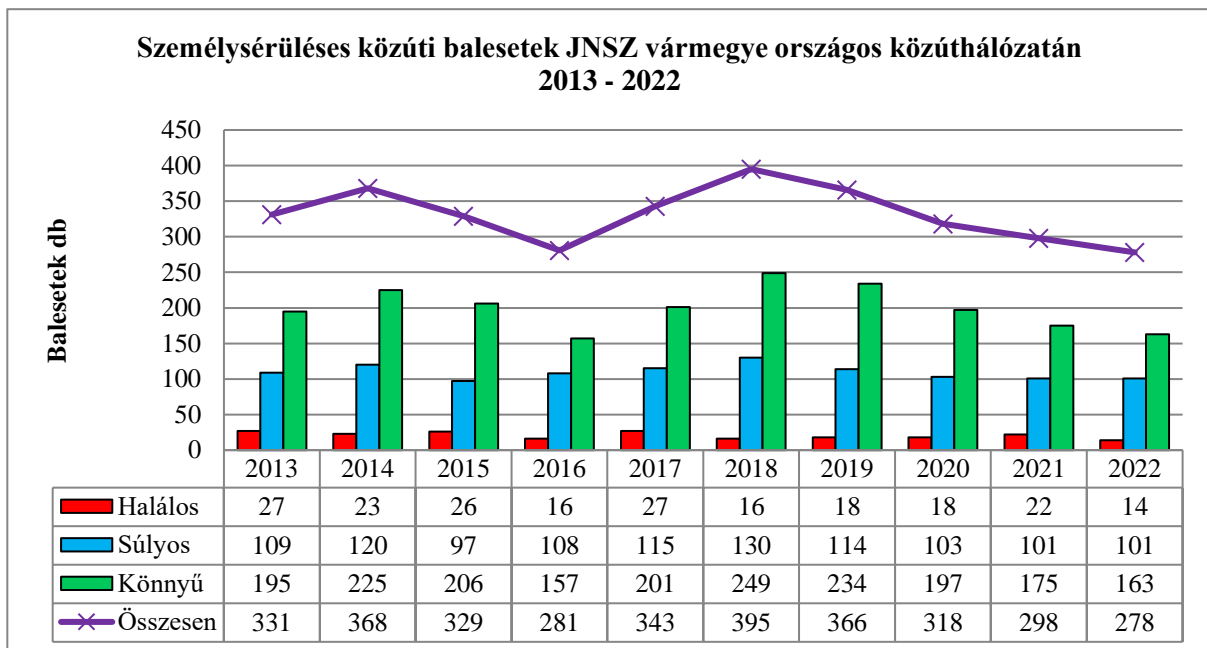
Annak ellenére, hogy 2010-es évek elejére több település (pl. Szolnok, Jászberény, Törökszentmiklós, Kisújszállás) mellett épült elkerülő útszakasz, egyes korábbi átkelési szakaszok forgalma - hálózati szerepüknek köszönhetően - a mai napig igen jelentős maradt (2. diagram).

2. diagram: Települések átkelési szakaszainak forgalma a vármegyében

4. Baleseti adatok elemzése

Az országos tendenciának megfelelően a vármegyei közúthálózaton bekövetkezett személysérüléses balesetek számában is csökkenés figyelhető meg. A 3. diagramon is jól látható, hogy a 2020. évi forgalomcsökkenés a balesetek számának csökkenésével járt. A tavalyi év az elmúlt évtizedek legalacsonyabb baleseti értékeit produkálta. Összegezve megállapítható, hogy az összes balesetszám és a balesetek súlyossági mutatói is jelentősen javultak az elmúlt 10 évben.

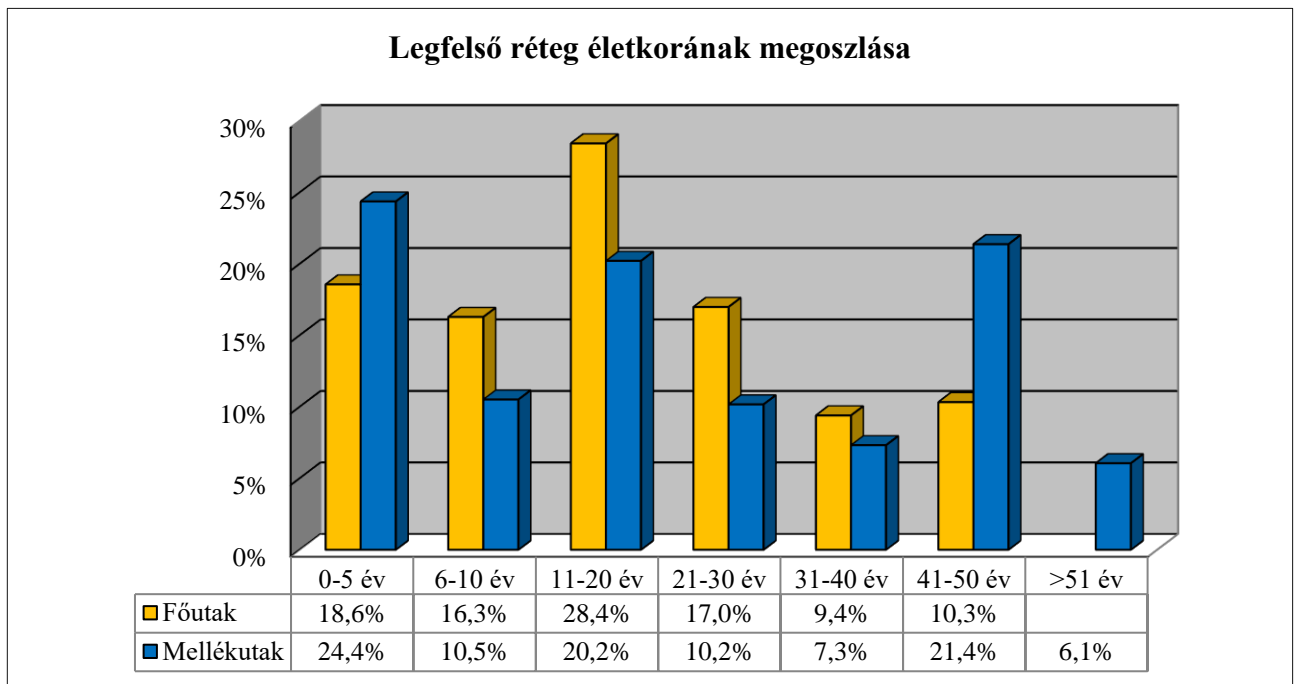
3. diagram: Jász-Nagykun-Szolnok vármegye országos közúthálózatán 2013 és 2022 között bekövetkezett személysérüléses balesetek számának alakulása

5. Burkolatok állapotjellemezői

Magyarország közúthálózata - az aránytalan fejlesztési, fenntartási ráfordítások miatt - nem tudott lépést tartani az utóbbi évtizedek robbanásszerű motorizációs fejlődésével, illetve az emiatt megnövekedett forgalmi igényekkel. A teljes hálózat több mint 1/2-ének rossz, vagy nem megfelelő a teherbírása, valamint közel 50 %-án nem megfelelő a burkolatok felületi állapota.

5.1. Legfelső réteg életkora

Sajnos nincs ez másképp a vármegye útjainak vonatkozásában sem. Az utak kopórétegének - burkolat legfelső rétege - átlagéletkora (főutak: 18 év; mellékutak: 23 év) az esetek többségében jelentősen meghaladja azok tervezett élettartamát. Ennek következtében a vármegyei úthálózat nagy részének sem a felületi állapota, sem a teherbírása nem megfelelő. Általánosan jellemző a fenti útszakaszokra, hogy hagyományos karbantartási módszerekkel (pl. kátyúzás) megfelelő módon már nem javíthatóak, a megfelelő útállapotok eléréséhez a teljes pályaszerkezet és az altalaj cseréjére lenne szükség. Az úthálózat legfelső réteg életkori megoszlását a 4. diagram mutatja be.

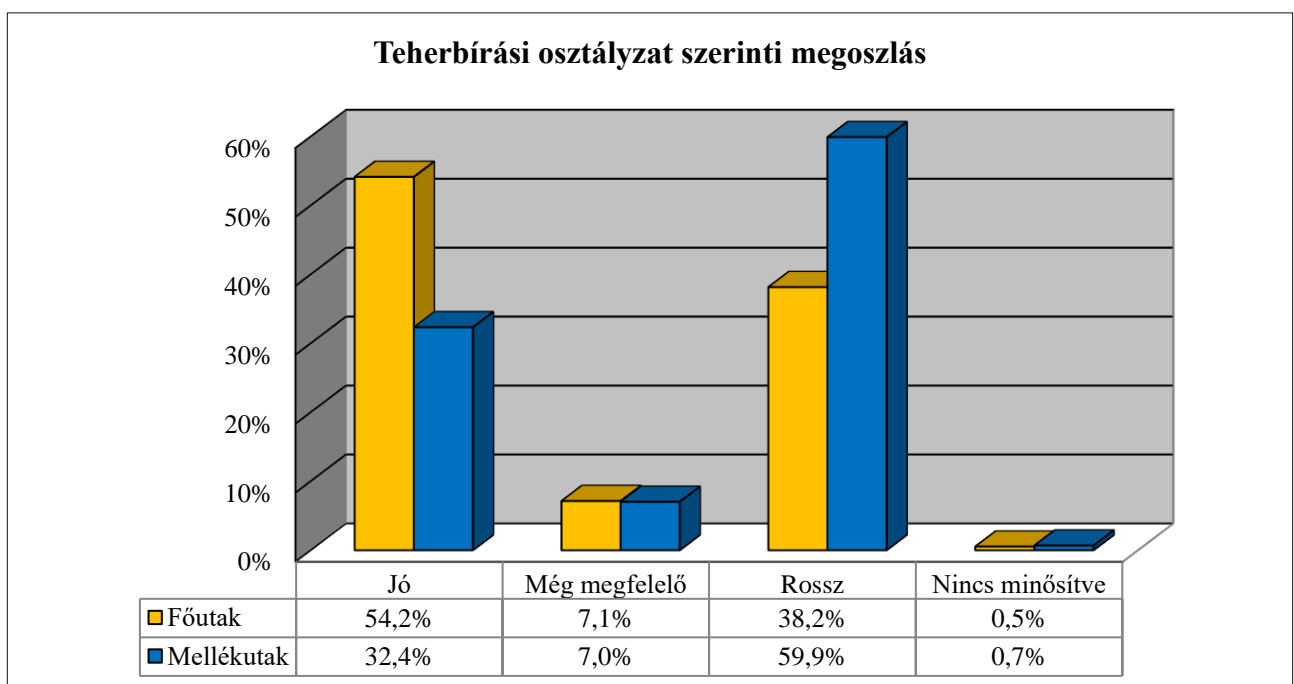

4. diagram: Legfelső réteg életkorának megoszlása

A legfrissebb állapotfelmérés (2023. évi) összehasonlító értékei alapján a vármegyei útállapotokban a korábbi évekhez képest az útfelújításoknak köszönhetően javulás tapasztalható. A különböző állapotjellemzőkre vonatkozó értékeket a következő diagramok mutatják be.

5.2. Teherbírás

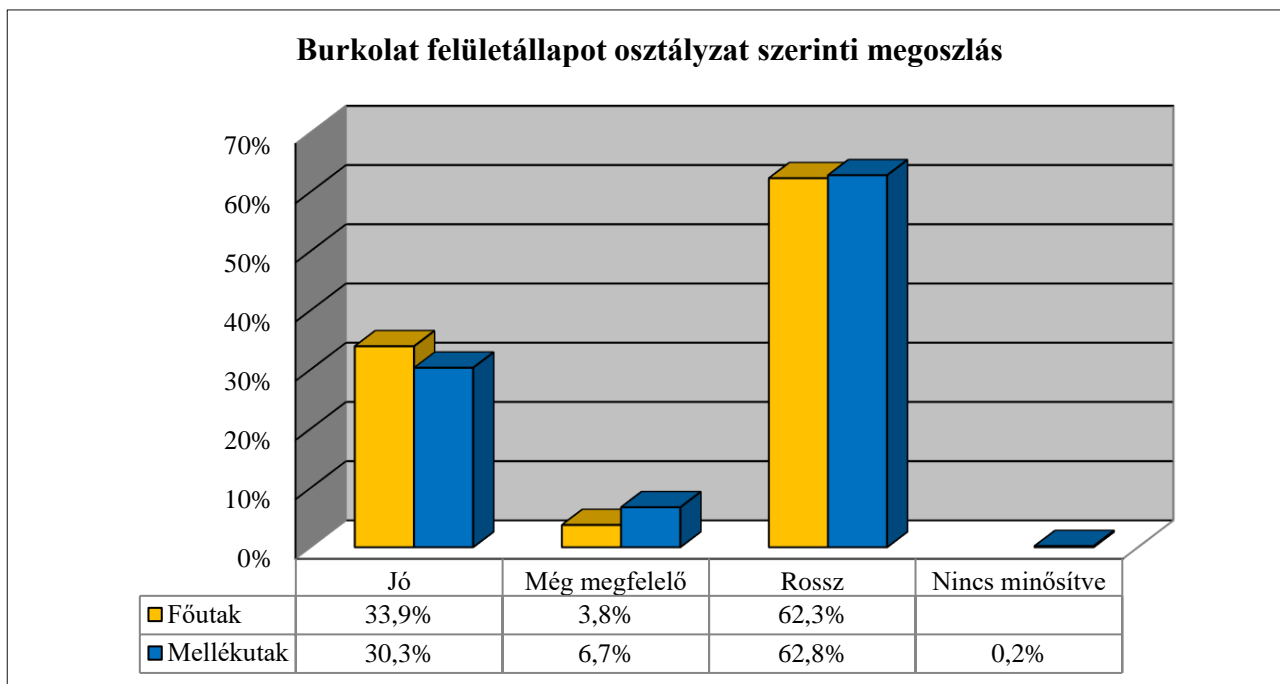
A vármegyei úthálózatunk túlnyomó hányadán kedvezőtlenek az általaj adottságok, ezáltal az útállapotok szempontjából leginkább meghatározó jellemző a teherbírási érték.

5. diagram: Teherbírési osztályzat szerinti megoszlás

5.3. Burkolat felületállapota

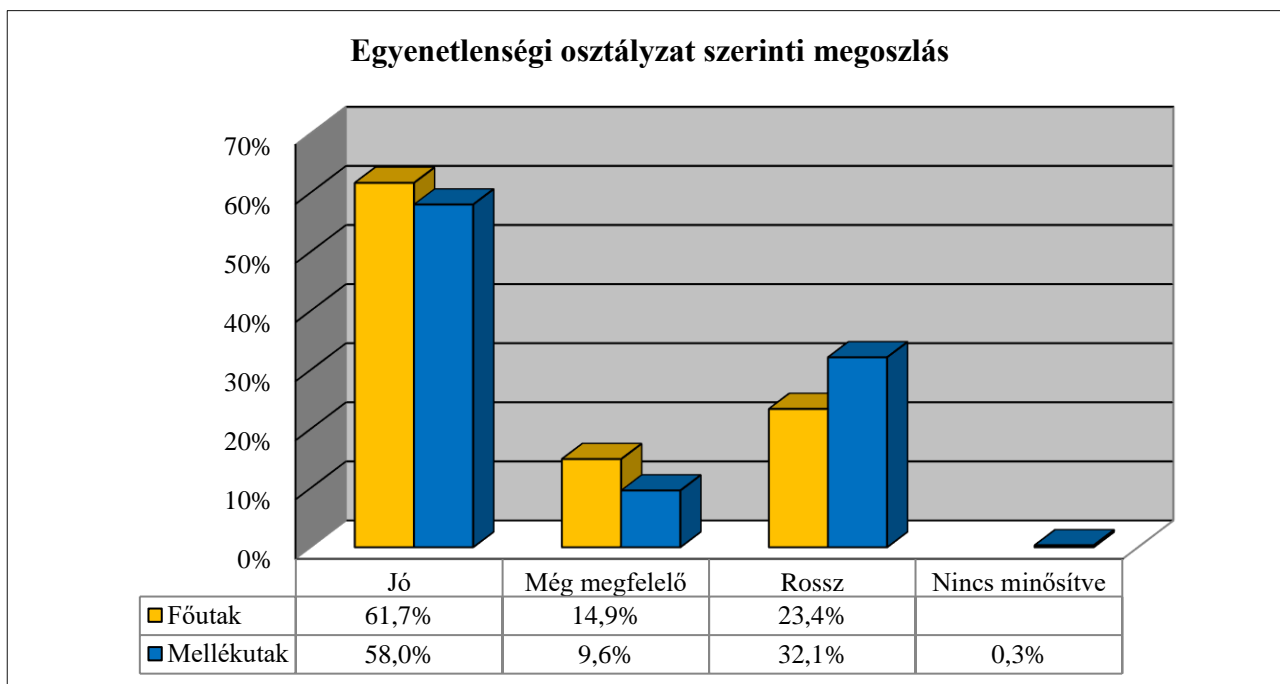
A járművezetők reakcióit - magatartását jelentősen befolyásolja a burkolat felületállapotának vizuális érzékelése.

6. diagram: Burkolat felületállapot osztályzat szerinti megoszlás

5.4. Egyenetlenség

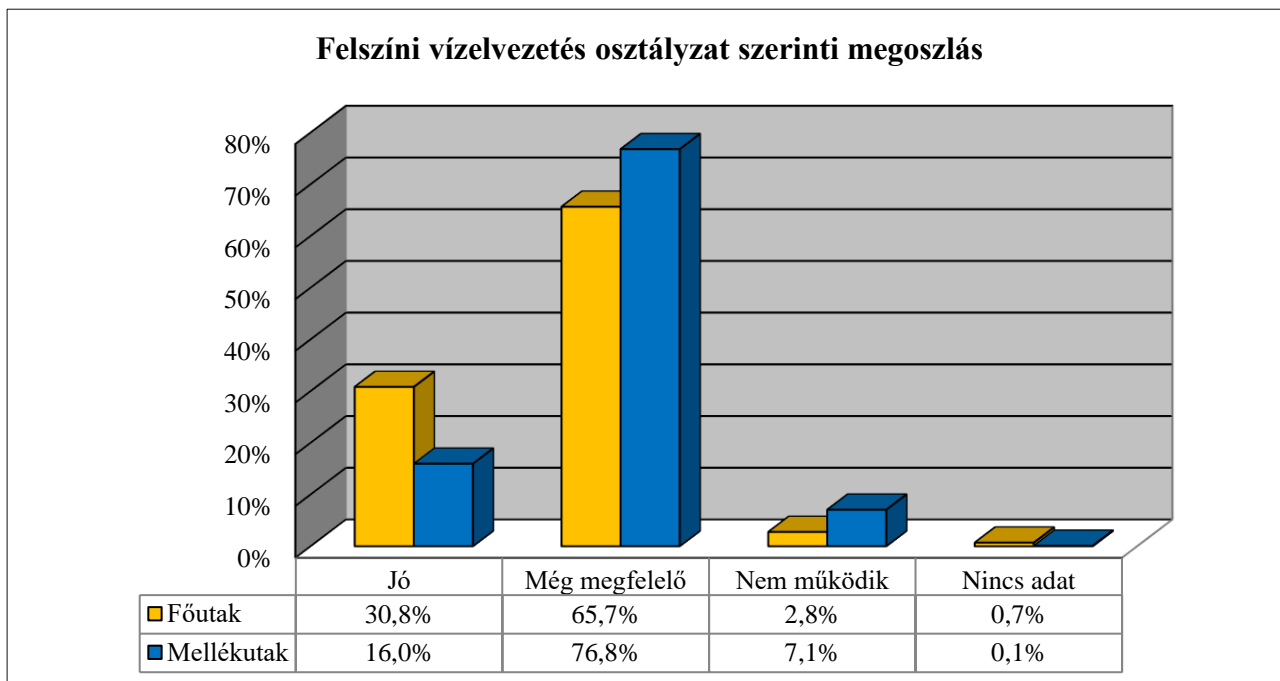
Az utazáskényelmet alapvetően meghatározó érték a hosszirányú egyenetlenség (hullámosság).

7. diagram: Egyenetlenségi osztályzat szerinti megoszlás

5.5. Vízelenítés állapota

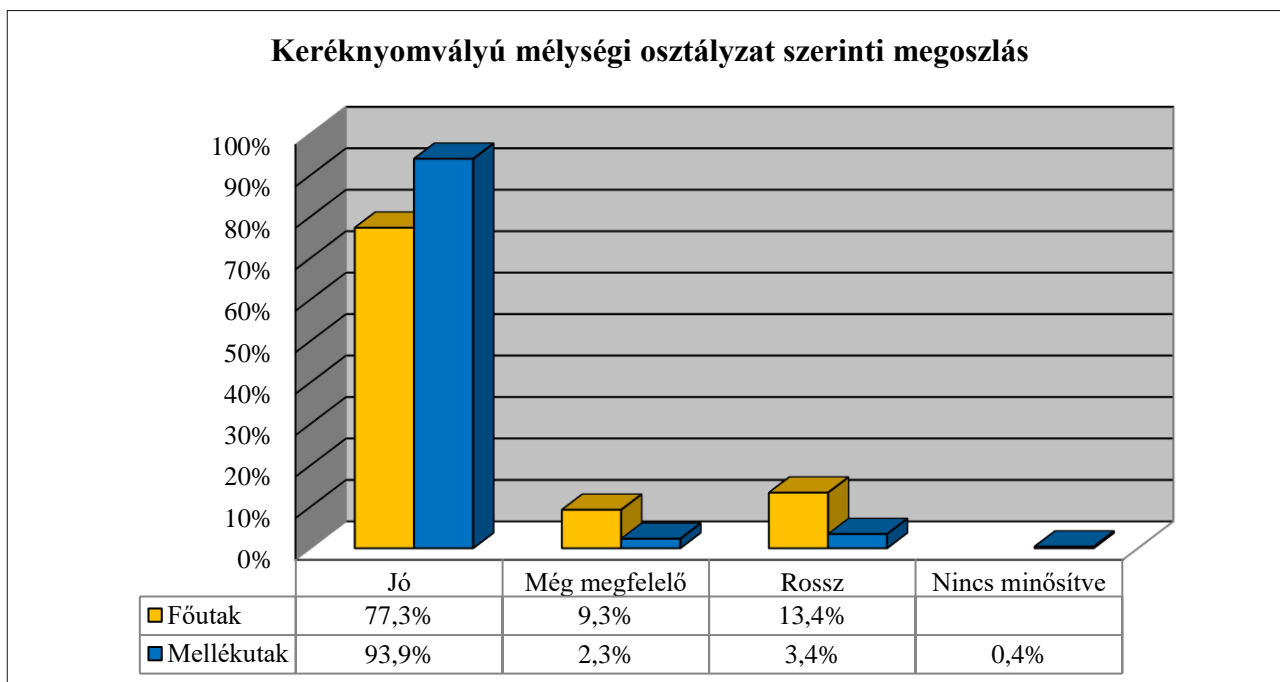
A csapadékvíz elvezetése, az út pályaszerkezetének vízelenítése meghatározó fontosságú a megfelelő teherbírás biztosítása érdekében. A síkvidéki jellegű terepviszonyok között fokozott figyelemmel kell ügyelni e minősítő paraméter megfelelőségére.

8. diagram: Felszíni vízelvezetés osztályzat szerinti megoszlás

5.6. Keréknyomvályú

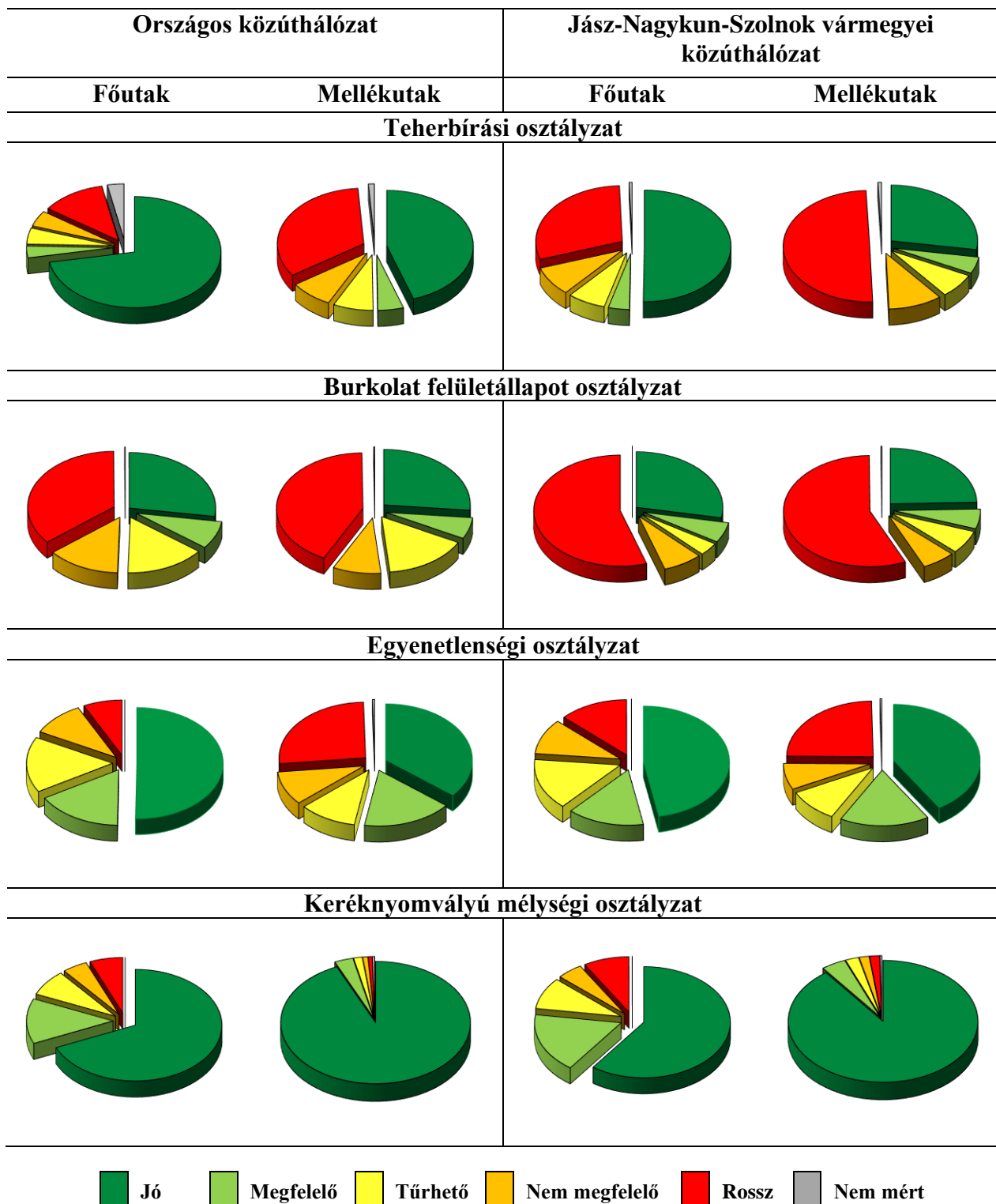
A tengelyterhelés növekedése, továbbá a forgalom-összetétel változása (nehéz tehergépjármű-forgalom arányának növekedése) következtében fokozottan jelenik meg az ilyen típusú burkolathiba. Sávváltáskor, előzéskor balesetveszélyes helyzetet idézhet elő, különösen csapadékos időben.

9. diagram: Keréknyomvályú mélységi osztályzat szerinti megoszlás

5.7. Országos közutak megfelelősége

Országos közutak megfelelősége (%)

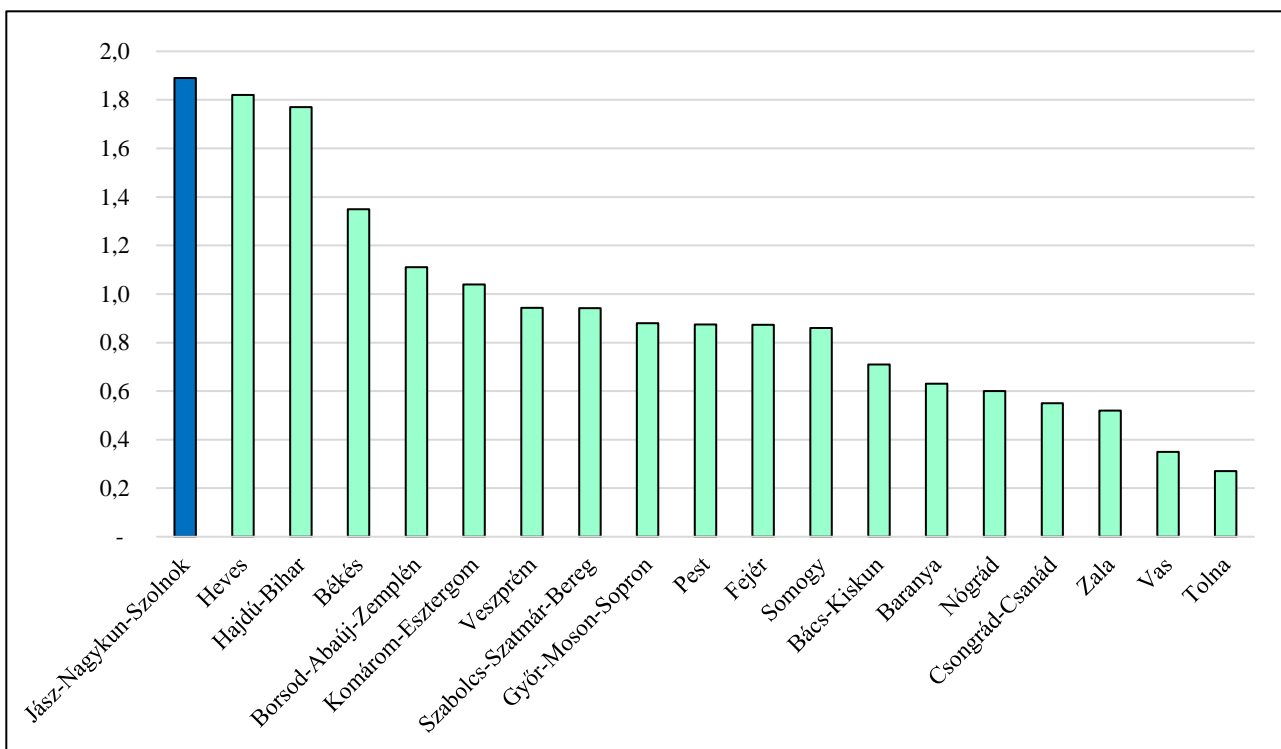
10. diagram: Országos közutak megfelelősége főút-mellékút bontásban

III. ÜZEMELTETÉSI - FENNTARTÁSI TEVÉKENYSÉGEK

1. Burkolat fenntartás

A burkolatállapot minősítésével szorosan összefügg a kátyúzási teljesítmény. Vármegyénkben az elmúlt évtizedekben a meglévő fő- és mellékút hálózaton szükséges burkolat-megerősítések, felújítások jóval alulmaradtak a műszakilag szükséges mértéktől. Az utak kopórétegének átlagéletkora - az elmúlt néhány évben történt nagyobb mértékű beavatkozás ellenére - az esetek többségében még mindig jelentősen meghaladja azok tervezett élettartamát.

Mindezek ellenére vármegyénkben ez évben is törekedtünk a kapacitásaink legjobb kihasználására. Ezen fáradozásaink eredményét jól szemlélteti a következő diagram, melyen a vármegyei úthálózatokon idei évben kézi erővel végzett, hideg- és melegaszfalt bedolgozások (kátyúzások) fajlagos mennyiségeit hasonlítottuk össze.

11. diagram: Fajlagosan bedolgozott aszfaltmennyiség országos összehasonlítása (tonna/km)

Az országos közúthálózaton a közhasznú üzemeltetési és karbantartási tevékenység, valamint az országos közúthálózatokhoz kapcsolódó egyes szolgáltatások finanszírozásának biztosítására kötött támogatási szerződés keretein belül vármegyénk országos közúthálózatán 2023. január-november közötti időszakban melegaszfaltos és speciális hideg keverékkel történő kézi kátyúzással 2.524 tonna, míg finisheres nagyfelületű burkolatjavítás keretében összesen 18.281 tonna aszfalt bedolgozása történt meg. Mindösszesen a vármegyei úthálózatra 20.805 tonna anyag került beépítésre tárgyi időszakban.

A támogatási szerződés keretein belül eddig elvégzett nagyfelületű burkolatjavítások főbb adatait az alábbi táblázat tartalmazza.

út száma	út megnevezése	kezdő szelvény	vég szelvény	javítással érintett hossz (m)	beépítésre került anyag mennyisége (t)
34304	Kenderes állomáshoz vezető út	0+000	0+808	808	1 051
3217	Kunhegyes-Tiszaszentimre összekötő út	7+170	8+493	1 323	3 327
3216	Fegyvernek-Tiszafüred összekötő út	12+310	13+800	1 490	474
4	Budapest-Debrecen-Záhony elsőrendű főút	133+230	134+600	1 370	3 113
4	Budapest-Debrecen-Záhony elsőrendű főút	163+770	164+726	956	1 794
3203	Gyöngyös-Jászberény összekötő út	24+695	24+883	188	450
3227	Újszász-Jászapáti összekötő út	0+345	12+726	1 459	546
Összesen				7 594	10 755

3. táblázat: MK NZrt. saját kivitelezésben végzett nagyfelületű burkolatjavítások feladattervi keretből

2-5. kép: MK NZrt. saját kivitelezésben végzett nagyfelületű burkolatjavítások feladattervi keretből

A Magyar Falu Program 2023. év keretein belül a Magyar Közút Nonprofit Zrt. saját kivitelezésében idén az alábbi útszakasz burkolata újulhatott meg.

út száma	út megnevezése	kezdő szelvény	vég szelvény	javítással érintett hossz (m)	beépítésre került anyag mennyisége (t)
3227	Újszász-Jászapáti összekötő út	21+837	27+260	5 423	7 526

4. táblázat: MFP 2023 - MK NZrt. saját kivitelezésben végzett nagyfelületű burkolatjavítások

6-7. kép: MFP 2023 - MK NZrt. saját kivitelezésben végzett nagyfelületű burkolatjavítások

2. Földművek fenntartása

Az üzemeltetési-fenntartási tevékenység másik fontos feladatköre a burkolatról történő vízelvezetés érdekében az útpadkák és az útárkok karbantartása.

Ennek érdekében 2023. évben az alábbi munkálatok kerültek elvégzésre:

- földpadkák fenntartása: 29.491 m²
- nemesített padkák fenntartása: 7.045 m²

3. Növényzetgondozás

Az üzemeltetés-fenntartási tevékenység harmadik nagy területe a növényzetgondozás. 2023. november 13-ig vármegyei szinten mintegy 38.003 m² területet, az előző évihez képest több mint 30%-al többet kaszált le a négy mérnökségünk kézi és gépi erővel együttesen.

Külön megemlítenénk a parlagfű-mentesítés érdekében történt beavatkozásokat, melynek során - közfoglalkoztatottak bevonásával - összességében 584 munkaóra ráfordítással 47 ezer m² nagyságú fertőzött területen történt kézi kaszálás.

Beavatkozás előtt

Beavatkozás után

8-9. kép: Parlagfű-mentesítés eredménye

Fentiekén túl a forgalombiztonságot zavaró növényzet eltávolítására, kézi és gépi erővel történő cserjeirtásra 13.520 munkaórát fordítottunk.

4. Hulladékgyűjtés

Ebben az évben is kiemelt figyelmet és szerepet kapott Társaságunk életében az útterületek takarítása, a szemétszedés.

Üzemeltetés-fenntartási alapfeladataink közé tartozik az út menti területek tisztántartása, a kialakított parkoló- és pihenőhelyeken keletkezett hulladék gyűjtése és elszállítása, az útesztétika javítása.

A 2020. évtől az Innovációs és Technológiai Minisztérium koordinálásával megvalósult a „Tisztítsuk meg az országot” (TMOP) projekt, melynek keretében Társaságunk plusz feladatként kapta a közúthálózat mentén fellelhető illegális hulladéklerakó helyek beazonosítását majd felszámolását. A program keretein belül kamerák és figyelemezhető tájékoztató táblák kerültek kihelyezésre azokra a helyekre, ahol a legtöbb illegális hulladék kerül elhelyezésre.

A 2020. júliusától működő mobiltelefonos alkalmazáson, a HulladékRadaron keresztül továbbra is érkeznek az illegális hulladék-lerakatokat jelölő bejelentések. A beérkezett bejelentések alapján 2023-ban ez idáig országosan 872, ebből vármegyei szinten 40 helyszínen kellett beavatkozni Társaságunknak.

Fentiekén túl ez évben önkéntesek bevonásával 2023. június 12-16. között megtartott Szemétgyűjtési Akcióhét keretein belül is történt hulladékgyűjtés. Az önkéntesek vármegyei szinten két helyszínen,

összesen 375 kg szemetet szedtek össze, míg ugyanezen akcióhét keretein belül munkatársaink további 12 helyszínen összesen 12.035 kg-t.

2023. november 13-ig a vármegyénkben összegyűjtött szemét mennyisége és megoszlása az alábbiak szerint alakult:

Hulladékgyűjtés	kg	%
Alaptevékenység során	325 340	94,57
HulladékRadar bejelentés alapján	6 280	1,83
Akcióhét	12 410	3,60
Összesen	344 030	100,00

5. táblázat: Az országos közutak területén összegyűjtött hulladékmennyiség 2023. január - november

5. Közúti károk helyreállítása

Az elmúlt évhez képest csökkent az úttartozékok eltulajdonításának a száma. A 2023. január 1. és november 7. közötti időszakban összesen 8 db KRESZ táblát tulajdonítottak el, mintegy 268.000.-Ft értékben.

A közúti balesetek során bekövetkező „végtlen” rongálásokból eredő kár kis mértékben növekedett a tavalyihoz képest. Idén eddig ezekből az eseményekből 3.023.000.-Ft kárunk keletkezett.

10-11. kép: Közúti károkozás

6. Közfoglalkoztatási program

Az elmúlt évhez képest stagnált a munkára jelentkező, és a munkára alkalmas közfoglalkoztatottak száma. Ez évben vármegyei szinten a tavalyihoz hasonlóan 7 fő közmunkás dolgozót foglalkoztatunk. A legfőbb feladatok között továbbra is a burkolatok, illetve a burkolaton kívüli területek tisztítása, kézi kaszálás, valamint a forgalom biztonságát zavaró növényzet eltávolítása szerepelt összesen 6.745 munkaóra ráfordítással. Munkájukkal jelentős mértékben hozzájárulnak az útkörnyezet esztétikusabb, kulturáltabb megjelenéséhez.

IV. FEJLESZTÉSI - FELÚJÍTÁSI LEHETŐSÉGEK

1. Közúthálózat fejlesztések vármegyénkben

Az állami tulajdonban lévő közúthálózat fejlesztésének fő irányait az állami építési beruházások rendjéről szóló 2023. évi LXIX. törvény 2035. december 31-ig szóló keretprogramja határozza meg, amely Keretprogram összeállítása megkezdődött és tervezetten 2024. I. félév végén kerül a Kormány elé betervezésre elfogadásra.

Jász-Nagykun Szolnok vármegyét érintően az Építési Közlekedési Minisztérium (ÉKM) lebonyolításában az alábbi projektek előkészítése és kivitelezése van folyamatban:

- M4 gyorsforgalmi út Törökszentmiklós – Kisújszállás (Kelet) közötti szakasz kivitelezése.
- M4 gyorsforgalmi út Kisújszállás (Kelet) – Püspökladány – Berettyóújfalú közötti szakasz előkészítése Karcag települést elkerülő út építésével.
- Szolnoki új tehermentesítő út létesítésének előkészítése Szandaszőlős elkerülő építésével.
- 32. számú főút M3 autópálya – Jászberény közötti szakasz 2x2 sávra történő bővítésének előkészítése.
- 32. számú főút Jászberény – Szolnok közötti szakasz 11,5 tonnás burkolatmegerősítésének előkészítése Jánoshida, Jászsalsószentgyörgy és Jásztelek településeket elkerülő út és párhuzamos kerékpárút építésével.
- 32. számú főút M4 gyorsforgalmi út és Szolnok, Széchenyi István körüli körforgalmú csomópont közötti szakasz 2x2 sávra történő bővítésének előkészítése párhuzamos kerékpárút építésével.
- 34. számú főút 11,5 tonnás burkolatmegerősítésének előkészítése Kunhegyes települést elkerülő út és párhuzamos kerékpárút építésével.
- 45. számú főút 11,5 tonnás burkolatmegerősítésének előkészítése Kunszentmárton települést elkerülő út és párhuzamos kerékpárút építésével.
- Jászládány település belterületén, a 3226. és 3227. jelű összekötő utak csomópontjába körforgalom létesítésének előkészítése.

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény alapján (a koncessziós szerződés keretében megvalósuló utak kivételével) az országos közutak építetője az ÉKM, míg Társaságunk a fejlesztési munkák előkészítésében és megvalósításában, mint leendő kezelő szervezet vesz részt.

2021. és 2022. évben előkészített programok projektjeinek (MFP, Kiemelt Társadalmi Útfelújítási Igény) megvalósítása a „Magyarország szomszédságában zajló háború idején a rezsi-csökkenés megvédése és a honvédelmi célok teljesítése érdekében szükséges költségvetési intézkedésekről” szóló 1281/2022. (VI. 4.) Korm. határozat alapján felfüggesztésre, majd törlésre is került.

2. Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP_Plusz)

Az elmúlt években a nehézségek és megszorítások ellenére is sikeresen működő Európai Unió által támogatott Terület- és Településfejlesztési Operatív Program előkészítése 2023. évben is tovább folytatódhatott. A TOP_Plusz program felhívásának többszöri változtatását követően kialakulhatott a végleges projektlista, amely már hangsúlyosan figyelembe vette a kerékpározhatósági szempontokat. Ennek érdekében a települési önkormányzatokkal szorosán együttműködve vármegyei igazgatóságunk

elkészítette a megalapozó dokumentumokat. A vármegyei előkészítést követően a Magyar Közút Nonprofit Zrt. két ütemben nyújthatta be támogatási igényét országos szinten az alábbiak szerint. Az első ütembe kerültek be azon projektek, melyek tervvel rendelkeztek, ezek benyújtására 2023. szeptember 21-én került sor, így a kedvező elbírálást, támogatási döntést követően indíthatóvá válik a kivitelezési közbeszerzési eljárás. A második ütemben következtek a tervvel még nem rendelkező projektek, melyek benyújtása 2023. október 18-án történt meg.

OEVK	út száma	út megnevezése	kezdő szelvény	vég szelvény	terv szerinti beavatkozási hossz (m)
02.	3226	Jászsalsószentgyörgy-Tizzasüly összekötő út	2+255	4+942,75	2 684,75
03.	3217	Kunhegyes-Tizzaszőlős összekötő út	3+000	7+200	4 199
04.	4629	Törökszentmiklós-Martfű összekötő út	7+074	9+400	2 320
Összesen					9 203,75

6. táblázat: I. ütem 1. támogatási szerződés projektelemei

OEVK	út száma	út megnevezése	kezdő szelvény	vég szelvény	terv szerinti beavatkozási hossz (m)
02.	3227	Újszász-Jászapáti összekötő út	27+260	28+779	1 517
02.	3226	Jászsalsószentgyörgy-Tizzasüly összekötő út	0+003	2+255	2 252
03.	3216	Fegyvernek-Tiszafüred összekötő út	62+753	63+614	859
04.	4514	Tizsakürt-Csépa összekötő út	0+003	1+280	1 332
Összesen					5 960

7. táblázat: II. ütem 2. támogatási szerződés projektelemei

OEVK	út száma	út megnevezése	kezdő szelvény	vég szelvény	terv szerinti beavatkozási hossz (m)
02.	3228	Jászapáti-Jászszenandrás összekötő út	0+014	1+271	1 234
03.	3217	Kunhegyes-Tizzaszőlős összekötő út	0+785	3+000	2 205
02.	3227	Újszász-Jászapáti összekötő út	4+482	5+700	1 277
03.	34101	Tilalmas bekötő út	0+036	1+740	1 702
Összesen					6 418

8. táblázat: II. ütem 3. támogatási szerződés projektelemei

OEVK	út száma	út megnevezése	kezdő szelvény	vég szelvény	terv szerinti beavatkozási hossz (m)
04.	4202	Kisújszállás-Mezőtúr összekötő út	27+045	28+852	1 873
04.	4633	Martfű-Cserkeszőlő összekötő út	5+240	6+919	1 673
04.	4629	Törökszentmiklós-Martfű összekötő út	5+833	7+074	1 233
Összesen					4 779

9. táblázat: II. ütem 4. támogatási szerződés projektelemei

3. Szolnok, Nagy Imre körút – Jósika utca csomópontjának jelzőlámpás átalakítása

A vármegye és Szolnok város egyik meghatározó országos közútja a 32. számú Hatvan-Szolnok másodrendű főút, mely Szolnok város környezetéből indulva, annak érintésével biztosítja a Jászság elérhetőségét. Szolnok átkelési szakaszán a főút jelentős forgalmat bonyolít le, mely kiegészülve a helyi forgalommal csúcsidőben fennakadásokat okoz a becsatlakozó, alárendelt utakra közlekedőknek.

Az érintett útszakasz egyik ilyen csomópontja a 32. számú főút 73+630 km szelvényénél található Jósika úti útcsatlakozás, mely jelenleg csak jelzőtáblával van szabályozva. Itt a 32. sz főúton egy kijelölt gyalogos-átkelőhely található, amely alapesetben folyamatosan zöld jelzést ad a gépkocsik részére és csak gyalogos átkelés igénye esetén állítja meg a forgalmat.

A csomópont környezetében több forgalomvonzó létesítmény is található, többek között a Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola, mely iskolaidőben reggel és délután fokozott forgalmat generál a már amúgy is nagyforgalmú útnak. Ezen időszakokban a balra, nagy ívben történő kifordulás a Jósika útról lassan vagy balesťveszélyesen hajtható végre. Tovább nehezíti a manővert, hogy 3 sávon keresztül kell a kifordulást végrehajtani, a Jósika úti lakótömbnek pedig ez az egyetlen kijárata a település többi része felé.

Az elmúlt években több megkeresés is érkezett Társaságunkhoz és a helyi Önkormányzathoz a probléma kapcsán. Annak érdekében, hogy a fennálló helyzetet enyhítsük a csomópont áttervezése mellett döntöttünk. Társaságunk megbízásából a FOR-VID Kft. korábban elkészítette a szükséges beavatkozásoknak a forgalomtechnikai és utépítési kiviteli tervét. A projekt részeként a csomópont mindhárom ágán jelzőlámpás forgalomirányítás kerül bevezetésre, valamint egy új gyalogos-átkelőhely kerül kijelölésre a Jósika úton, az útcsatlakozás torkolatában. Az így kialakuló új jelzőlámpás csomópont összehangolása a szomszédos csomópontokkal megvalósul, ezzel a 32. számú főút ezen szakaszán a zöldhullám biztosított lesz.

A tervdokumentációt a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Közlekedési, Műszaki Engedélyezési, Mérésügyi és Fogyasztóvédelmi Főosztály Közlekedési és Útügyi Osztálya jóváhagyta, arra utépítési engedélyt adott. Vármegyei igazgatóságunknak az idei évben lehetősége nyílt a projekt megvalósítására. A kiírt eljárás nyertes ajánlattevője a SWARCO Kft. lett. A vállalkozási szerződés megkötését követően a munkaterület átadása 2023. november 13-án megtörtént. Tekintettel a munka kis volumenére a projekt befejezése, az időjárás függvényében még idén megvalósulhat.

4. Jászberény, Necső telepi járműosztályozós csomópont kialakítása

Vármegyénk egyik dinamikusan fejlődő régiója a Jászság, azon belül is Jászberény városa. Az elmúlt évtizedek során több ipari terület is létesült a település közigazgatási területén, melynek következtében jelentős tehergépkocsiforgalom indukálódott a város átmenő közútjain. 2022. évben megvalósult Jászberény települést elkerülő út III. üteme, mely csak részben tudta enyhíteni a fent említetteket.

A térség egyik meghatározó ipari vállalat a Jász-Plasztik Kft. Jászberényi telephelye a város keleti határában fekszik, az iparterületen több vállalkozás is működik. A megnövekedett forgalom miatt már korábban igény mutatkozott a 31114. jelű Jászberény Keleti bekötő út - Necső telep csomópontjának átépítésére, azonban forráshiány miatt erre ez idáig nem kerülhetett sor. Jelenleg a megnövekedett forgalmat egy sima „T” ágú csomópont bonyolítja le 2x1 sávon, a forgalmi rendet pedig jelzőtáblák biztosítják. Ebbe a csomópontba csatlakozik be egy még nem üzemelő gépkocsi mosó is, mint egy 4. árként.

2022. évben a Jász-Plasztik Kft. részéről megkeresés érkezett a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Igazgatóságához, mint az országos közút kezelőjéhez, hogy adjon szakmai támogatást a tervezés és a megvalósítás során. A megkeresés és az egyeztetések eredményeként megállapodás született arra vonatkozóan, hogy a Jász-Plasztik Kft. vállalja az előkészítés (tervezés és engedélyeztetés) költségeit.

A tervezése az érintett csomópontnak jelenleg is folyamatban van. A meglévő állapothoz képest egy osztályozós csomópont kerül kialakításra az országos közúton, Jászfákóhalma felől egy külön balra kanyarodó sáv létesül, Jászberény város centruma felől pedig egy jobbra kanyarodó kijáratú ék. Necső telep felől a burkolat megfelelő szélességű ahhoz, hogy a felújítást követően felfestéssel biztosított legyen a két kanyarodó sáv.

Az engedélyezési dokumentáció véglegesítését követően a hatósági eljárás megkezdhető. Ütèmezésünk szerint 2024. január végével az útépítési engedély kiadásra, a kiviteli tervdokumentáció pedig leszállításra kerül. A kivitelezés eredményes közbeszerzési eljárás, valamint az ÉKM részéről történő forrás biztosítása esetén 2024. nyarán kezdődhet meg.

5. 3224. jelű és a 3225. jelű összekötő utak burkolatának felújítása

Szolnok város, mint a vármegye vármegyeszékhelye kiemelt jelentőséggel bír a térség fejlődése szempontjából, így a TOP_Plusz-6.2.1-23 kódszámú „Fenntartható versenyképes városfejlesztés” megnevezésű kiírás keretein belül lehetősége nyílt a 4 és 5 számjegyű országos közutak felújításával kapcsolatban pályázatot benyújtania az idei évben. A kiírás fontos feltétele, hogy Szolnok Vármegyei Jogú Város Önkormányzata a pályázatot Társaságunk konzorciumi partnerként történő bevonása mellett nyújthatja csak be. Ennek eredményeként egyeztetéseket kezdeményezett az Önkormányzat, mely során meghatározásra kerültek a felújítandó útszakaszok.

Tervünk szerint két országos közúti szakasz kerül a pályázati anyagba. Az egyik a 3224. jelű Szolnok-Tiszaszűlly összekötő út 5+460-7+560 km szelvények közötti része. Ennek az útnak a korábbi szakaszai az elmúlt években felújításra kerültek, így ezzel lehetőség nyílik egy újabb lépés megtételére a teljes felújítás felé. Továbbá azt is fontos megjegyezni, hogy az említett szakasz tekintetében Társaságunk

már rendelkezik kiviteli tervdokumentációval, így a sikeres pályázati szakasz lezárását követően létrejött támogatási szerződés megkötése után indítható a kivitelező kiválasztására a közbeszerzési eljárás.

A másik érintett útszakasz a 3225. jelű Szolnok-Jászkisér összekötő út 0+025-0+1201 km szelvények közötti része, mely Szolnok város belterületén található. Fontossága kiemelkedő, mivel folytatása a 442. számú Szolnok-Kunszentmárton másodrendű főútnak, mely a vármegye egyik legforgalmasabb közútja és az egyik fontos belépési pontja a településnek dél felől.

A 3225. jelű összekötő út állapota az elmúlt évtizedben jelentősen leromlott, a töltés megsüllyedt, a burkolaton nagymértékű repedések és süllyedések alakultak ki köszönhetően az egyre nagyobb szárazságnak és a megnövekedett tehergépjármű-forgalomnak.

A megvalósítás első lépéseként Társaságunk egy geotechnikai felülvizsgálat megrendelése mellett döntött, mely szakvélemény eredményének ismeretében lehet csak meghatározni a szükséges beavatkozások mértékét és a költségek pontosabb becslését. A vizsgálat elvégzésére a vállalkozó kiválasztása megtörtént, jelenleg a nyertes ajánlat elbírálása van folyamatban.

A sikeres pályázati anyag beadásához szükséges előkészítő feladatok, a nyilatkozatok és állásfoglalások beszerzése (ÉKM, BM, önkormányzat, MK NZrt.) a konzorciumi együttműködési megállapodás megkötése mindkét szakasz esetében folyamatban vannak.

6. Forgalomtechnikai beruházások

A kijelölt gyalogos-átkelőhelyek láthatóságát, a gyalogosok biztonságának javítását továbbra is kiemelten kezeli a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Az előző évekhez hasonlóan az idei évben is folytatódott a kijelölt gyalogos-átkelőhely táblák magasabb fényvisszaverő képességű és jobb láthatósággal rendelkező FNS (fluor-neon sárga) keretes táblákra történő ütemezett cseréje. Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2020-2022 között 62 helyszínen 127 db FNS keretű gyalogos-átkelőhely jelzőtábla került kihelyezésre. Az idei évben központi keretből további 27 helyszínen, 68 db tábla kihelyezését valósíthattuk meg, melynek köszönhetően további helyszíneken biztosítunk lényegesen jobb láthatóságot és észlelhetőséget, ezzel védve a gyalogosokat.

Társaságunk a Magyar Kerékpáros Klubbal kötött megállapodás alapján vállalta, hogy a 2021. évihez hasonlóan kihelyezi a kerékpárosok előzése során betartandó biztonságos oldaltávolságra figyelmeztető táblákat. Az év során országosan 134 db, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében összesen 8 db tábla került kihelyezésre jellemzően a nagy kerékpáros forgalmat lebonyolító összekötő utakon.

A vármegyében Szolnok Szandaszőlős városrészében a 442. számú Szolnok-Kunszentmárton másodrendű főút mellett Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata által telepítésre került az első változtatható helyű berendezést befogadó kültéri rongálásálló kabinet, vagy egyszerű, hétköznapi nevén TrafiBox. Az idei év során telepített új, sebességet is mérő berendezés összesen 12 funkcióra képes, további különlegessége, hogy forgatható, vagyis a kétirányú forgalmat is képes ellenőrizni. Következő évek során több hasonló berendezés felbukkanására lehet számítani a vármegyei közúthálózaton.

A meglévő jelzőlámpáink üzemeltetésére, felújítására is kiemelt figyelmet fordítottunk. A vármegye rossz állapotban lévő fényjelző készülékeinek rekonstrukciójára külön keretösszeget csoportosítottunk át. A beszerzési eljárás lefolytatását követően még az idei évben megvalósul Szolnokon, az Abonyi úton lévő bevásárló központ csomópontjában található jelzőlámpás csomópont felújítása.

V. ÖSSZEFOGLALÁS

Magyarország közlekedésében, a mobilitási igények kielégítésében a közúti infrastruktúra kiemelt jelentőségű szereppel bír. A közúthálózat műszaki jellemzőinek, közlekedésbiztonsági helyzetének javítása fontos társadalmi és gazdasági érdek.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye állami tulajdonban lévő közútjainak állapota jól tükrözi, hogy az országos közúthálózat működtetésére fordított források az elmúlt évtizedekben nem tartottak lépést a motorizáció fejlődésével, illetve a megnövekedett forgalmi-helyváltoztatási igényekkel.

Az elmúlt egy évtizedben érezhetően megnövekedett a gépjármű-állomány. A magyarországi motorizáció jelenlegi szintje a legutolsó, 2020. évi hivatalos adatok alapján 1000 lakosra vetítve 403 személygépjármű, míg az EU átlag 560 személygépjármű. A mobilitási igények növekedését jól tükrözi, hogy a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) szerint az elmúlt 20 évben ugrásszerűen, 56 %-kal növekedett hazánkban forgalomba helyezett személygépjárművek száma. A tehergépjárművek esetén 54 %-os az emelkedés. A következő 20-30 évben további emelkedés prognosztizálható.

Az elmúlt évtizedekben az országos közutak üzemeltetésére és fenntartására fordítható állami megrendelés nagyrészt a forgalombiztonságot alapvetően meghatározó tevékenységekre biztosított forrást. A szükséges felújítási munkák forráshiány miatti elmaradása következtében a vármegyei úthálózat erősen elöregedett, az utak burkolatának legfelső rétege, az ún. kopóréteg átlagéletkora az esetek többségében jelentősen meghaladja azok tervezett élettartamát. Az erősen elöregedett burkolatok hagyományos karbantartási technológiákkal eredményesen és gazdaságosan már nem javíthatóak, ezért évek óta szorgalmazzuk a nagyobb felületen végzett burkolatjavítások részarányának növelését.

A vármegyei közúthálózat műszaki állapotának javítása szempontjából fontos előre lépésként kell értékelni, hogy az idei évet megelőző években a burkolat-fenntartási keretünk terhére több melegszfaltot tudtunk felhasználni, mint bármikor az azt megelőző időszakban. A munkák elvégzésében meghatározó szerepet játszott az a központi gépbeszerzés, melynek során a tavalyi évben vármegyénkbe érkezett egy finisheres géplánc, ami idei évben kiegészülhetett egy nagy teljesítményű burkolatmaróval is.

Az előző évhez hasonlóan Társaságunknak Magyar Falu Program keretében idén is lehetősége nyílt nagyfelületű burkolatjavítási munkák elvégzésére. Ennek keretében a 3227. jelű Újszász-Jászapáti összekötő út mintegy 5,4 km hosszú szakasza újulhatott meg. Jövő év első felében a Magyar Falu Program keretében - az idei program folytatásaként - további három útszakaszon összesen 10,7 km hosszon várhatóak hasonló jellegű beavatkozások.

Az idei évben jelentős burkolatjavítási munkákat tudtunk elvégezni az országos közúthálózaton a közhasznú üzemeltetési és karbantartási tevékenység, valamint az országos közúthálózathoz kapcsolódó egyes szolgáltatások finanszírozásának biztosítására kötött támogatási szerződés keretein belül is. A 2.500 tonna kézi bedolgozású, lokális burkolatjavítások (kátyúzások) mellett hat útszakaszon (köztük a 4. számú Budapest-Debrecen-Záhony elsőrendű főút két legrosszabb állapotú szakaszán) összesen 7,6 km hosszon nyílt lehetőségünk az útburkolatok nagyfelületű finisheres javítására.

Az állami tulajdonban lévő közúthálózat fejlesztésének fő irányait az állami építési beruházások rendjéről szóló 2023. évi LXIX. törvény 2035. december 31-ig szóló keretprogramja határozza meg, amely Keretprogram összeállítására megkezdődött és tervezetten 2024. I. félév végén kerül a Kormány elé beterjesztésre, elfogadásra.

Az úthálózatfejlesztések terén kiemelő, hogy az Építési Közlekedési Minisztérium (ÉKM) beruházásában tavalyi évben elkezdődhetett és idén tovább folytatódott az M4 gyorsforgalmi út Törökszentmiklós (nyugat) – Kisújszállás (kelet) közötti szakaszának építése.

Emellett szintén az ÉKM lebonyolításában zajlanak olyan projektek előkészítési munkái (M4 gyorsforgalmi út Kisújszállás (Kelet) – Püspökladány közötti szakaszának előkészítése, Szolnoki új tehermentesítő út létesítésének előkészítése Szandaszőlős elkerülővel, valamint több főúti szakasz 115 kN tengelyterhelésre történő burkolat-megerősítése, 2x2 sávra történő bővítése), melyek elkövetkezendő években történő megvalósítása, jelentős hatással lehetnek Jász-Nagykun Szolnok vármegye közúti közlekedésére.

2023. őszén két ütemben ismét pályázati lehetőség nyílt Társaságunk számára a 4 és 5 számjegyű mellékút hálózatát fejlesztésére. A TOP_Plusz-6.1.2-21 kódszámú program felhívásának többszöri változtatását követően Jász-Nagykun-Szolnok vármegye mintegy 13,6 milliárd Ft összegű becsült beruházás létesítményjegyzékét állíthatta össze. Az önkormányzatokkal történt szoros együttműködés és egyeztetések végeredményeként a jövőben mintegy 26 km hosszban újulhat meg vármegyénk úthálózata.

Társaságunk, mint konzorciumi partner részt vesz továbbá a TOP_Plusz-6.2.1-23 kódszámú „Fenntartható versenyképes városfejlesztés” megnevezésű kiírás keretein belül megvalósuló Szolnok városát és térségét érintő országos közutak felújításában. A Szolnok Vármegyei Jogú Város Önkormányzata által kezdeményezett egyeztetések során két országos közúti szakasz került a pályázati anyagba. A tervek szerint a 3224. jelű Szolnok-Tiszasüly összekötő út, valamint a 3225. jelű Szolnok-Jáskisér összekötő út egy-egy szakasza újulhat meg, ezzel is közelebb kerülve az említett utak teljes felújítása felé.

Fontos megemlíteni továbbá a soron következő csomópont fejlesztéseket is. Elsődlegesen forgalombiztonsági szempontokat szem előtt tartva 2023. novemberében elindult kivitelezés eredményeképp Szolnokon korábban jelzőtáblával szabályozott Jósika úti csomópont mindhárom ágán jelzőlámpás forgalomirányítás kerül bevezetésre. Emellett várhatóan még idén benyújtásra kerülnek engedélyezésre a Jászberényben található Necső telepi csomópont járműosztályozós csomóponttá történő átépítési tervei, melynek jövő évre tervezett megvalósítása a megnövekedett forgalom miatt már hosszú ideje indokolt.

A gyalogosok és kerékpárosok biztonságának javítása érdekében Társaságunk az előző évekhez hasonlóan ebben az évben is folytatta a kijelölt gyalogos-átkelőhely táblák ütemezett cseréjét magasabb fényvisszaverő képességű és jobb láthatósággal rendelkező táblákra, valamint emellett a kerékpárosok előzése során betartandó biztonságos oldaltávolságra figyelmeztető jelzőtáblák kihelyezését is. További forgalombiztonságot javító intézkedésként még idén befejeződik a szolnoki Abonyi út és Felhő út csomópontjában lévő forgalomirányító készülék felújítása, melynek üzemzavartól mentes működése egy ideje már nem volt biztosítható.

Társaságunk célja továbbra is változatlan marad. A jövőben is azon fogunk dolgozni, hogy az úthasználók biztonságosan, XXI. századi követelményeinek megfelelően tudjanak közlekedni az állami közúthálózaton.

Az országos közutakkal kapcsolatos aktuális (fejlesztési, közlekedésbiztonsági) feladatokról további információ Társaságunk honlapjain a www.kozut.hu és a www.utinform.hu weboldalakon, valamint szakmai társszervezeteink honlapjain található.

Szolnok, 2023. november hó

Tisztelettel

Kovács Péter
vármegyei igazgató

Magyar Közút Nonprofit Zrt.
Jász-Nagykun-Szolnok
Vármegyei Igazgatóság
5000 Szolnok, Petőfi S. u. 7-11.
9122

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat belső ellenőrzési terve
2024. év

Szabályszerűségi ellenőrzés

1. A Vármegyei Önkormányzat és az Önkormányzati Hivatal 2023. évi beszámolója és a 2024. évi költségvetése elkészítése folyamatának, valamint az előirányzat módosítások ellenőrzése

Tervezett időpont: 2024. I.- II. és IV. negyedév

Ellenőri napok száma: 16 ellenőrzési nap

Vizsgált időszak: 2023. év 2024. I. és IV. negyed év

Vizsgálat célja: annak megállapítása, hogy a beszámoló és a költségvetés előkészítésének, készítésének folyamatában figyelembe vették-e az előző évek gyakorlatát, bázis adatait, szabályozottságát? Alkalmaznak-e új módszert az új feladatok tervezése során?

Pénzügyi ellenőrzés:

2. A két beruházással megvalósult projekt (Tiszafüred, Karcag) pénzügyi zárásának, aktiválásának, üzemeltetésbe adásának ellenőrzése

Tervezett időpont: 2024. III.-IV. negyedév

Ellenőri napok száma: 8 ellenőrzési nap

Vizsgált időszak: 2023. és 2024. I-III. negyed év

Vizsgálat célja: annak megállapítása, hogy az uniós forrásokból finanszírozott projektek végrehajtására vonatkozó sajátos szabályok érvényesülnek-e az üzemeltetésbe adás feltételeinek kidolgozásában. A címzetes főjegyzői utasítás alkalmazása érvényesül-e az új feladat integrálása során a hivatali munka folyamataiban?

Egyéb, ellenőrzéshez kapcsolódó (éves terv, kockázatelemzés, jelentés) idő: 8 ellenőrzési nap

Szolnok, 2023. november 29.

Rentzné Dr. Bezdán Edit

A 2024. évi tervezett ellenőrzésekhez szükséges kapacitás:

Ellenőri nap

Szabályszerűségi és pénzügyi ellenőrzés:

1. A Vármegyei Önkormányzat és az Önkormányzati Hivatal 2023. évi beszámolója és a 2024. évi költségvetése elkészítése folyamatának, valamint az előirányzat módosítások ellenőrzése 16
2. A két beruházással megvalósult projekt (Tiszafüred, Karcag) pénzügyi zárásának, aktiválásának, üzemeltetésbe adásának ellenőrzése 8

2024. évi ellenőrzésre erőforrás-szükséglet: 24

2024. évben előreláthatólag rendelkezésre álló nap: 36

Tartalékidő: 2

Soron kívüli ellenőrzésekre tervezett idő: 2

Egyéb ellenőri feladatok: 8

Ténylegesen rendelkezésre álló idő: 36

Az ellenőrzésekre rendelkezésre álló napok száma és az ellenőrzési tervben ütemezett ellenőrzések kapacitásszükséglete összhangban van.

2024. évi ellenőrzési kapacitás

Rendelkezésre álló összes ellenőri nap	Egyéb ellenőrzéssel kapcs. feladatok	Soron kívüli ellenőrzésekre tervezett idő	Tervezett ellenőrzések lefolytatására rendelkezésre álló idő
36	8	4	24

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2024. évi belső ellenőrzése tervezésének és kockázatelemzés eredményének rövid bemutatása

A belső ellenőrzés tervezése előkészítésének folyamata:

- áttekintette és elemezte a külső és belső **kontrollkörnyezetet** annak érdekében, hogy azonosítsa az ellenőrzési tervezés során figyelembe veendő változásokat;
- azonosította a **folyamatokat és a folyamatgazdákat** (folyamatgazda: az adott folyamat irányításáért, működtetéséért felelős személy) és a főjegyzővel egyeztetett az egyes folyamatok – a szervezet célkitűzéseire viszonyított – fontosságáról;
- megvitatta a főjegyzővel és az aljegyzővel, mit vár el a belső ellenőrzéstől a megbízás időszakára;
- értelmezte a megyei önkormányzat és az önkormányzati hivatal célkitűzéseit;
- a főjegyzővel közösen meghatározta a **belső ellenőrzési fókusz**t;
- a kritikus, fontos folyamatokat **azonosították, elemezték és osztályozták azok relatív jelentőségének megfelelően**;

Az ellenőrzés tervezési folyamata során a következő kulcsfontosságú alapelveket kellett követni:

- **A tervezést folyamatokra és az azokban rejlő kockázatokra kellett alapozni**

Az ellenőrzési feladatok prioritásainak kidolgozása során a belső ellenőrzés a folyamat alapú kockázatelemzés eredményeit használta fel.

- **A tervezésnek a jövőbe kell tekintenie**

A stratégiai időtávú tervezés négy-hét évet kell, hogy lefedjen. De rövid idő alatt is a hosszú távú célok elősegítése volt a cél.

- **A tervezésnek folyamatosnak kell lennie**

A tervezés folyamatában mindvégig célszerű betartani a gördülő tervezés elvét, a stratégiai ellenőrzési tervet évente aktualizálni szükséges, felül kell vizsgálni a stratégiai ellenőrzési terv időszakára kitűzött célokat.

- **A tervezésnek, rugalmasnak és aktualizálnak kell lennie**

Az ellenőrzés tervezésének a megyei önkormányzatra és az önkormányzati hivatalra ható változásokhoz igazodnia kell. Az önkormányzati hivatal jelenlegi kockázati struktúrája értékelésre került, ami az ellenőrzendő területekből kiderül, de az ellenőrzési tervet év közben módosítani lehet.

A folyamatok és folyamatgazdák azonosítása

A belső ellenőrzés a folyamatok és folyamatgazdák azonosítása során az önkormányzati hivatal működési folyamatait vette számba. A folyamatok az önkormányzati hivatal és a megyei önkormányzat célkitűzéseinek elérése érdekében kerültek kialakításra. Különösen fontos volt a működési folyamatokat vizsgálni, és azonosítani a folyamatgazdákat, vagyis azokat a személyeket a szervezeten belül, akik elsődlegesen felelősek az adott folyamat végrehajtásáért, működtetéséért.

A folyamatok és folyamatgazdák azonosítása eredményeképpen Folyamatlista készült, amely tartalmazza a folyamatok listáját, a folyamatgazdák megnevezését és a folyamat fontosságát.

A belső ellenőrzési fókusz kialakítása

A belső ellenőrzési fókusz a belső ellenőr és az önkormányzati hivatal vezetőjének azon közös nézetét, elképzeléseit jelentette, hogy a belső ellenőrzés elsősorban mely területeket

ellenőrizze. A kiemelten fontos folyamatok esetében fennálló kockázatos területek ellenőrzésére kell fókuszálni.

Kockázatelemzés

A kockázatelemzési folyamat célja volt, hogy azonosítsa, elemezze, rangsorolja és dokumentálja az önkormányzati hivatal folyamataiban és főbb szervezeti egységeinél létező kockázatokat.

A kockázatelemzés alapján megállapítható, hogy a szabályozás összetettsége és pályázatokhoz kapcsolódó pénzügyi-gazdasági folyamatokra ható humánerőforrás változásokból adódó kockázatok kiemelt jelentőségűek.

Kockázatos folyamatnak ítéltető:

- A költségvetési területen történt újabb személyi változások miatt a beszámoló és a költségvetés készítésének, előirányzatok módosításának folyamata.
- A két beruházással megvalósult projekt (Tiszafüred, Karcag) pénzügyi zárása, elszámolása jelentős kockázati tényező.
- Az új ingatlanok aktiválása, az üzemeltetésbe adás feltételeinek kidolgozása, működtetése új feladat, új kockázati tényező.

A 2024. évi belső ellenőrzési tervet alátámasztó kockázatelemzés külön dokumentumban szerepel.

A kockázatelemzés alapján ellenőrzésre kiválasztott folyamatok:

A Vármegyei Önkormányzat és az Önkormányzati Hivatal 2023. évi beszámolója és a 2024. évi költségvetése elkészítése folyamatának, valamint az előirányzat módosítások ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy a beszámoló és a költségvetés előkészítésének, készítésének folyamatában figyelembe vették-e az előző évek gyakorlatát, bázis adatait, szabályozottságát? Alkalmazznak-e új módszert az új feladatok tervezése során?

A két beruházással megvalósult projekt (Tiszafüred, Karcag) pénzügyi zárásának, aktiválásának, üzemeltetésbe adásának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy az uniós forrásokból finanszírozott projektek végrehajtására vonatkozó sajátos szabályok érvényesülnek-e az üzemeltetésbe adás feltételeinek kidolgozásában. A címzetes főjegyzői utasítás alkalmazása érvényesül-e az új feladat integrálása során a hivatali munka folyamataiban?

Tisza-tavi Sporthorgász Közhasznú Nonprofit Kft.

5350 Tiszafüred, 1442/54 hrsz.

Levelezési cím: 5350 Tiszafüred, Pf. 76.

Cégjegyzékszám: Cg. 16-09-011159 Szolnok Megyei Cégbíróság

Adószám: 20799764-2-16

Telefon/fax: 06-59/352-273

Email: info@sporthorgasz.eu

Honlap: www.sporthorgasz.eu

Beszámoló a JNSZ Vármegyei Önkormányzat Közgyűlésének
2023. december 8-i ülésére
a Tisza-tavi Sporthorgász Közhasznú Nonprofit Kft. 2023. évi munkájáról

A társaság pénzügyi helyzete

A 2023. évi üzleti terv összeállítása során a bevételeknél és a kiadásoknál a biztonságos működés fenntartását tűztük ki célul, mely magában foglalja az alapfeladatok és az önként vállalt tevékenységek magas szintű ellátását. A tervezést az idei évben is nehezítették a külső körülmények, különös tekintettel az inflációra.

Elmondható, hogy társaságunk pénzügyileg stabil. Bevételünk szinte kizárólag a horgászjegyek értékesítéséből származik. Kiemeljük, hogy a gyermekek éves horgászjegye továbbra is 100 Ft-ba kerül, illetve a 65 év felettiak jegyára nem változott 2023-ban. Ezeknél a jegyeknél maximálisan figyelembe vesszük a szociális szempontokat.

Összességében nyugodtan mondhatjuk, hogy ár-érték arányban a Tisza-tavi horgászat igen kedvező. A környező vizek jegyáraival összehasonlítva, az 1 hektárra jutó éves jegyár nálunk a legalacsonyabb. Az 1 hektárra jutó fogások tekintetében viszont előkelő helyen állunk.

Gazdálkodásunkat felügyeli a Felügyelő Bizottság, a könyvvizsgáló, a taggyűlés és sok ezer horgász, akiknek teljes átláthatóságot biztosítunk.

Figyelembe véve az inflációt és a jegyáremelést, a 2023-as üzleti terv összeállításakor kis mértékben csökkentett eladási számokkal terveztünk. 2023. szeptember végéig 401 millió Ft bevételünk származott a területi jegyek eladásából. A jelenleg rendelkezésre álló eladási adatokból arra következtethetünk, hogy az idei évre előirányzott 447 millió Ft-os területi jegy bevételt teljesíteni tudjuk, amennyiben az időjárási és vízállási körülmények ezt lehetővé teszik.

Az országos jegyek eladásából társaságunkat megillető részesedés növekedett az eredetileg tervezetthez képest, így további 3 millió Ft-os többletbevételt várunk ezen a jogcímen.

Az anyagjellegű kiadások terén komolyan érzékeljük az áremelkedések hatását. Például a legfontosabb tétel a halasítás költsége, az eddigi 50-60 millió Ft-ról az idei évben 125 millió Ft-ra emelkedett ez a kiadásunk. Nagyságrendjüknél fogva jelentősen megnövekedett tételek még az üzemanyagköltség, az ügynöki díjak, az egyéb igénybevett szolgáltatások. A személyi jellegű kiadások meghatározó eleme a bérköltség. Társaságunk tevékenysége jelentős emberi erőforrást igényel. Működésünk során folyamatosan arra törekedtünk, hogy a minőségi munkát elismerjük, munkavállalóinkat megbecsüljük és az elvándorlást minél alacsonyabb szinten tartjuk.

Bevételeinkből önállóan gazdálkodunk, tulajdonosaink pénzügyi segítségére 2010. óta sem volt és jelenleg sincs szükség. Működésünk kezdetétől a bevételeink által meghatározott keretek között mozogtunk, ami a fejlesztéseink nagyságrendjét alapvetően meghatározta. A Tisza-tavi horgászat azonban jelentősen többet érdemelne, akár központi támogatásból is, hiszen térségünkben kimagasló a horgászat egyéb ágazatokra gyakorolt hatása. Másrészt a Tisza-tavi halállomány nemcsak a Tisza-tó, hanem az egész Közép-Tisza-vidék életében meghatározó tényező.

A társaság munkaszervezete

Kollegáink munkáját az abszolút horgászkozpontúság és a Tisza-tavi horgászatot előtérben tartó gondolkodás jellemzi.

Az ügyvezető irányítja a kft. tevékenységét. Nagy hangsúlyt fektet a Tisza-tavi gazdálkodásban érdekelt partnerekkel történő kapcsolattartásra és a társaság munkájának megismertetésére különböző fórumokon.

Az irodai feladatokat az irodavezető és 2 kollégája látja el.

Feladatok: könyvelés, számlázás, beszámolók összeállítása, bevételek beadása, közbeszerzések előkészítése, bérszámfejtés, munkaügyi feladatok, részletező kimutatások vezetése, horgászjegyek és egyéb értékcikkek nyilvántartása, értékesítő partnerekkel kapcsolattartás, telefonos ügyfélszolgálat, vásárlók kiszolgálása, részvétel rendezvények lebonyolításában.

A halgazdálkodást egy biológus és egy ökológus munkatárs végzi, akik dr. Harka Ákos hivatásos tanácsadó segítségét is igénybe vehetik.

Egyéb halgazdálkodási kérdésekben konzultálunk a helyi szervezetekkel, horgászegyesületekkel, a vízügyi igazgatóságokkal, a HNPI munkatársaival, a Debreceni Egyetem szakembereivel és egy-egy speciális kérdésben külön intézményekkel.

A halórzés munkáját a halórzési vezető irányítja, rajta kívül 10 hivatásos halór áll társaságunk alkalmazásában.

A marketing tevékenységet 2 fő végzi.

A karbantartási feladatokat 4 munkavállaló látja el, rajtuk kívül 1 fő takarítót foglalkoztatunk még.

A Tisza-tavi halgazdálkodás

A halgazdálkodás feladatai közé tartozik: a haltelepítések szervezése, előkészítése, lebonyolítása, ivadékvizsgálatok, halfelmérések, szelektív halászat szervezése, halmentések, invazív növényzet, elsősorban a sulyom gyérítése 800 hektáron, kárókatona-gyérítés, évi 3-400 db.

Ezekon kívül: természetes élőhelyek megfigyelése, illetve fejlesztésükre javaslatok adása, veremelő helyek kialakítása, halállomány alakulásának figyelése és ezzel kapcsolatos észrevételek, javaslatok megfogalmazása.

Horgászati célú halgazdálkodást végzünk egy nagyon speciális, összetett vízterületen, elsősorban a Tisza-tóban rejlő adottságok kihasználásával.

Haltelepítések 2023-ban a Tisza-tavon

Az országban egyedül álló módon a társaságunk közbeszerzési eljárás lebonyolítása során szerzi be a telepítésre szánt haltételeket, ami nehézkés, hosszadalmas és költséges.

1. táblázat. A 2023-ban a Tisza-tóba kihelyezett haltételek összefoglaló táblázata

Halfaj és korosztály	Súly (kg)	Egyedszám (db)
Előnevelt csukaivadék	-	400.000
Kétnyaras csuka	400	330
Egynyaras süllő	100	1.500
Egynyaras compó	400	14.000
Kétnyaras compó	500	17.500
Egynyaras ponty	33.000	330.000
Kétnyaras ponty	10.000+1.500	20.000+3.000
Háromnyarás ponty	10.000+3.700	5.000+1.850

Az előnevelt csukaivadékból a korábbi évekhez hasonlóan 400.000 db-ot helyeztünk ki, az egynyaras compó mennyisége ismét 400 kg volt. Idén tovább növekedett az egynyaras ponty kihelyezésének mértéke, ezúttal már 33.000 kg-ot, mintegy 330.000 egyedet telepítettünk. A két-, és háromnyarás pontyból 10-10.000 kg-ot helyeztünk ki. Előbbi haltételeket a halgazdálkodási tervünk

teljesítésének érdekében vásároltuk. Idén éltünk a MOHOSZ által kiírt „Standard és preferált őshonos halfajok telepítése, visszatelepítése” jogcímű pályázattal, amely pozitív elbírálásban részesült. Ennek részeként további 500 kg kétnyaras compó, 1.500 kg kétnyaras ponty, 3.700 kg háromnyaras ponty, 400 kg kétnyaras csuka és 100 kg egynyaras süllő telepítése valósult meg. 2023-ban 20 alkalommal, 8 helyszínen telepítettünk halat a Tisza-tavon.

Ökológiai célú szelektív halászat

Az ökológiai célú szelektív halászat végzése megkerülhetetlenné vált a Tisza-tó életében, mert a busa és törpeharcsa állomány jelentős táplálék- és élőhely konkurenciát jelent az őshonos halainkkal szemben.

2023-ban 7 halással kötöttünk megbízási szerződést, mindannyian évek óta partnereink. A jelenlegi adatok szerint közel 6.000 kg törpeharcsát és 16.000 kg busát fogtak a halászok a Tisza-tavon. Ez az adat még jelentősen módosulni fog, mert általában a november az egyik legeredményesebb hónap.

A horgászok a folyamatos kommunikációnak és nyílt munkának köszönhetően támogatják a halászatot, megértették, hogy értük történik. A munka során a halászok figyelembe veszik a horgászati oldalról látogatottabb területeket és tiszteletben tartják a frekvenciát több időszakokat is annak érdekében, hogy tevékenységük a lehető legkisebb mértékben zavarja a horgászatot.

Hínárkaszálás

A Tisza-tavon egyre inkább problémát jelent a hínárnövényzet, elsősorban a sulyom térnyerése. A növényállomány túlzott elszaporodása több probléma kialakulásához vezet: egyrészt negatív hatással van a vízi tápanyagforgalomra, ugyanis a vízben oldott tápanyagokat a hínárnövényzet használja fel, nem pedig a haltáplálék-szervezetek, melyek a halállomány gyarapodását szolgálják, másrészt a homogén sulyommezők csökkentik az élőhelyek sokszínűségét és akadályozzák a közlekedést is. Ezért a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság szakmai támogatásával idén is 800 hektár hínár sávok kaszálása valósult meg 26 vízterületen. A kaszálást három saját csónakos hínárvágó egység, valamint egy szerződéses partner végezte.

Kárókatona állományszabályozás

A kárókatona Tisza-tavi állományának szabályozását kezdetben riasztással próbáltuk elvégezni, de rá kellett jönnünk, hogy az egyetlen járható út a löfegyveres gyérítés. Ezt 2013 óta alkalmazzuk, melynek eredménye az lett, hogy egy homogén kárókatona telep az Óhalászi-Holt-Tiszán, egy másik pedig a Téli kikötő területén megszűnt. Jelenleg tudomásunk szerint a kárókatona egyetlen helyen költ a Tisza-tavon. Ez az ún. Fás-ér partján található vegyes gémtelep, ahogy gyérítés nem végezhető. Az állományszabályozás az előző télen 2022.

decemberének vége és 2023. februárjának közepe között zajlott. Az enyhe tél rendkívül megnehezítette a munkánkat, ugyanis az egyes vízterek nem fagytak be, így a kárókatona olyan helyeken is tudott halászni, amiket nem tudtunk megközelíteni a téli vízszint miatt. Emiatt a gyérítés eredménye is csekélyebb lett, mindössze 207 kárókatonát lőttünk le. Ezúttal külföldi gyűrűs példányt nem sikerült elejteni.

Őszi halpusztulás

Horgászainktól és a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságtól érkezett információ társaságunkhoz arról, hogy a Tiszavalki-medencében lévő Szartos vízterületen haltetek lebegnek a vízfelszínen.

Munkatársaink a helyszínre érve azt tapasztalták, hogy a víztérben süllyő tetemek találhatók. Ennek oka egyrészt a víztér túlszaporodott hínárállománya, másrészt a hét első felében bekövetkezett időjárás-változás lehetett. Ez utóbbi légnyomás-változással járt, aminek következtében az üledékből mérgező hatású gázok szabadulhattak fel, ami a halak pusztulásához vezetett. Az elhullott egyedek összegyűjtését és ártalmatlanítását haladéktalanul elkezdtük.

Fontos leszögezni, hogy az esemény nagyságrendje nem éri el a tömeges halpusztulás mértéket, ez a sajnálatos eset lokálisnak és csekély mértékűnek tekintendő.

Egyebek

Cégünk felvette a kapcsolatot a kaposvári ESH Kft.-vel, mely társaság világszinten is egyedülálló módját fejlesztette ki a vízminőség-monitorozásnak. Az általuk fejlesztett és gyártott autonóm berendezések a víztérbe történő telepítést követően több vízminőségi és vízminőséget meghatározó paramétert mérnek egyszerre. A mérési eredmények online bármikor elérhetőek, így a felhasználó folyamatosan figyelemmel kísérheti az adott víztér vízminőségét, ezen kívül egy potenciális veszélyhelyzetet is előre jelezhet. Rövid-, és középtávú terveink között szerepel több ilyen eszköz beszerzése, melyekkel a halállomány számára veszélyesnek ítélt vízterek vízminőségét figyelemmel kísérhetjük.

Karbantartás

Szemétgyűjtés

Társaságunk októberig bezárólag 17.200 kg szemetet gyűjtött össze, szállított el és adott le a hulladéklerakó telepen. A hulladékgyűjtés a nyári magas látogatószám miatt heti 2 alkalommal zajlott, ezen kívül többször közreműködtünk PET kupa által összegyűjtött szemet elszállításában is.

Horgászhelyek kialakítása, fenntartása

időszakához képest. A felhasználók száma meghaladta a 115.000 főt, míg az oldalmegtekintések száma 341.000 oldalra emelkedett. Az új weboldalunk funkcionalitása révén könnyebben kezelhetővé vált a regisztráció, a fogások feltöltése és a térképes megjelenítések, ami tovább javította a felhasználói élményt és hozzájárult a növekvő weboldal-látogatottsághoz.

IWCC 2023-as Horgászverseny és sikerei:

Az idén megrendezett horgászverseny óriási sikereket aratott. A verseny ideje alatt az online felületeken összesen több mint 1 millió megjelenést produkáltunk egy hét leforgása alatt. A versenyről készült film leadásra került a Fishing and Hunting csatornán, ahol több országban több nyelven vetítik, jelentős külföldi érdeklődést generálva. Ennek eredményeként érzékelhetően nőhet a külföldiek érdeklődése. 2024-ben is meg fogjuk rendezni ezt a versenyt, melyre kevesebb, mint egy hónap alatt betelt az összes (50 db) hely, több külföldi csapattal. A verseny sikere alapján terveink szerint a következő években további nemzetközi szintű eseményeket szervezünk majd, tovább erősítve a Tisza-tavi horgászturizmus vonzerejét.

Statisztikai Adatok:

- Facebook:
 - Követők száma: 15.000 fő (átlagosan 16 % növekedés)
 - Elérések száma: 822.800 fő (átlagosan 10 % növekedés)
 - Megjelenések száma: 3.872.000 megjelenítés (átlagosan 10 % növekedés)
- YouTube:
 - Követők száma: 1.447 fő (átlagosan 10 % növekedés)
 - Videók megtekintésének száma: 188.100 megtekintés (átlagosan 10 % növekedés)
- Weboldal:
 - Felhasználók száma: 115.000 fő
 - Oldalmegtekintések száma: 341.000 oldal

Egyebek között részt vettünk különböző rendezvényeken, mint például:

- Tiszator Böllérfesztivál 2023 – Abádszalók
- TISZA-TÓ Feszt – Családi Fesztivál Tiszafüred
- “Magyarok kenyere – 15 millió búzaszem” program Jász-Nagykun-Szolnok megyei búzagyűjtő és összeöntő nap – Tiszafüred
- I. Vármegyenap - Szolnok
- Szent András-napi Fesztivál 2023 - Tiszafüred.

Tiszafüred, 2023. november 30.

Hegedüs Gábor
ügyvezető igazgató

**Tisza-tavi Sporthorgász
Közhasznú Nonprofit Kft.**

5350 Tiszafüred, 1442/54. hrsz.

Bankszámlaszám: 70100011-11059572

Cé.: 16-09-011159 • Asz.: 20799764-2-16

STRATÉGIAI EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS

Amely létrejött egyrészről a

Név: **MBH Bank Nyrt.**
Székhely: 1056 Budapest, Váci u. 38.
Képviseli: Mészáros Ádám Igazgató és Farkas Emőke Akvizíciós Üzleti
Vezető
Adószám: 10011922-4-44
Cégjegyzékszám: 01-10-040952
Bankszámlaszám: ...
a továbbiakban: MBH Bank Nyrt.,
másrészről

Név: **Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat**
Székhely: 5000 Szolnok, Kossuth L. út 2.
Képviseli: Hubai Imre elnök
Adószám: 15732664-2-16
Bankszámlaszám: 10045002-00319597-00000000
Számlavezető pénzügyintézet: Magyar Államkincstár,
a továbbiakban: Vármegyei önkormányzat,

(a továbbiakban egyenként: „Fél”, együtt, mint „Felek”, vagy „Szerződő felek”) között az alulírott napon és helyen az alábbi feltételek szerint:

1. Előzmények

Az MBH Bank Nyrt. (mint az MKB Bank, valamint a Takarékbank 2023. év első felében végrehajtott egyesüléséből létrejött általános jogutód bank) évről évre növelni kívánja versenyképességét a magyar pénzügyintézeti rendszer keretén belül, kiemelt figyelmet fordítva jövőbeni lehetőségeire is.

Az MBH Bank Nyrt. az önkormányzati és a KKV, valamint agrár szektor fejlesztéseinek egyik legfontosabb magyar tulajdonú szereplője, regionális pénzügyi és fejlesztési tanácsadással egybekötött finanszírozási-, valamint számlavezetési tevékenységet végez. Stratégiájának megfelelően a következő években mind a projektfejlesztési, mind a működés finanszírozási tapasztalatait – jogelődei tapasztalatainak felhasználásával és az így rendelkezésre álló egyesült szaktudással - még hatékonyabban kívánja a vármegyei-, valamint régiós-, - elsősorban fenntarthatósági és zöld - fejlesztési elképzelések szolgálatába állítani.

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye Önkormányzata területi önkormányzatként az ágazati törvényekben meghatározott területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat ellátva, meghatározó szereppel bír a területi tervezésben, hiszen Jász-Nagykun-Szolnok vármegyére (vagy egyéb, törvényben meghatározott térségre) területrendezési tervet fogad el, és együttműködik a vármegyében levő települési önkormányzatokkal a rendezési tervek összehangolása érdekében, valamint területfejlesztési koncepciót, valamint programot készít, illetve a területfejlesztésben érintett szereplők fejlesztési elképzeléseinek összehangolása is fontos feladata.

Az önkormányzatoknak a 2021-2027 európai uniós programozási időszakban is fontos feladatuk, hogy támogassák és segítsék a helyi gazdaságfejlesztési projektek megvalósulását, aktív kapcsolatot tartsanak a vármegye gazdasági és más szereplőivel.

Fentiekben írtakra is figyelemmel Felek felismerték, hogy céljaik Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében működő helyi önkormányzatok fejlesztési elképzelései megvalósítása terén – különös figyelemmel az európai uniós és állami forrásból, valamint szabad felhasználású eszközökből fenntarthatósági programok keretében megvalósuló beruházásokra – alapvetően közösek, melynek megvalósítása érdekében jelen Együttműködési Megállapodást kötik.

2. Együttműködés tartalma

a) Az együttműködés elvi területei

Felek – az MNB irányelveivel összhangban – kívánatosnak tartják, hogy Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében a térségi fenntartható infrastruktúra – és gazdaságfejlesztés révén növekedjen a környezetileg fenntartható (zöld) iparágak részaránya.

Felek a fenntartható régiós-, és vármegyei gazdaságfejlesztés, az alternatív gazdaság fejlesztés, valamint a felzárkóztató jellegű fejlesztési programok területein fokozottan keresik az együttműködés lehetőségeit, különösen az alábbi programokhoz kapcsolódó intézkedések mentén:

- a) önkormányzatok infrastruktúra fejlesztése,
- b) önkormányzatok, KKV-k energetikai fejlesztése (zöld célú, energia hatékonyságot javító beruházások, épületenergetikai korszerűsítések),
- c) térségi szintű integrált, foglalkoztatás hatékonyságát eredményező gazdaságfejlesztés,
- d) KKV-k fenntartható technológiai fejlesztése,
- e) az agrárium fenntartható fejlesztése.

Az előzőekben írtak megvalósítása érdekében MBH Bank széleskörű szolgáltatással segíthet összeállítani a helyi fejlesztési programokhoz, projektekhez szükséges fenntartható finanszírozási eszközöket, melynek során komplex települési-/városfejlesztési tanácsadást, valamint ezirányú igény esetén zöld (fenntarthatósági) és digitális célokat szolgáló teljeskörű pályázati menedzsmentet tud kínálni. Támogatást tud továbbá nyújtani a célok megvalósítását leginkább elősegítő finanszírozási struktúra (hitel, tőke, kötvény, leasing, faktoring stb.) esetleges összeállításában is.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye fejlődésének előmozdítása érdekében Felek számára kiemelten fontos a vármegye gazdasági és más szereplőivel való aktív kapcsolat és együttműködés, különösen a helyi gazdaságfejlesztési projektek megvalósulása, a fejlesztési elképzelések összehangolása, a fenntarthatóság, és a vidékfejlesztés érdekében.

b) Konkrét tevékenységek

A Felek a közös érdekeken alapuló együttműködést az alábbi konkrét tevékenységek mentén kívánják megvalósítani:

Felek kölcsönösen lehetőséget biztosítanak egymásnak arra, hogy a jelen együttműködési megállapodás céljai szempontjából jelentőséggel bíró rendezvényeiken, partnertalálkozóikon képviselthessék magukat, (ideértve – hozzájárulásukkal - akár a MBH Bank, vagy az MBH-csoport más intézményei képviselőit is) annak érdekében, hogy

- a. Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében működő helyi önkormányzatok az MBH Bank által ajánlott finanszírozási konstrukciókat megismerhessék, továbbá
- b. az MBH Bank – jogszabályi keretek között - megismerhesse Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében működő helyi önkormányzatok helyi gazdaságfejlesztési projektjeit és a Vármegyei Önkormányzat területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs tevékenységét.

3. Záró rendelkezések

Jelen együttműködési megállapodás határozatlan időre szól és a Felek – eltérő időpontban történő aláírás esetén a legutóbb aláíró Fél – általi aláírás napján lép hatályba.

Felek jelen együttműködési megállapodást évente egy alkalommal közösen értékelik.

Jelen együttműködési megállapodást bármelyik Fél jogosult legalább 30 napos felmondási idővel írásban felmondani, illetve Felek egyező akarata alapján a megállapodás bármikor írásban megszüntethető.

Felek jelen együttműködési megállapodás teljesítésével kapcsolatban felmerülő költségeiket maguk viselik, egymással szemben jelen együttműködési megállapodásból eredően semmilyen igényvel nem lépnek fel.

Felek vállalják, hogy az együttműködési megállapodás teljesítését befolyásoló minden lényeges körülményről egymást tájékoztatják.

Jelen együttműködési megállapodással nem érintett kérdésekben Felek egymás érdekeinek kölcsönös tiszteletben tartásával járnak el.

Jelen együttműködési megállapodás két, egymással mindenben megegyező eredeti példányban készült, melyből egy példány MBH Bankot, egy példány Vármegyei önkormányzatot illet.

Jelen együttműködési megállapodást Felek képviselői – annak elolvasása, közös értelmezése, tartalmának megértése, és magukra kötelezőnek történő elismerése után - mint akaratukkal mindenben megegyezőt, helybenhagyóan aláírták.

Szolnok, 2023.

Mészáros Ádám **Farkas Emőke**
 Akvizíciós Terület Akvizíciós Üzleti
 Igazgató Vezető
 MBH Bank Nyrt.

Hubai Imre
 elnök
 Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei
 Önkormányzat

Felelős kiadó: Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke

Felelős szerkesztő: Rentzné dr. Bezdán Edit, vármegyei címzetes főjegyző

Cím: 5000 Szolnok, Kossuth L. u. 2.
ISSN 1215-086X